

adathosszokkal. Tulajdonképpen többet ad, mint a piarista gazdálkodás történetét, mert foglalkozik a piarista-rendi gazdaság megelőző birtokosának, a Szent István király alapította szekesfehérvári társaskapitán gazdálkodásának történetével is, amelyet ez a kusztodiátusnak nevezett káptalan 1066-tól 1807-ig a mai piarista birtokokon folytatt. A kusztodiátus kötelessége a Szent Koronának és a koronázási jelvényeknek őrzete volt és a káptalan élén álló prépostok mint „kusztosz kanoonok” voltak eredetileg a Szent Korona első őrei. Ez a megbízásuk azonban időközben megszűnt, mert 1301-ben Vencel király magához vette a Szent Koronát, amelyet utóbb királyaink nagy gondnal őriztettek ugyan, de a káptalannak nem adtak többé vissza. Továbbra is ott maradt azonban őrizetben a koronázási jelvények és ékszerek egész sora, ú. m. Szent István palástja, kardja, kesztyűje és saruja, továbbá a kereszties aranyalma, a kettős kereszt, a stóla, az öv, egy aranybafoglalt jácintkő, egy drágakövekkel kirakott nyakék és Szent István koronázási selyemszalója. Ezeket a nemzeti kincseket tovább is székesfehérvárott őrizték a kusztodiátus örkanonokjai, míg azután a török uralom idejében a koronázási jelvények is egymásután biztosabb helyre kerültek, a javadalom pedig visszazállott a kibestárra. I. Ferenc király 1807-ben adományozta azt a Kegyes Tanítórend magyarországi tartományának, amely sirlalmas pénzügyi viszonyai miatt eleinte kénytelen volt az adomány-birtokokat a régi bérlő kezén meghagyni, aki azokért a rendnek évi 40.000 forint hasznóbért volt köteles fizetni.

A Magyar és Osztrák Monarchia pénzügyi válsága a XIX. század elején katasztrofálisan érintette a rend anyagi egyensúlyát. Mint Szentiványi Béla érdekes munkájának II. fejezetében írja, a rend jövedelmei annyira megcsappantak, hogy a rendtagok legszerényebb megélhetését is alig tudták biztosítani, s a legtöbb rendház ellátása nem volt elegendő az éhség csillapítására. A rend kitűnő vezetőiférfiai, elsősorban *Egerváry Ignác* rendfőnök mindent elkövettek a piarista rend anyagi megalapozására s így sikerült azután királyi adománylevéllel a 800 éven keresztül a kusztodiátus javadalmahoz tartozott uradalmak jelentős részét a Kegyes Tanítórend alapítványi gazdaságául megszerezni. E gazdaságoknak akkoriban Horváth Zsigmond volt a bérlelőjük, akit a rend is meghagyott a bérletben, ő azonban már 1808-ban meghalt s fia, ifj. Horváth Zsigmond már csak egy évig gazdálkodott tovább a birtokon, amelyet a piaristák 1809-ben házikézelésbe vettek s azóta megszakítás nélkül gazdálkodnak rajta.

Szentiványi Béla elsősorban a kusztodiátus utolsó, 1804. évi kamarai összeírás idejében volt

státusát ismerteti, amikor az uradalomhoz a következő gazdaságok tartoztak: Mernye, Vadé, Öszöd, Gölle, Attala, Hetény, Várong, Taszár, Fono, Homok, Nagydobsza, Kisdobsza, Pettend, Dörgicse, Akali, Kékkút, Lovas és Ság. Ezután részletesen ismerteti a szerző a kusztodiátusi birtokállomány növénytermelési, szőlő- és pincegazdasági, állattenyésztési és erdőgazdasági helyzetét, majd a gazdaságokon lévő mezőgazdasági ipari üzemeket és a rendi uradalom kegyúri és szociális intézményeit.

A kusztodiátusnak három vármegyére kiterjedő birtokállománya meglehetősen szétszórta. Tizenkét kerületből áll, amelyekből tíz esik Somogy vármegyére, de ezek közt is nagyok a szétválasztó távolságok. Ez természetesen fokozza az adminisztrációs költségeket, míg viszont azt az előnyt biztosítja, hogy az elemi csapások jobban megoszlanak és a szétszórta gazdaságok közelebb vannak közigazgatási, gazdasági központokhoz, mint valamely összefüggő nagybirtok.

Ezután részletesen ismerteti a szerző az egyes kerületek földjének termelési beosztását, az egyes növényfajták termelési arányát, az elért eredményeket 1880-tól 1900-ig, majd 1925-től 1941-ig. Az utóbbi táblázatok szerint a búza a feltüntetett 21 év átlagában 923 métermázsa átlagtermést adott s a 21 év közül hatszor haladta meg a kat. holdankinti átlagos búzatermést a tíz métermázst, hétszer pedig a kat. holdankinti átlagtermést 9 métermázsa fölé emelkedett. A rozs kat. holdankinti átlagtermése 724 métermázsa, az árpáé 772 métermázsa, a zabé pedig 801 métermázsa. Miután időközben sikerült a gazdaságokat a szükséges állatlétszámmal felszerelni, 1925-től 1941-ig a búza kat. holdankinti átlagtermése 1131 métermázsa, a rozsé 1030 q-ra, az őszi árpáé 1007 q-ra, a tavaszi árpáé 993 q-ra és a zabé 1050 q-ra emelkedett. Ezenkívül részletes kimutatást ad szerzőnk a kusztodiátus cukorrépa-termeléséről is, amely 500 kat. hold körül mozog és a kat. holdankinti átlagtermése 43 termelési esztendő alatt 1165 métermázsa volt.

Részletesen szól a szerző a Piarista Rend szőlő- és pincegazdaságáról, amely az évek folyamán magas színvonalra emelkedett és hazánk határain túl terjedő hírnévre örvend. Különösen a rend dörgicsei palackborai tettek szert méltán nagy hírnévre és számos kiállításon kaptak kitüntetést, köztük hét aranyéremet és három ezüstéremet. A Dörgicsei Nagyburgundi szerintem a föld keresége legjobb borai között is az első helyen áll.

Külön fejezet szól a piarista rend gazdaságainak állattenyésztéséről, amely végigvezet az 1808-ban lejárt bérleti kezelésből történt átvételtől kezdve napjainkig. Elsősorban a juhászat fejlő-

dését ismerteti, amely hatalmas fellendülés után a Trianont követő években ugyancsak súlyos helyzetbe került a gyapjúárak hanyatlása miatt. E készítette az uradalmat a fésűsírányzat végleges kialakítására.

A szarvasmarhatenyésztés mindenkor magas színvonalon állt. Az uradalmi tehénészetek fejlődés eredményei kedvezően alakultak és az egyes gazdaságok marhalétszáma lehetővé teszi a bőséges trágyázást.

Lótenyésztés terén a rend tiszári ménese magántenyészteteink között első helyen áll s mint egyezményes ménes számos tenyésztésre alkalmas egyedeket nevelt már az államnak. Ezenkívül belga hidegvérű ménese is van a rendi uradalomnak, amelyből igaerő-szükségletét fedezi. Nagyjártékú és kiválóan fejlett a piarista gazdaságok sertés-tenyésztése is, a hat tenyészteték állománya közel jár az 5000 darabhoz. Nagymértékben fejlődtek a legutóbbi évtizedekben a rend sertéshizlái telepei is, amelyeknek száma öt és évi befogadóképessége 3100 darab hizó.

Beszámol ezután Szentiványi Béla kitűnő monográfiája az uradalmi méhészet, valamint a halászat állapotáról is. Az utóbbit a rend egyrészt a Balatonon úzi saját birtokrészein, másrészt pedig 615 kat. hold területű halastavain. Külön fejezet szól a rend erdőgazdaságairól, amelyeknek együttes területe Somogy, Zala és Tolna vármegyékben 5239 kat. hold. Az egész fahozamnak 15%-a müfa, 85%-a pedig tűzifa.

Ezután ismerteti a szerző a rendi gazdaságok birtokvezetésének történetét a házi kezelésbeviteltől kezdve napjainkig és különösen kiemeli a birtokvezetésben mindenkor érvényesült szakutadást és szociális érzéket, valamint azt, hogy a piarista gazdálkodás elsősorban egy magasabb érdek, a magyar nevelésügy szolgálatában állott.

A következő fejezetek a birtokellenőrzés és a gazdasági számvitel fokozatos kifejlesztésének nagyérdemű adatait mutatják be az eredeti régi feljegyzések alapján, továbbá a rend uradalmi-birtokműködő mezőgazdasági ipari üzemek tevékenységéről adnak számot. Minthogy a kusztodiátus idejében aránylag nagyon kevés volt a gazdasági épület, az uradalom átvétele után nagy szabású építkezést kellett megindítani, s az ehhez szükséges téglát és cserepet a rend saját kilenc égető-telepén állította elő. Az épületek nagy részét saját erdeiből termelték ki és házilag dolgozták fel fűrészmalmukon. A rendnek a múlt század elején összesen 8 vízimalma volt, amelyek közül a fonai malmot gőzmalommá alakították át. Több olajütő malma is van az uradalomnak, amely ezenkívül mint házi teelepárt két kosárfonó-

TÁRCA.

A családi asztal reformja.

Írta: Vantis Gyula.

Minden jóstehetség és magasan szárnyaló kültői fantázia nélkül is látnunk kell, hogy a közellátás terén új korszak küszöbéhez érkeztünk. A nagyvárosi ember családi asztala nem maradhat meg többé olyan egyéni meghittnek, ahogyan eddig ismertük és szerettük, amely mellett felnövekedtünk és amely egy nagy családon belül is mindig változatosságot, kedvesen vonzó idegenséget és valami újat jelentett. Uniformizálódik a családi asztal. Nem lesz többé különbség Mici néni és Mariska néni társaságai között, amelyek egyaránt gasztronómiai kötetmények voltak, csak az egyik jambusokban, a másik trocheusokban megszerkesztve. Nem lesz különbség, mert Mici néni is, Mariska néni is az Első Budapesti Elemezési Részvény-társaság főztjét fogja a családi asztalra feltálalni. Azokat az egy kaptafára készült, de vitaminokban gazdag ételket, amelyeket a vállalat főzőládaiba, termosokba csomagoltan szállít ebéd idejére házhoz minden előfizetőnek. Úgy, mint ma az újságot hozza reggel pontosan az előszobáig a kihordó.

És az öregbék, amikor villára szúrják a sertés-sültet, mintegy soha vissza nem térő szép múlt emlékét fogják emlegetni Vilma néni, vagy Berta néni régi asztalát, ahol minden fogásnak megvolt a maga egyéni íze, mert nem iparszerűen, gyárilag készült, hanem a családanya főzte-sütötte a nagymama receptje szerint, úgy, ahogyan egy régivágású magyar nagyszony sütni-főzni tudott és akart. Bizony kivételesen nagy napja lesz az ilyeneknek, amikor esztendőben egyszer-kétszer háziifjót kapnak valamelyik nagy ünnepeken.

De hát ebbe bele kell törődnünk és az sem lehetetlen, hogy unokáink már nevetni fognak rajtuk, amikor a régi családi asztalról beszélünk. Befalják a patikaméreggel kiporciózott és vegyszerteljes vitaminozott adagokat, azután mennek tovább a dolguk után. Lehet, hogy jobban járnak, mint a régiek, kevesebb lesz a gyomorbeteg, Karlsbad akár be is eszhatja a boltot. Átalakulhat vikend-teleppé.

Bármennyire meszeszűnek és mosoigásra ingerlőnek látszik is mindez, mégis csak valóság. Olyan valóság, amivel számolnunk kell. Mert Kati és Júlia a jövőben nem nagyon fognak Budapestre igyekezni

azért, hogy egy nagyságához álljanak be szolgálatra. Ha jönnek — és fognak jönni —, akkor gyárakban helyezkednek el, vagy pedig egyáltalában nem jönnek, mert otthon az iparosított és gépesített kis-mezőgazdasági üzemekben szükség lesz minden munkákra telen is, amikor már befejeződött a termésbetakarítás nagy munkája. Nem kell félni: — a Baross-ter továbbra is megmarad vasárnapi korzónak, sőt fel is lendül, mert nem lesz „kimező este kilencig”, a gyár ilyen tekintetben nem okvetetlenkedik úgy, mint a „nagyváros”, a „Blaumontag”-ot pedig beleszámítja a rezsi-költségekbe.

A városokban a közellátás szolgálatában álló kis-üzemek sorvadni fognak, a nagyüzemek viszont fellendülnek. A kis halakat fel fogják falni a nagy halak. Kár lesz értük, de ez az elvárhatóan sorunk. A nagy elemezési üzemek igyekezni fognak olcsón, lehetőleg első kézből vásárolni. És termelési szerződéseket fognak kötni a gazdákkal. Az sem lehetetlen, hogy amolyan „félhivatalos” jellegű vesznek fel, mint ma némely újság és könyvkiadó. A városi magisztrátus ugyanis résen fog állni, mindent meg fog tenni, hogy egyes nagyvállalatok monopóliumszerű helyzetet ne teremthessenek és ne nyereszkedhessenek a fogyasztók és adófizetők rovására.

Az sem lesz meglepetés, ha a fővárosi központi élelmiszerüzem egy szép napon fizetőkörébe vonja a „nép-élelmiszer”, autói a déli órákban körülszaladják a várost és minden előfizetőnek elviszik az uniformizált, de esetleg „osztályozott” ebédet. Egyiknek elsőosztályú borjúhússal és baromfival, a másiknak főzeléket feltétellel.

Egy szó, mint száz: a nagyvárosok népének „takarmányozása” laboratóriumokkal rendelkező nagyüzemek feladata lesz. És ezek az ipari feldolgozó-üzemek a nyersanyagot a dolog természetéből természetesen elsősorban a mezőgazdasági nagyüzemeknél fogják beszerezni. Termelhetnek a maguk használatára és a terményeket lehetőleg friss állapotban szállíthatják telepükre. Tej és vaját naponta, baromfi, tojást hetenként kétszer és így tovább. Nem lesz nagy gond, hiszen nem lesz mindig benzín- és autógülműhiány, az utak is kiépülnek, télvíz idején is járhatók lesznek, száz kilométer sugarú körzetből bárholban be lehet hozni délig friss állapotban a hajnalban szedett epret is Budapestre. Ezen a körzeten belül gyűjtő- és hűtőtelepek létesülnek és a gazdák értékesítő-szövetkezetei is bekapcsolódnak a városok elemezésébe.

Budapest polgármestere termelési szerződést köt például a hercegprímási uradalommal és átveszi a meg-

rendelés szerint bacon-ra hízalt, mindig határidőre kész egész süldőállományát, húsvétra a bányákat, ősszel és télen a lőtt vadat. Ezt a „nyersanyagot” itt feldolgozzák, mi pedig megesszük a megreformált családi asztalnál és legfeljebb majd sóhajtok egyet, hogy hej bizony más volt a nyúl a nagymanámál, frissek lötten sültve, burgonyakrokettel, vagy habkönnyű gombócakkal.

Az idők kerekét azonban nem állíthatjuk meg. Egyébként is csak az fog történni, hogy a falusi és a nagyvárosi ember életrendje között a mainál is nagyobb eltérés következni fog. A falusi továbbra is szertartásnak fogja tekinteni a táplálkozást, a nagyvárosi pedig egyszerű kázanfűtésnek. A falusit az étel íze, zamata, inyesiklandó illata fogja érdekelni, a nagyvárosi pedig kalória szerint mérli és értékelni lelke porhüvelyének, ennek az eleven motornak üzemanyagát. És ha nincs benzín, megelégszik a motalkóval, megbarkozik a „generálszösszal”, amelyet néhai Tóth Béla olyan szellemesen pengellengéztet ki. Ha pedig olykor falura téved disznótörő vacsorára, biztosan kanálzámmra szedi utána a szódabikarbónát. A gasztrikus élvezetek, a mennyiség és minőség szerint osztályozott lakomák ismeretlenek lesznek a nagyvárosokban, „terimis takarmánnyal” csak a falusi fog élni. „Kákabéll” lesz minden városi ember, mélysegesen leszajnája őt a falusi, aki továbbra is megelégedett lesz, ha azt mondhatja, hogy:

— Szegények vagyunk, de jól élünk!

Mert ezt szokta mondani az apám is, a nagyapám is és bizonyára ezt mondta már az úkapám is, amikor az ódon kúria ebédlőjében a hús személyre terített patyolatfehér asztalon párolgottak a disztrichonokban szerkesztett konyhaművészeti kötetmények, a rántott csirke frissen szedett zöldségsóval, a túróslaska tőpörttyűvel, a farsangi fánk belül apróra vágott sonkával töltve, kívül parmezánnal meghintve...

Hát ezzel a poézissel nem fog szolgálni a népélelmiszer nagyüzem. Csak prózával! És mi itt a fővárosban nem fogunk többé „Andachtal” leülni a családi asztalhoz, mint akkor, amikor minden fogás előre nem ismert meglepetés volt. Úgy járulunk oda, mint a szürkületi benzinkúthoz, ha fogytán van az üzemanyag.

Az üzemanyag azonban — és ez az, ami vigasztaló — feltétlenül elsőrendű és a tudományos kísérleti intézetek előírásainak mindenben megfelelő lesz. Ezt biztosítja már az a termelési szerződés is, amelyet Szendy Károly és utódai kötnek a hercegprímási uradalommal.

Közelet
1944/2
33-40

2. SZ

telepet,
tőre ma
rend gaz
megállaj
iparosod
rén arát
ban meg
Végül
kegyura
ményeire
Mernye
bódotlta
kegyuri
könyveit
ügyekre
nem is
fenntar
dasági
a gazd
és felne
vedelme
tőkoay
zottak,
rend tí
teljes s
jó díja
mellett
kenti q
kára. A
királyn
birtokt
tik ki.
Per
kozik
gazdal
mertel
sajnos
részlet
megir
mész
nyozás
piarist
séggel
a pia
gazd
nyeke
iffjusá
és ere
terén.
Ka
merte
magy
lyekne
torkod
művel
szolgá
kenyse
gal és
jezetek
tevéke
tovább
ról szó
A cis
foglal
A
volt u
hezőle
laszta
lélekl
módo
terme
tanió
gyeké
toruk
és XI
terci
lyóm
zónal
ban
térer
ért e
nig
tani
hez
ki it
az e
letal
hód
rokl

Az OMGE tagjai gyakorlati gazdák, akiket elsősorban a mezőgazdaság üzemi kérdései érdeklik, s így a gazdahéten tartott előadások és szaktanácskozások ebben a körben mozogtak.

A Darányi Társaság által a közteleki gazdapanokkal egyidőben rendezett szaktanácskozást az átmenetgazdaság kérdéseivel foglalkozott, főleg a mezőgazdaság szempontjából.

A Darányi Társaság — mint tudományos testület — hivatva volt ennek a gazdaságpolitikai tárgyú szaktanácskozásnak megtartására, s az ott elhangzott értékes felszólalások tanulságosak lehetnek mindazok számára, akiket a jövő alakulása érdekel.

Mindenestre helyes programot adni arról, hogy a gazdasági élet egyes ágaiban a jövőben mire volna szükség. Bár ennek kivethetősége teljesen bizonytalan, mert olyan tényezők közrehatásától függ, amelyeket most még előrelátni nem lehet, a ma feladatainak megoldása után mégis hasznos felkészülnünk az eshetőségekre.

A két testület tanácskozásai a mezőgazdasági szakoktatás jelentősége tekintetében teljesen azonos sikon mozogtak. Mindenki elismerte a gazdasági szakoktatás terén elért eredményeket, s a szakiskolák szaporítását kívánta. Ezt helyezte kiállításba a földművelésügyi miniszter is az OMGE közgyűlésén tartott beszédében, midőn külön kiemelte, hogy a mezőgazdasági szakoktatás további fejlesztését egyik legfontosabb feladatának tekintti.

A népies gazdasági szakoktatás a termelés fokozásának egyik elengedhetetlen feltétele. A kisgazdaságok számának szaporításával karöltve gondoskodni kell tehát a kisgazdai fokozott kiképzéséről, hogy amikor átveszik gazdaságukat, már rendelkezzenek a szükséges alapismeretekkel, amelyek a termelés folytonosságát és fokozását biztosítják.

Megemlítve, hogy a gazdasági akadémiák főiskolákká való átszervezése folyamatban van, megállapítható, hogy a közép- és alsófokú gazdasági szakoktatás terén már eddig is nagy volt a haladás, s újabb középfokú tanintézetek és alsófokú szakiskolák felállítására van tervbevéve. Nagy arányokban növekedett a téli iskolák, téli tanfolyamok és háztartási tanfolyamok száma, s itt is további haladásra van kilátás. Ez az örömdetes fejlődés biztosítja, hogy a kisgazda-osztály kellő szakértelemmel fogja folytatni gazdálkodását, s ezzel hozzájárul a terméseredmények fokozásához.

Erre pedig mind a jelen, mind a jövő szempontjából szükség van. Ti.

A Burgonyaforgalmi Központ működése.

A burgonya az elsődrendű közszükségleti cikkek egyik legfontosabbika. Mindenki tapasztalhatja, hogy a mindennapi ebéd és vacsora előállításánál a liszt, a zsír és a hús mellett szinte nélkülözhetetlen a burgonya. A szegényebb családok asztalán sokszor még a kenyert is pótolja. De fontossága még nagyobbra növekszik, ha arra gondolunk, hogy mekkora szerepet játszik az állatok takarmányozásánál, a szesz, a keményítő gyártásánál is.

Ezért látta szükségesnek a közellátási kormányzat az ország lakosságának burgonyával való ellátását kezébe venni és intézményesen gondoskodni arról, hogy az ország burgonyaterméséből mindenkinek és mindenütt egyformán jusson. Bizonyára ez az elgondolás vezette a közellátásügyi minisztert, amikor a múlt év június 26-án kelt 111.060/1943. K. M. számú rendeletével életre hívta a Burgonyaforgalmi Központot és rábízta, hogy az idevonatkozó rendelkezések keretein belül a burgonya vásárlását, forgalmát és felhasználását akként irányítsa, hogy ez a nélkülözhetetlen közszükségleti cikk még a múlt évi kedvezőtlen termelési időjárás és szállítási nehézségek között is mindenütt arányosan eljusson.

Az etekintetben érvényben lévő rendelkezések kivonatosan az alábbiakat írják elő:

A burgonya beszámítható a gazda termelői beszállítási kötelezettségébe. 1 q étkezési burgonya 33, 1 q ipari burgonya pedig 27 búzaegységnek felel meg. Étkezési burgonya általában az emberi táplálkozásra alkalmas, ép, egészséges, kellően válogatott, legalább 4 cm keresztmértőjű burgonya. Az ipari burgonya nincs kiválogatva, de 2 cm keresztmértőjűnél kisebb csak 10%-nyi lehet közte. A vetőburgonya ép, egészséges, fajtatiszta, kellően válogatott, 3,5 és 7 cm közötti (általában 5 cm körüli) átmértőjű, középnyagságú.

A gazda beszállítási kötelezettségébe be-

számítható, tehát pontosztozható burgonyát csak országos, körzeti és helyi kereskedő vásárolhat.

Országos kereskedők: a Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete (METESZ), mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, budapesti bejegyzett cég; a M. Kir. Szeszgyedárusági Igazgatóság ipari burgonya vásárlására; a M. Kir. Növénytermelési Hivatal a nemesített vagy utántermesztett vetőburgonya vásárlására; továbbá a közellátásügyi miniszter előzetes jóváhagyása alapján a Burgonyaforgalmi Központ által erre jogosítvánnyal ellátott személyek és cégek. Ezek az ország egész területén jogosultak vásárlásra.

Körzeti kereskedők a közellátásügyi miniszter előzetes jóváhagyásával a Burgonyaforgalmi Központ által erre jogosítvánnyal ellátott személyek és cégek, akik az igazolványukban feltüntetett területen jogosultak vásárolni. Körzeti kereskedőknek kell tekinteni a szeszgyedáruság által kijelölt szeszgyaraktat is. Ezek a telephelyüktől 30 km-es körzetben kizárólag tengelyen szállított ipari burgonyát vásárolhatnak a szeszgyedáruság által meghatározott mennyiségben.

Helyi kereskedők az országos és körzeti kereskedők előterjesztésére a Burgonyaforgalmi Központ által erre a célra arcképes igazolvánnyal ellátott személyek, akik az igazolványukban feltüntetett helyen vásárolhatnak burgonyát. Mivel a burgonya átvétele rendszerint valamelyik berakó vasútállomáson történik, a helyi kereskedők igazolványában működési körzetül a lakóhelyük szerinti vasútállomás van feltüntetve, tehát tulajdonképpen az e vasútállomáshoz tartozó községekben vásárolhatnak.

Jelenleg 8 országos, 99 körzeti és 1490 helyi burgonyabevásárló működik.

Minden országos, körzeti és helyi kereskedő arcképes igazolvánnyal van ellátva. Akinek a Burgonyaforgalmi Központtól burgonyakereskedői jogosítványa, illetve igazolványa nincs, a beszállítási kötelezettségbe beszámítható burgonyát nem vásárolhat. A vásárlásra jogosított kereskedők neve működési körzetükben alkalmas módon közhírré tétetett. Ahhoz, hogy valaki burgonyakereskedői feljogosítást kaphasson, okvetlenül kell lennie erről szóló iparigazolványának is.

A kijelölt kereskedő burgonyát csak azon a területen vásárolhat, amelyre számára a Burgonyaforgalmi Központ megállapított és amely arcképes igazolványába be van jegyezve. A kereskedő a számára megállapított bevásárlási területen köteles a neki vételre felajánlott burgonyát megvásárolni, ha az a Növénytermelési Hivatal szállítási szabályzatában meghatározott feltételeknek megfelel. Az országos és a körzeti kereskedők a pontosztozható burgonyát vagy közvetlenül, vagy helyi kereskedő útján, a hatóságilag időnkint megállapított áron vásárolják. A helyi kereskedő csak az országos vagy körzeti kereskedő részére vásárolhat.

A burgonya termelői ára a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés által a közellátási miniszternek a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben történt jóváhagyásával a vétel időpontjára és helyére a rádió és a sajtó útján kihirdetett felvásárlási ár. Ezidőszert az *étkezésre válogatott* burgonya termelői ára a következő: Nyírörözsza és Gülbaba 26 P, Ószirözsza 25 P, Ella és sárka 22 P, Wohltmann 20/50 P, Krüger 19/50 P; az *ipari burgonya* ára pedig: Ella 19/50, Wohltmann 19 P és a Krüger 18 P q-kint. E budapesti paritásban megállapított termelői árakból vasúti szállítással a felelő állomás és Budapest—Nagyvásártelen közötti távolságnak megfelelően 250 km-nél közelebb fekvő vasútállomásokon a 15/c, 250 km-nél távolabb fekvő állomásokon a 16/c kocsiosztály fuvardíja, hajón való szállításhoz pedig a tényleges szállítási költség vonható le. A termelői ár a berakóállomásokra vonatkozóan van megállapítva, tehát abban minden egyéb költség, így a berakóállomáshoz való szállítás költsége is bevonandó. Aki ennél bármilyen mértékben fizet árdírgátást követ el és sérti a közellátás érdekeit.

A beszállítási kötelezettség teljesítésére szánt burgonyát valamelyik jogosított kereskedőnek kell megvételre felajánlani és megvásárlás esetén a Növénytermelési Hivatal szállítási szabályzatában megállapított feltételek szerint a kereskedő által rendelt vasúti kocsiha rakva átadni. Az ország minden egyes községében hirdetőtáblán közli, hogy hol és kinek lehet burgonyát eladni.

A vételt a kereskedő köteles a gazdálkodó gazdákönnyébe bejegyezni és arról egyidejűen 4 példányban vételi jegyet kiállítani. A vételi jegy egy példányát a gazdálkodó nyilvántartó hatósá-

gának, egy példányát a burgonya elszállítását igazoló fuvarlevél másodpéldányhoz csatolva a központonak kell elküldeni, egy példányt a gazdálkodónak kell átadni, egy példányt pedig a kereskedőnél marad. A 100 kat. holdnál nagyobb szántóterületeken gazdálkodók nyilvántartó hatósága a területileg illetékes m. kir. közellátási felügyelőség, a többi gazdálkodóké pedig a községi előjáróság. A nyilvántartó hatóságnak szóló vételi jegypéldányokat a kereskedő köteles összegyűjtve minden hétfői napon ajánlott levélben postára adni, vagy a nyilvántartó hatóságnak átadni. A vételi jegyen minden esetben fel kell tüntetni a megvásárolt burgonya fajtáját és étkezési vagy ipari minőségét. Étkezési és ipari burgonya vételéről külön-külön kell vételi jegyet kiállítani.

Mind az országos, mind a körzeti és helyi kereskedő az általa megvásárolt burgonyakészlettel csak a közellátásügyi miniszter, illetve a Burgonyaforgalmi Központ által meghatározott korlátok között rendelkezhetik. A kereskedők által megvásárolt burgonyának étkezési célra való forgalombahozatala a Burgonyaforgalmi Központ utasítása szerint történik.

Az országos, körzeti és helyi kereskedők a Burgonyaforgalmi Központ felhívására kötelesek a kívánt adatokat bejelenteni, a felvilágosításokat megadni, irataikat és üzleti könyveiket felmutatni. Ugyancsak kötelesek a Burgonyaforgalmi Központ kiküldöttjeinek üzletük (raktárak) és üzletvitelük megvizsgálását megengedni.

Burgonyának 30 km-t meghaladó távolságra, továbbá Budapestre és a Budapesttel közellátási szempontból egységes területet képező Budafok, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota és Újpest megyei városok, valamint Albertfalva, Békásmegyér, Budatétény, Cinkota, Csepel, Mátyásföld, Nagytétény, Pesthidegkút, Pestszentinre, Pestújhely, Rákoscseba, Rákoshegy, Rákoshévíz, Rákosliget, Rákosszentmihály, Sasahalm, Soroksár és Vecsés községek területére bármilyen távolságokról való szállításához igazolvány szükséges. A szállítási igazolványt a mezőgazdasági munkás természetbeni burgonyajárandóságának elszállításához a munkahely szerint illetékes községi előjáróság, a gazdálkodó és annak részére, akinek a mezőgazdasági munkáson kívül természetbeni burgonyajárandósága van, a háztartásához tartozók szükségletére évenként és személyenként 1 q burgonya elszállításához, ha a szállítás nem Budapestre, vagy a Budapesttel közellátási szempontból egységes területet képező megyei városokba és községekbe történik, a jogosított lakóhelye szerint illetékes községi előjáróság, minden egyéb esetben pedig a Burgonyaforgalmi Központ állítja ki. Szállítási igazolványi úrlapot a községi előjáróságok a Burgonyaforgalmi Központtól (Budapest, V., Deák Ferenc-u. 6.) kérhetnek.

A központ által kiállított szállítási igazolványt a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés által sorszámozott és szárazbelyegzővel ellátott fuvarlevél pótolhatja. Közforgalmú vasúti, hajózási és közúti fuvarozási vállalat és a posta csak ilyen szállítási igazolvány, illetve fuvarlevél alapján szállíthat burgonyát. Ez alól kivétel a Növénytermelési Hivatal, a m. kir. vetőmagvizsgáló intézetek, továbbá a m. kir. növénytermelési és növénynemesítő intézetek címére és az általuk feladott burgonya szállítása.

A burgonyának a fogyasztóhoz való juttatását a bevásárló szervezethez hasonlóan megszervezett eladó kereskedők végzik. Az eladó burgonyakereskedők a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülettől vásárolt és a kiskereskedőknek vasúti kocsitételnél kisebb mennyiségű burgonya eladásánál az Egyesülés mindenkor érvényes eladási árához Budapestre és a vele közellátás szempontjából egyesített városokban és községekben q-kint 220 P-t, a többi helyeken legfeljebb 120 P-t számíthatnak fel. A kiskereskedők a nagykereskedőktől vasúti kocsitételnél kisebb mennyiségben vásárolt és fogyasztók részére közvetlenül eladott burgonyának az Egyesülés érvényes eladási árához Budapestre és a vele közellátás szempontjából egyesített városokban és községekben q-kint 4 P-t, vidékeken pedig legfeljebb 3 P-t számíthatnak.

Budapestre és közellátás szempontjából a hozzátartozó városokban és községekben jelenleg az étkezési burgonya fogyasztói ára q-kint fajták szerint a következő: Nyírörözsza és Gülbaba 35 f, Ószirözsza 34 f, Ella 30 f, Wohltmann 29 f, Krüger 28 f.

Budapestre és környékén, valamint néhány nagyobb városban a fogyasztóközösség burgonyajegyre vásárolhat étkezési burgonyát. Ahhoz

HANOMAG-DIESEL ÉS HANOMAG-FAGÁZAS TRAKTOROK
Magyarországi vezérképviselő: »IKARUS« R.-T. Budapest, XIII., Országbíró-u. 26/b.

Közelebr
1944/2. szám
39-40. lapot a 39.
oldal helyébe

burgonya elszállítását példányhoz csatolva egy példányt a gazdálkodóknak átadni. A kereskedőknél nagyobb szántó-területű gazdaságoknál a közellátási felügyelő-egységig a közszolgálati elöljáróknak szóló vételi kötelek összegyűjtve a postán át kell juttatni. A közszolgálati elöljáróknak átadni. A közszolgálati elöljáróknak átadni. A közszolgálati elöljáróknak átadni.

hogy a székesfehérvári minden fogyasztó hetenként 2 kg burgonyát vásárolhasson, naponta mintegy 20 vasúti kocsi burgonya szükséges. Mivel a szállítási lehetőségek nem mindig kedvezőek (nagyobb fagyok, hófúvások, stb.) jóelőre gondoskodni kellett arról, hogy a burgonya tárolásáról, amelynek a folyamatos és egyenlő ellátás fedezéséhez szállítási akadályok esetén is szükséges.

A burgonya megvásárlására, forgalmára, felhasználására és a kereskedők feljogosítására vonatkozóan a közölt rendelkezéseket kell alkalmazni az 1944/45. gazdasági évben is.

A Burgonyaforgalmi Központ az ismertetett rendelkezések pontos betartását szigorúan ellenőrzi, illetve ellenőriztetni. Minden igyekezete oda irányul, hogy a burgonya-ellátás terén minden visszaélés és túlkapas kiküszöböltesse. Éber figyelmet fordít arra, hogy az igazságszolgáltatás keze mindenkit elérjen, aki a mai nehéz időkben a közellátás fontos érdekeiről megelégedezve, a burgonya-ellátást szabályozó rendelkezéseket megszegi.

Halász Miklós dr.,

Burgonyaforgalmi Központ elnöke.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Bevezető: Sarkányi János dr.

Irányelvek az okszerű kapálási és művelési mód megállapításához.

Írta: Madari Kreybig Lajos dr.,
M. Kir. Földtani Intézet igazgatója.

Miután az utóbbi időben a kapálás és talajművelési módok végrehajtásával kapcsolatosan igen különböző nézetek merültek fel, időszerű, hogy ezeket a kérdéseket az újabb elméleti felismerések szempontjából kissé behatóbban foglalkozzunk.

Minden talajművelési mód, különösen pedig a kapálás célja az, hogy a talaj felszínét a talajművelési módok végrehajtásával kapcsolatosan igen különböző nézetek merültek fel, időszerű, hogy ezeket a kérdéseket az újabb elméleti felismerések szempontjából kissé behatóbban foglalkozzunk.

A talaj beérése talajéleti folyamatok eredménye, amelyek főtenyészői a talaj kedvező kémiai és fizikai tulajdonságain kívül kellő nedvesség- és levegőtartalom, továbbá megfelelő minőségű és mennyiségű, a talajjelölvényeknek szükséges szerves és szervetlen (ásványi) táplálékanyagok jelenléte és meleg.

A talajtulajdonságokat az esetleg szükséges talajjavításokkal, a nedvesség, meleg- és levegőtartalom okszerű talajművelési módokkal, viszont a szerves és szervetlen táplálékanyag-tartalmat kedvező minőségű és mennyiségű szerves és szervetlen (mesterséges) trágyaszerek okszerű alkalmazásával biztosítjuk.

A talajok legmegfelelőbb, azaz okszerű művelési módjának (mély- vagy sekélyművelés, mély- vagy sekélykapálás, stb.) megválasztásában a következő tényezőket kell figyelembe venni: a vízgazdálkodási talajtulajdonságokat, az időjárást, a gazdasági körülményeket és végül a természetű növény különleges élettani igényeit.

E tényezők között a legfontosabb az, hogy a talaj vízgazdálkodási tulajdonságait az egyéb tényezőkkel a természeti törvényszerűségek által megkövetelt módon szabályozzuk.

Hogy e követelményeknek eleget tehesünk, azokat a törvényszerűségeket kell ismernünk, amelyek a talajok vízgazdálkodásában élettani szempontokból érvényesülnek. Mintán a vízgazdálkodási tulajdonságok a különböző talajjelölvényekben rendkívül különbözőek, természetesen ismernünk kell annak a talajnak víz- és már most előrebocsátom: „hőgazdálkodási” tulajdonságait, valamint az időjárási elemeknek ezekre kifejtett hatásait, amelynek okszerű művelési módját akarjuk megállapítani.

A mondottakat szem előtt tartva kétségtelen, hogy olyan művelési szabályok, mint amelyeket ma meg, sajnos, nagyon sokszor általánosítva hangoztatnak vagy értelmeznek, nincsenek. Van ugyanis körülmények és adottságok, amelyek között ugyanabban a talajban néha pl. a mélykapálás nagyobb eredményt ad, mint a sekély, vagy a mélyszántás kedvezőlenebb, mint a sekély, sőt a tavaszi szántás is néha jobbnak bizonyulhat mint az őszi, mert a szerepet játszó adottságok és tényezők és az időjárásnak rájuk gyakorolt befolyása a legkülönbözőbb eredményeket szülhetik.

A kapálás szükségességének egyik magyarázataként eddig legfőképpen az a nézet szerepelt, hogy általa a talaj kiszáradását meggátoljuk, mert a kapillaritás törvényszerűségei következtében a talajnedvességnek a felszín felé való mozgását a feltalaj lazítása megakasztja és így a talaj nedvességtartalmát a párolgástól megóvjuk. Ez a nézet a talaj vízgazdálkodási törvényszerűségeinek szabatos megállapítása következtében megdőlt.

Messzire vezetne, ha itt ezeket a törvényszerűségeket részletezném és így csak azokat sorolom fel, amelyek talajművelési gyakorlati szempontokból a lényeg megértéséhez szükségesek. Ezek a következők:

1. A víz a talajban — ha nincsen nyomás alatt — minden irányban egyforma sebességgel mozog.
2. A vízmozgás a talajban csak akkor terjed tovább, ha a talajszemek sajátos kémiai és fizikai tulajdonságaiknak megfelelő vízmennyiséget felvettek és lekötöttek. Ezt a vízmennyiséget a talaj vízkapacitásának nevezzük. Ez minden talajnak sajátos, jellegzetes értéke, amelyet gyakorlatilag megfelelő pontossággal mérni tudunk.
3. A kapilláris vízmozgási erők csak közvetlenül a talajvízszint felett és csak olyan magasságig érvényesülnek, mint amely a talaj sajátos kémiai és fizikai tulajdonságainak megfelel.
4. A párolgási veszteségek, amelyeket a talaj művelésével csökkenteni vagy megakadályozni akarunk, legfőbb oka a talaj felmelegedése és az az nedvesség- és hőkiegyenlítődést célzó légáramlások, amelyek a talaj és a légkör érintkezési rétegeiben állandóan folyamatban vannak.

Az 1. és 2. pontokban foglaltak helyességéről egyszerű kísérlettel mindenki meggyőződhetik. Ha ugyanis lassan és cseppenkint vizet engedünk a száraz talajba, megfigyelhetjük, hogy az ott éppen úgy terjed, mint az itatóspapíron, tehát minden irányban egyformán oszlik el.

Visszatér a 3. pontban említett kapilláris vízmozgást és emelkedést kísérletileg úgy figyelhetjük meg, hogy egy üvegsőbe száraz földet téve (vagy egy megfelelő nagyságú talajrögöt) vízbe állítunk és megállapítjuk azt a magasságot, ameddig a víz felemelkedik. E kísérletet 5. 20 és pl. 100 óráig figyelve, a megállapított emelési magasságokból kiszámíthatjuk azt a magasságot, amely a kapilláris vízemelés tüneménye folytán végtelen idő alatt egyáltalán bekövetkezik. Ez a magasság a M. Kir. Földtani Intézetben többszázszor magyar talajban kapott mérési adatok szerint 0 és legfeljebb 1000 mm között mozog. A legjobb vízgazdálkodási talajaink kapilláris vízemelőképpessége 5 óra alatt 200 és véglegesen 600 mm körüli.

A kapilláris vízemelőképpesség mértékét kint a szabadföldön nedvességtartalom mérésekkel, sőt szubjektív módon is megállapíthatjuk. Ha ugyanis a talaj nedvességtartalmát lefelé haladva egészen az altalajvízszintig pontról-pontra mérjük, kitűnik, hogy az attól a mélységtől kezdve, ameddig a gyökerek lehetnek, egészen a talaj sajátos kapilláris szintjének felső széléig alig változik, majd pedig a kapilláris rétegben erősen és ugrászerűen nő. A kapilláris vízzel telített szint vagy réteg vastagsága kint a szabadföldön megközelíti azt az értéket, amelyet megfelelő körülmények között a laboratóriumban megfigyelt adatokból

mint végleges értéket számítunk. Ezt a szubjektív megfigyelési adatok is igazolják. Ha ugyanis pl. valamegy helyen, amelyen az altalajvízszint 6 m mélyen van és itt a kapilláris vízemelőképpesség vegso határa 600 mm, 6000-600 = 5400 mm mélysegig leírunk, ettől a ponttól továbbhaladva ugyancsak szabad szemmel is, de tapintással kétségtelenül megállapítható, hogy a talaj éles átmenettel hirtelen erősen nedvesebb válik.

A talajok — amint már mondtam — sajátos kémiai és fizikai tulajdonságaiknak megfelelően bizonyos vízmennyiséget annyira vissza tudnak tartani, hogy az a gravitációs erőknek ellenállva helyben marad. Lefelé vagy bármely más irányba csak az a víztartalom bír a talajban mozogni, amely nagyobb, mint amelyet a talaj sajátos „vízkapacitásánál” fogva kötvé tarthat. Ez a vízmennyiség tehát, csakis vagy erősebb felmelegedés és légmozgás következtében vízgáz formájában, vagy pedig azáltal vesztet el a talajból, hogy a növények gyökerei azt felszívják.

Arról, hogy a talaj által vízkapacitásának megfelelően visszatartott nedvesség nem mozog, bárki meggyőződhetik, ha száraz földet bizonyos rétegvastagságban átnevelítve vastagabb, száraz földdel letakar. Még évek múlva is megállapítható, hogy a nedvesség sem fel-, sem lefelé nem mozgott. Miután pedig minden további magyarázat nélkül is érthető, hogy kint a szabadföldön, rendszeres időjárási körülmények között a talaj természetadta vízkapacitásán felüli vízmennyiség csak ritkábban és csak erősebben csapadékos időjárásban és csak rövid ideig fordulhat elő, és akkor is a többlet legnagyobb részét a gravitációs erők kötvé lefelé mozog, a kapillaritás következtében kiszáradás csak akkor fordulhat elő, ha az altalajvízszint közelebb van a felszínhez, mint a talaj természetes kapilláris szintregevastagsága és az altalajvíz mennyisége olyan kevés, hogy a párolgás útján vesztendőbe menő vízmennyiséget pótolni nem bírja. Kedvező altalajvízadottságokat különösen szántóföldjeinkben csak igen kivételes esetekben találunk, megjegyezve, hogy olyan talajok, amelyeknél az altalajvíz állandóan pótolja a párolgási veszteségeket és a növények szükségletét, szárazságban is kitűnő terméseket adnak, mert a kapilláris víz ezekben mint altalajvízpótlás érvényesül.

A talajok kiszáradásában tehát a kapilláris vízemelés csak igen kivételes körülmények között és elvétve érvényesülhet.

Részletesen ismertettem a talajok vízgazdálkodási körülményeit „A Talaj és Növény” című értekezésemben, amely a Földművelésügyi Minisztérium által kiadott „A talajok okszerű művelése...” című, Fehér Dániel dr.-ral, Kogutovics Károly dr.-ral és Manning G. Adolffal együtt írott könyvben került kiadásra.

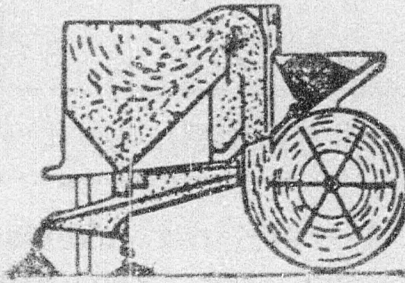
Ezek után a talajok kiszáradásának főokaként a 4. pontban említett felmelegedés és hőkiegyenlítődés okozta párolgást kell tekintenünk.

E nézet helyességére szabatos bizonyítékokat csak oly módon adhatunk, ha a talajok hőfokának, nedvességtartalmának, szén-savtermelő és salétromképző képességének változásait különböző művelési módok mellett hosszú időn át folytatódóan mérjük. A nedvességtartalom, szén-sav, salétromtermelőképpesség és egyéb biológiai és bakteriológiai tényezők közötti összefüggést különböző művelési módok esetén Fehér Dániel dr. tette Fürgönd Manning G. Adolffal együtt részletes vizsgálat tárgyává.

A talaj párolgási veszteségeit illetően gyakorlati szempontokból tehát igen nagy hatással érvényesül a talajoknak a hővel szemben tanúsított magatartása. Ezt már régóta figyelembe vevő, begyűjtött megfigyelési adatok kétségtelenül arra mutatnak, hogy a hőkülönbségek nemesek a különböző talajokban, hanem a különböző művelési eljárások alkalmazásakor is különböző mértékben mutatkoznak, miért is feltételezhető volt, hogy abban az esetben, ha az összefüggéseket ismerjük, módunkban áll a talajok hőgazdálkodására vonat-

TRIUMPHATOR

vetőmagtisztító és osztályozógép
kézi és erőhajtásra

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF

MŰSZAKI ÉS GÉPKERESKEDŐ
BUDAPEST, V., KÁLMÁN-U. 14.

Telefon: 114-066, 317-189
Származás: HÉBICAGGÉP

az összes terményeket és
aprómagvakat tökéletesen
tisztítja és osztályozza.

DROK

Budapest, V., Kálman-u. 26/b.

közben olyan következtetéseket vonhatni, amelyeket az alkalmazandó művelési mód megválasztásánál gyakorlatilag eredményesen hasznosítottunk.

A hőmérséklet, amelyre a levegő alapvető megfigyelésének közvetlen módján végeztünk, természetesen a terület, nagyon változó hőmérsékletű légkör rendkívül különböző eredményeket adtak. Már egy napon belül is mind a talaj, mind a levegő hőmérséklete igen erősen ingadozott. Már a saját alapvető mérési adataimból kitűnt — pontos tudományos vizsgálatokat e kérdések tisztázása érdekében különböző művelési módokkal lekeresésre Endrey Endre dr. végez egy általa szerkesztett, különleges műszerrel —, hogy abban az esetben, ha a talaj felszínén porhanyó, akkor a levegő hőmérsékletének ingadozása a meleg, nem porhanyított talajréteget hűvösebbé teszi. Ez a megfigyelés kapcsolatosan azaz a megállapítással, hogy a párolgási veszteségek az erősebb felmelegedés következtében, okozta meg, hogy az a mondanivaló: a művelés nem annyira közvetlenül a talajok vizsgálatkódását befolyásolja, mint inkább a növekedésére hat, és így a talajok vizsgálatát közvetve kormányozza.

A talajok vizsgálatát tehát nem a klasszikus kaputárs elmélet alapján kell elbírálnunk, hanem úgy kell a hőmérséklet és a párolgás közötti kapcsolatban elgondolnunk, amelyek igen sok vizet szatálnak el a talajból.

Könnyen érthető, hogy a porhanyóra művelt, tehát erősen legjárható legelő, tenyésztett talajréteg nyáron rendkívül gyorsan és erősen felmelegedik, ilyen vagy olyan mértékben pedig nagymértékben leül, de az alatta lévő, meg meglehetősen nedves réteg, felsőréteg sokkal rosszabb hővezetőképessége miatt már 2-4 cm-rei mélyebben, esetleg 10-20 fokkal is alacsonyabb hőfokon lehet, és így ebben a párolgási lehetőségek nagyon erősen csökkentek.

Szabatos, megfelelő műszerrel végzett hőfokmérések ez év augusztus havában a felső porhanyított talajrétegben 40-43 °C-ot, viszont a közvetlen alatta lévő, nem művelt réteg felső részében csak 27-30 °C-ot mutattak. Fürgeden a déli órákban. Könnyen érthető, hogy a 27-30 fokos még nedves rétegben a mikrobiológiai átalakulásokra a legkedvezőbb körülmények állottak fenn, míg a felette lévő 40-43 fokos porhanyított rétegben sem a hő-, sem pedig a nedvességviszonyok nem feleltek meg nekik.

Természetes, hogy az ilyen nagy, sőt még nagyobb hőfokkülönbségek a művelt és műveletlen talajrétegek határán csak akkor állhatnak elő, ha a művelést akkor és olyan körülmények között végezzük, amikor még a felszíni rétegek nem melegedtek olyan mélyen át, hogy kiszáradásuk a mélyebb rétegekben is bekövetkezett.

Az előálló nagy hőfokkülönbségeket egyszerű, szubjektív módon is megállapíthatjuk érzés útján, ha a művelt és műveletlen talajrétegeket megpintjük. Ha a művelést helyesen végezték, nagy melegben a nem művelt talajréteget erősen hűsnek, ősszel hidegebb időjárásban pedig jóval melegebbnek fogjuk érezni.

A nappal a felszíni rétegekben erősen felmelegedett talaj levegője vizsgálattal telítődik és később, este vagy éjjel, vagy a szél által nappal is, az alsó légrétegbe távozva a talajt kiszáradítja. Ez a hőki-cserélődési folyamattól előidézett párolgás a feltalajréteg kiszáradásának legfontosabb okozója. Természetes, hogy a művelés által fellazított legfelső talajrétegben a kapillárisok nagyobb méretű rendkívül erősen érvényesülnek, mert minél nagyobbak azok, annál nagyobb a levegőforgalom a talajban, és így a meleg és száraz levegő gyorsabban szárít, a hidegebb levegő pedig gyorsabban és erősebben hűt. Utóbbit különösen akkor figyelhetjük meg, ha dérképződés áll elő. Ilyenkor ugyanis a feltalaj porhanyóbb részén mindig sokkal erősebb derésedést tapasztalhatunk.

A fellazított talajréteg mint olyan talajtakaró szerepel, amely az alatta lévő, fel nem lazított talajréteget nyáron a felmelegedéstől, ősszel és télen pedig a lehűléstől bizonyos fokig megvédi.

A mondottakat szem előtt tartva a talajművelés és kapálás mélységére vonatkozóan, az időjárás befolyását is figyelembe véve, a következőket állapíthatjuk meg:

1. Száraz-meleg időjárás esetében nem túl kötött, jó légjárhatóságú talajokban a nyári talajművelés és kapálás lehetően sekélyen, sarabolás-szerűen és olyankor végzendő, amikor a talaj legfelső rétege még nem melegedett fel annyira, hogy kiszáradt volna. Tartsuk szem előtt, hogy a rendes talajoknak minden cm vastag rétegében kerekén két mm csapadéknak megfelelő hasznosítható nedvességtartalom van, és így minden cm mélyebb kapálással cm-ként, nemcsak 2 mm hasznosítható csapadéknak megfelelő vizet veszítünk, hanem olyan erős felmelegedésre is adunk alkalmat, amely a növény földben lévő legfelső részének is ártalmára válhatik. Különösen látható

ezt a répat, amelynek száraz és meleg időben végzett mélykapálása esetében nemcsak a répafej hajszálgyökerei halhatnak el, hanem a fej zsugorodása is előállhat, míg ilyen körülmények között sekélyen kapált répa fejé hevéss és télen van hajszálgyökerekkel.

2. Másképpen áll a művelés kérdése természetesen erősebben csapadékos nyáron és kedvezőtlen levegőgazdálkodású, erősen kötött, hideg, tőzeges és kórus talajoknál, amikor a mélyebb kapálással megfelelő időben nemcsak a talaj felmelegedését kell szolgálnunk, hanem a csapadékok betárolódásának fokozására is szükség van, és mindezekon kívül a levegőtlen állapot elálló redukciós folyamatok ellen kell küzdenünk.

3. A szántás, tárcsázás, kultivátorozás, hengerezés, stb. művelési módokra vonatkozóan a kezeletlen és légjárhatóságú talajokon nyáron a Manning-féle művelési mód helyes alkalmazása lesz legelőször célirányos, de természetesen csak akkor, ha a talaj felső rétege nem melegedett volna fel mélyebbre és annyira, hogy az teljesen kiszáradt. A Manning-féle művelési módnál különösen fontos a legelső porhanyított talajréteg felhagyása után a helyes hengerezés. Az így művelt talajokban végzett hőfokmérések eredményei kétségtelenül mutatják, hogy a tárcsázott vagy kultivátorozott, vagy sekélyen és porhanyóan buktatott és ezután közvetlenül hengertett talajokban (amit természetesen nem szabad akkor végezni, ha a talaj túlságosan nedves) a porhanyított réteg már 2-3 cm-es mélységben hűvösebb marad, mintha nem volna hengerezve. A hengerezés ugyanis ilyen esetekben a fellazított talajréteg legfelső szintjében a kapillárisok méretét annyira szűkíti, hogy a felmelegedés lefelé nehezebben követhet be és sohasem olyan nagy mértékben, mintha nem hengertünk volna. A hengerezés tehát nemcsak a felmelegedést, hanem a hőki-cserélődést is gátolja, ha helyesen lett végezve.

4. Az erősen kötött, rossz légjárhatóságú, a csapadékok hatására összefolyó, a gyakorlat által hidegnek nevezett talajoknál természetesen — kivéve a nagyon száraz és forró időjárást — a mély és porhanyó művelés a fontos. Az ilyen talajokon a rendszeres tapasztalható repedezési hajlam, különösen csapadékos időszakokban, a talajoknak csak hasznokra válik, mert a repedések mentén több levegő jut a talajba, és így abban a nagyon is káros redukciós folyamatok kifejlődését gátolja.

5. Végül az őszi szántás mikéntjére vonatkozóan természetesen az adódik, hogy azt lehetőleg porhanyóra végezzük, mert a porhanyó talaj nemcsak több nedvességet bír visszatarthatni, hanem sokkal erősebben is fagy át mint a rögös. Egyébként az őszi szántás minőségét és különösen mélységét elsősorban a talajadottságok szabják meg, mert pl. a feltalajhoz közel szikes, vagy más talajhibát tartalmazó talajréteget a felső rétegbe belekeverni nem szabad. Éppígy nem tartom jóknak azt sem, hogy egy pl. kapások után "kötő" érettségben és gazmentesen visszamaradó talajt tavasziak alá „mélyen”, vagy összefolyásra hajlamos túlságosan porhanyóra szántunk ősszel, mert ezzel az érett talaj biológiai egyensúlyát túlságosan megzavarhatjuk.

Nagyon messzire vezetne, ha itt további lehetőségeket és eseteket ismertetnénk. Nincs is erre szükség, mert aki az előzőekben közöltet megértette, minden további segítség nélkül el tudja dönteni azt, hogy az adott talajtulajdonságok és körülmények ismeretével milyen művelési módot alkalmazzon.

Az előzőekben röviden közöltet természetesen szoros összefüggésben vannak a gazda egész termelési rendszerével, mert mindig a termelési-technikai tevékenységek összessége szabályozza a terméseredményt és a termelt minőségeket, kivéve természetesen azt, ha elemi csapások lépnek fel.

Bátran állíthatjuk, hogy a valóban ok- és szak-szerű növénytermesztés ma már nemcsak rendkívül szétágazó tudomány, hanem közvetlen művészet is, amelynek eredményét csak az fogja teljes egészében a legnagyobb mértékben biztosíthatni, aki a fentálló törvényszerűségeket és azok összefüggését ismeri.

MEZŐGAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Balleneger Róbert dr.

A cukorcirok cukortartalmának változása a tenyészidő alatt.

Írta: Borissza Ferenc okl. mezőgazda.

Az egyre nagyobb mennyiségben termesztett cukorcirok (Sorghum vulgare var. saccharatum) komoly növénytermesztő problémává fejlődik. 1943-ban már majdnem minden határban a rendkívüli szárazság ellenére is ott virított valamelyik

változata. Minden természetnek, ha egy kertre volt is belőle, merész annai voltak a variációk. Szóval kapcsolatban annak, hogy igazán lehet-e volna e minden tekintetben kiváló növény. Ezért elsősorban fontos magyar részről is kisebb-magyarábban foglalkozni a kérdésrel mind a növénytermesztéssel, mind a mezőgazdasági igazgatással.

Termesztés, de feldolgozás nézőpontjából is legfontosabb a szár cukortartalmának vizsgálata, a határokat az egész tenyészidő folyamán. Cukortartalmát a Zeiss-féle cukorrefraktométerrel vizsgáljuk. Az eszköz szárazanyag-tartalmát mer nácukorban kifejezve. A valódi cukortartalom ennél mindig kevesebb, függően a le egyéb extrakt-anyagaitól, azonban a kelet aránya anandó ugyan, azon az erőtérrelükön, ugyanolyan az utabbi adatok is mind szárazanyag-százalekek nácukorban kifejezve.

Meg kell először is állapítani a cukor megőrzését a szárban. Ezért aurof kezdve, a gyökert követő első szártagot letette a buga alatti szártagot minden tag levélhüvelyétől megfosztott, részről kb. 1 cm hosszú darabot vágjunk ki, a refraktométer kezéprevel 2-3 cseppnyi levét ejtoltunk és ezt refraktométereztem.

Az első, augusztus 12-en végzett vizsgálat eredménye:

Szártag száma	Edescirok (Sumac) (Tóalmás)	
	Szárazanyag a nácukorban %	A szár magassága 80 cm.
1	9,8	A kisajtot le tejszerű zavaros, zoldesfehér színű, nem lehetett zola-izé, 10%-os repacukoroldattal összehasonlítva nem eses.
2	10,6	
3	12,2	
4	12,0	
5	11,4	
átlag		11,2

Az augusztusi egyéb eredmények nagyjából ehhez hasonlóak. Már itt látni, hogy a cukor, illetve szárazanyag-tartalom görbével jellemzően ábrázolható. (Lásd a kov. oldalon.)

A legelső görbe az augusztusi cukor-, illetve szárazanyag-megoszlást ábrázolja. A hét vizsgálat alapján készült görbe meglehetősen lapos, a cukortartalom egyik szártagban sem kimagaslóan nagy, de a szár közepe fele határozottan nő, majd csökken és a végen vízszintesbe megy át, bár ez inkább nem-cukor-extraktanyagokra enged következtetni. A cukortartalom már ekkor, a többi hasonló felépítésű növényekhez viszonyítva, elég nagy.

Sokkal érdekesebb a második görbe, amely a szeptemberi vizsgálat alapján készült. A cukortartalom szinte a szár közepmagasságában, vagy ettől kissé felfelé látszik koncentrálni, de már a szár alján, az első szártagban is elég nagy a cukortartalom. A görbe leszálló ága sokkal meredekebb, már a 8. szártag előtt az 1. tag cukortartalma alá csökken.

A szeptemberi vizsgálatokra igen jellemző egy Páty-i Sumac szára:

A szártag száma	Szárazanyag a nácukorban %	Vizsgálat ideje: szept. 11.
1	17,2	A szár magassága 130 cm.
2	18,8	A kiperésit le zavaros, kissé zöldes, a 7. szártagig helytelenesen édes, ettől felfelé zöldebbé válik.
3	19,0	
4	19,1	
5	20,0	
6	22,0	
7	19,7	
8	14,2	
9	11,0	
10	10,0	
11	10,0	
átlag		17,1

A cukortartalom átlaga az augusztusi 10,17%-ról 15,4%-ra emelkedik. Ez az elég nagy cukortartalom-növekedés valószínűen az augusztusvégi és szeptembereleji nagy szárazsággal van összefüggésben. Az üdezőld cukorcirok asszimilációs — tehát éppen cukorképző — körülményei ekkor a legkedvezőbbek. A napos órák száma még elég nagy, a levélfelület ekkorra már legnagyobb részben kifejlődött, tehát a szénhidrát-fogyasztása már csökken. A keletkező asszimilációs termékek a szárban raktározódnak.

Az a jelenség, hogy a szár közepmagasságában van a legtöbb cukor, szintén erre mutat; itt van a fiatal, de már elég nagyfelületű levél főtömege, amelyik még kap elég napfényt. A felső szártagokhoz tartozó levelek által termelt asszimilációs termékek egyrészt saját testük, másrészt a buga és a fejlődő termés felépítésére használatnak fel. Az október 1-15. között végzett 10 vizsgálat eredmény-görbéje is ezt bizonyítja. A tölevelek asszimilációra már kevesebb képesek, a cukortartalom a muli havihoz képest az első 4 szártagban csak kb. 1%-al növekszik, sőt a 4. és 6. szártag között a szeptemberi görbe az októberi fölé emelkedik. A felső levelek kifejlődésével a szár

Uősele
1944/2
39-40

2. SZÁM
felső vég
ekkor má
tehát az s
görbe m
(átlaga 10
Az utó
október 11
gát ábráz
már hatá
asszimilác
vándorol.
8. szártag
laga: 20,5
tehát a cu
jott.

2. SZÁM
SZÁRZÁRNYAG % CUKORTARTALOM

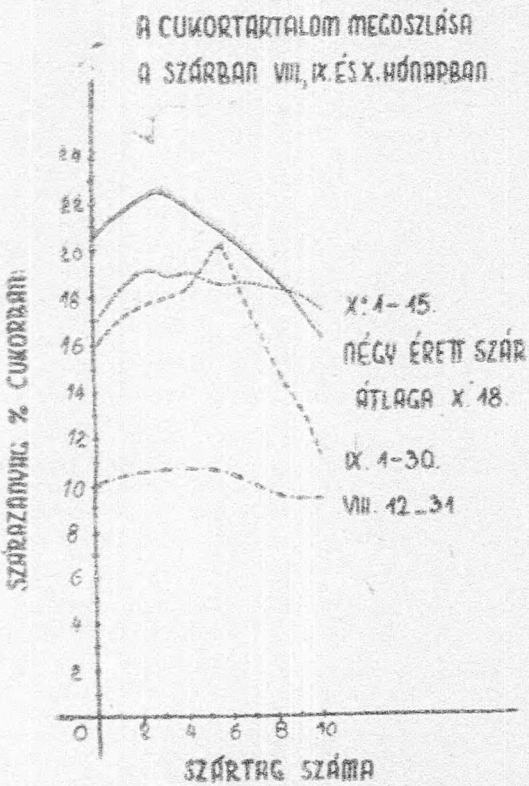
Ezek
alatt a
feljebb
gokban
levél s
asszimil
kor k
molekul

A v
keletke
ható. A
teljesen
ezután
szárat
nül a
szártag
talmár
nyozás
képzés
készít
elny
itt a
hogy

A
k

felső vége felé erősen nő a cukorkoncentráció, ekkor már a mag endospermiuma is kifejlődött, tehát az sem fogyaszt sok szénhidrátot, úgyhogy a görbe magasabban végződik, mint kezdődött (átlaga 18,52%).

Az utolsó, legfelső görbe az első fagy után, október 17-én szedett 4 pályi édescirok-szár átlagát ábrázolja. A görbe teljesen kiegyenlített, itt már határozottan látszik a belső átrendezés: az asszimiláció megállott, a szárbán a cukor a fő felé vándorol, a görbe 35%-kal magasabbról indul, a 8. száregység után az októberi görbe alá esik. Átlaga: 20,59%. A szármetszet jódos jódkálival kék, tehát a cukor egy része keményítővé kondenzálódott.

Ezekből tehát az látszik, hogy a vegetációs idő alatt a szárbán cukorvándorlás jelentéktelen, legfeljebb a szár felső harmadában, az egyes szártagokban talált cukor csak a szártagokhoz tartozó levél asszimilációs terméke. A cukorvándorlás az asszimiláció megállta után indul meg, ugyanezkor kezdődik a monószak átalakulása nagyobb molekulájú szénhidrátokká.

A vizsgálatokból az elmondott elméleti következtetéseken kívül több gyakorlati érték is levonható. A szárat akkor vágjuk, amikor a buga már teljesen kifejlődött, a termés viaszréshen van, ezután ugyanis asszimilációra nincs szüksége. A szárat — az olasz adatoktól eltérően — közvetlenül a gyökér felett vágjuk. A buga alatti 1-2 szártag azonban esőkkenti a kipréselt lé cukortartalmának átlagát, tehát ezt a részt jobb takarmányozásra fordítani. Legtisztább cukor a szár középrészén van, tehát elsősorban ez alkalmas szörp készítésre, viszont a szeszipari feldolgozásnál előnyös, ha lehetően az egész szárat feldolgozzuk: itt a cukor mellett levő egyéb extraktanyag nem hogy zavar, hanem jó tápláléka az élesztőnek.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyedüli kimondottan agrárérdekeket szolgáló biztosító-intézet. Gazdaalapítás. Kartelen kívül. (Tűz, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLETLEN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

Az igásökrök takarmányozása.

Írta: Zajtay Artúr dr.

Az igázásra használt állatok takarmányozása munkateljesítményükhöz és kondíciójukhoz igazodik. Teljes munkaszünet esetén elegendő a **fenntartó takarmány**, vagyis 1000 kg élosúlyra 10-12 kg szárazanyag, 50 kg keményítőérték és ebben 500 g emészthető fehérje adagolása. A mezőgazdasági gyakorlat azonban nem tartja ennyire szűkösön az igásállatállományt, mert az rendszerint lezsaroltan és lesóványodva kerül vissza istállójába a munka elvégzésével, s igyekezni kell húsállományát gyarapítani, amit a fenntartó szükséglet megtoldása által érnek el. A fenntartó adag kellő kiegészítése a legelőszertűben szénhidrátokban — keményítőben vagy cukorban — gazdag anyagokkal végezhető, mert ilyen módon állítható elő a legelőszertűben a testierő. Ebből kifolyólag az igásállatoknál — hasonlóan a hizóállatokhoz — a táparány 1:8-1:10-ig tágulhat. Noha a tág táparány következtében az igásökröknek nincsen sok emészthető fehérje szükségük, mégis téves volna az a felfogás, hogy az igásökrök munkateljesítménye tartósan fokozható **kizárólag** szénhidrátok adagolása által. Az alábbi példából világosan kiderül, noha az igásállatok fenntartó takarmánya pihenő és dolgozó állapotban nagyjából azonos, azok fehérjeszükséglete a munkateljesítmény növekedésével szintén növekedik.

A 600-700 kg súlyú igásökrök közepes munkateljesítménye 17 millió méterkilogramm (mkg). Ezzel szemben 1 kg keményítőérték 533.000 mkg munkateljesítményt fedezhet, s így a 600-700 kg-os ökrök közepes munka végzése esetén fenntartószükségletén felül 31 kg keményítőértéket igényel, mert $31 \times 533.000 = 17$ millió mkg-mal. Ebből kifolyólag a közepes munkát végző 600-700 kg-os ökrök **összes keményítőértékszükséglete 66 kg**, amelyből 35 kg fenntartásra és 31 kg erőkifejtésre használódik fel. Ha az utóbbi 31 kg keményítőértéket például keményítővel vagy cukorral fedezők, úgy naponta 66 kg keményítőértéket fogyasztana igásökrünk 0,35 kg em. fehérjével, amely utóbbi fenntartótakarmányában vette magához. Ha azonban 66 kg keményítőértékből csak 0,35 kg esik fehérjére, úgy 19 kg keményítőérték csupán 1 kg em. fehérjét foglal magában, a táparány tehát 1:19-hez, vagyis 1 kg fehérjére túlságosan sok keményítőérték esik. Ez a tág táparány a napi adag hibás összeállítására mutat, mert ilyen fehérjeszegény takarmányozás esetén hirtetlik a napi adag emészthetősége és kihasználása. Kívánatos, hogy a szobaforgó táparány ne legyen tágabb 1:10-nél, akár gyenge, akár erős munkát végző az igásökrök, mert ennél számottevően tágabb fehérjearány már nem biztosítja a napi adag normális értékesítését. Ezek szerint tehát igásállatok takarmányának összeállításánál is a használatos takarmányszabványokban a 600-700 kg élosúlyra elért és a munkateljesítményhez igazodó keményítőértéket (50-100 kg) és em. fehérjét (650-950 g) kell adagolniuk.

Az igásállatok takarmányának összeállításánál a táparányon kívül a **takarmányok kellő megválogatására** is súlyt kell vetni, nevezetesen szem előtt tartandó, hogy a vízben gazdag és a sok ballasztot tartalmazó takarmányok petyhítós hatásúak és az állatok munkacerejét csökkenthetik. A

nagyon terimés, ballasztidús takarmányok ugyanis erősen megterhelik az állatot, megrágásuk és kerdésük hosszabb időt igényel, a vízben gazdag takarmányok pedig petyhítően hatnak a szervezetre. Ezért egész napi munka esetében csökkentjük a szalma, a répa, a fiatal zöldtakarmány és a lédús erjesztett anyagok mennyiségét, s helyettük 2-3 kg jóminőségű abraktakarmányt cseszünk. A zöldtakarmányok közül igásállatok részére a valamivel idősebbek jobban válnak be, mint a sok fehérjét tartalmazó, nagyon nedvdús, egészen fiatal anyagok, amelyek inkább a tejelő marháknak valók. A fiatal zöldtakarmányokhoz hasonlóan a magában adagolt, fehérjében gazdag erjesztett anyag sem elégíti ki a nehéz munkát végző állatokat, mert fehérjetartalmukhoz képest csekély a keményítőértéke, amelyet például szárított szelettel, szárított burgonyával, gabonadarával, stb. célszerű fokozni. Általában arra kell törekednünk, hogy az igásállatok takarmányát is változatosan állítsuk össze, ami különösen erősebb munka végzésekor ajánlatos. Könnyű munka esetén egymagában adagolt jóminőségű szálastakarmány is fedezi az ökrök szükségletét, de azért jobb, ha a száraz szálastakarmánnyal együtt répát, burgonyát, erjesztett anyagokat, sőt a munka fokozása esetén abrakot is etetünk.

Az egész napon át dolgozó ökrökkel a 2-3 óráig tartó déli szünetben, vagyis a kerdés idejében, etessünk lehetőleg csakis tömény-takarmányt, vagyis abrakfélleket, csak ha azok mennyisége nem kielégítő, adjunk mellettük némi szénát vagy kevés zöld, illetve erjesztett takarmányt is. A napi adag összeállításánál vegyük tekintetbe, hogy igen nagy munkateljesítmény esetén többféle jóminőségű abrakkeveréket etessünk, annál is inkább, mert a túleröltetett állatok kevésbé gazdaságosan értékesítik táplálékukat. A répafélék, a széna, az erjesztett takarmányok zömét este etessük, ezek elfogyasztása után pedig a kevésbé értékes szálastakarmányokat, így például a gyengébb minőségű szalmákat is adhatjuk az ökrök elé.

Az igásökrökkel ellentétben a **fejlesz teheneket** rendszerint csak könnyű munkára használjuk, de ebben az esetben is a fenntartó és a termelő takarmányonkon kívül a munkateljesítményük növelésére a nátabrakot is kell etetnünk. Könnyű, legfeljebb félóra terjedő munka — kiméletes bánásmóddal feltételezve — alig esőkkenti a tejermelet, sőt a tehenekre rossz elhelyezésük esetén jótékony hatással lehet a szabad levegőn és a napra való mozzás. Csak megerőltető, tartós munka, elsősorban hosszú tartatás hat esőkkentően a tejtermelésre, némelykor különösen akkor, ha a takarmány összeállításánál nem veszik tekintetbe a többletmunkát. Kielegendő takarmányozás, jó szőlés és megfelelő felszereltség esetén még időnként előforduló nehezebb megerőltetéseket is hárítvány nélkül bírják el a tehenek, ha keményítőértékben gazdag nátabrakot kapnak az időnkénti tejermelet megfelelően összeállított napi adagukhoz. Az igénybevétel erőssége szerint 1-3 kg gabonadara, korpa, szárított szelet, stb. adandó a napi adaghoz. Erősebb és hosszabb munka esetén a tehenek szálastakarmányadagja kissé esőkkentendő.

A közöltekl alapján nem okoz nehézséget a szabványok szerkesztésével az igásökrök takarmányának összeállítását, mindazonáltal a következőkben ismertetjük a Rünner H. tanár (Kiel) által összeállított napi **feladatok**at, mivel azok igen jó példát szolgáltatnak arra, milyen jelentős szerepet tölthetnek lehat a takarmányvetésben és az erjesztett takarmány, ha az igásökrök napi adagját elegendő kevés abrak felhasználásával összeállíthatjuk.

Megsinylik állatai a napfény, szabad kifutó, zöld legelő hiányát.

Mindezt pótolhatja a garantáltan 150.000 nemzetközi egység

BIODIT

D-vitamint tartalmazó

abrákkiegészítő etetésével.

Ha BIODIT-et etet, hileres befektetéssel felbecsülhetetlen haszna lesz.

Angolkór, csontlágylás, és más anyagforgalmi betegségek nem támadják meg állatait. Az állatnevelésre és hizalásra nem fizethet rá. Kérje részletes ismertetőnket!

Napi adagolás:
Malacoknak, barányoknak — 1/2 dkg
Hízósertéseknek, söldöknök — 1 dkg
Borjúknak, csikóknak — 1 dkg
Tejelő teheneknek, lovaknak 2 dkg
Baromfinak, nyúlak — 1/2 dkg

ABIODIT
beszerezhető a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE-nél

Budapest, V., Alkamány-utca 29 ee vidéki kirendeltségeinél

I. Könnyű munkát végző ökrök.

5 kg széna, 6 kg szalma és pelyva, 30 kg takarmány-repa.
2 kg széna, 6 kg szalma és pelyva, 20 kg takarmány-repa, 20 kg erjesztett takarmány.

II. Közepes munkát végző ökrök.

5 kg széna, 5 kg szalma és pelyva, 30 kg takarmány-cukorrépa, 1 kg gabonadara, 1,5 kg hüvelyesdara.
2 kg széna, 5 kg szalma és pelyva, 30 kg takarmány-cukorrépa, 30 kg erjesztett takarmány.

III. Erős munkát végző ökrök.

5 kg széna, 5 kg szalma és pelyva, 30 kg takarmány-cukorrépa, 3 kg gabonadara, 2 kg korpa.
2 kg széna, 5 kg szalma és pelyva, 20 kg takarmány-cukorrépa, 1,5 kg gabonadara, 30 kg erjesztett takarmány.

IV. Munkát nem végző istállózott ökrök.

3 kg széna, 7 kg szalma és pelyva, 30 kg takarmány-repa.
3 kg széna, 7 kg szalma és pelyva, 20 kg erjesztett takarmány.
10 kg szalma és pelyva, 35 kg erjesztett takarmány.

Törvények és rendeletek.

Követhető: Matschenbacher Emil dr.

I. Adók és illetékek.

Az át nem hárított betegsegélyezési járulékokat az adóalapozó kell számítani.

A közigazgatási bíróság 372. számú jogegységi megállapodásával megváltoztatta korábbi határozatát és kimondta, hogy a munkaadó azáltal, hogy alkalmazottjával fennálló szolgálati jogviszonyból kifolyólag alkalmazottja valamennyi terhére, vagyis a betegsegélyezési járulékok áthárítható fele részét átvállalja, eppoly járandóságot vagy illetményt ad, mint mikor részére szolgálatát fejében pénzben vagy természetben közvetlenül teljesít fizetést, mert a munkavállaló mind a két esetben a munkaadó vagyoni hátrányával járó vagyoni előnyt szerez.

Ennek alapján a pénzügyminiszter elrendelte, hogy 1944. évi január 1-től a betegsegélyezési járulékoknak, valamint a TEBE országos nyugdíjpenziári járulékoknak az alkalmazottakra át nem hárított 50 százalékát a kifizetett illetményhez hozzá kell számítani és az alkalmazottak kereseti adóját, valamint az állami pótdadót ennek megfelelően kell leróni.

II. Árszabályozás.

a) Mezőgazdasági árak.

A vagyonváltásbúza januári ára.

A pénzügyminiszter 224.969. számú rendeletével a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza áráról folyó évi január hónapra szóló érvényes métermázsánkat 40 pengőben szabta meg.

c) Egyéb árak.

A gumi és aszhezti ipari cikkek legmagasabb fogyasztói ára.

A 47.900. számú közellátásügyi miniszteri rendelet 1943. december 30-tól kezdve újonnan szabályozta a gumi és aszhezti ipari cikkek legmagasabb viszonteladói és fogyasztói árát. A rendelet értelmében a hatály alá tartozó és a rendelethez mellékelt kimutatásban felsorolt árucikkek nagykereskedői eladási ára nem lehet magasabb, mint a rendelet előírásai szerint kiszámított önköltségi, illetőleg beszerzési ár és a rendeletben engedélyezett felszámítható bruttó haszon együttes összege. A rendelet hatálya alá tartozó cikkek kiesinybeni fogyasztói ára pedig nem lehet maga-

sabb, mint a beszerzési, illetőleg önköltségi ár és a kiskereskedő által a rendelet értelmében felszámítható bruttó haszon együttes összege.

A paradicsomkonzerv legmagasabb eladási ára.

A 704.500. számú közellátásügyi miniszteri rendelet előírja, hogy a paradicsomkonzerv legmagasabb fogyasztói árát a rendeletben megállapított módon az előállítás üzemek maguk állapíthatják meg. E célból a rendelet 2. §-a felsorolja, hogy az előállítás üzem telephelyén a számítható legmagasabb üzemi alapár milyen tételekből alakul, s hogy ehhez esomagolás, ügynöki jutalék, általános gyártási és értékesítési költség, haszon és forgalmi adóváltás fejében mi számítható hozzá, hogy mennyi az engedélyezett üvegbetét, hogy miképpen kell a hordó árát hordós árunál számítani, s hogy végül a fogyasztói ár az előírás szerint kiszámított legmagasabb üzemi alapárnak 25%-os fölözésével számítható ki. Az e rendelet alapján megállapított árakat csak olyan paradicsomkonzervekért szabad számítani, amelyeknek lezárt burkolatán vagy esomagolásán jól olvasható módon fel van tüntetve az előállítás üzem neve, telephelye, az árú tisztasága, s annak tényleges szárazanyagtartalma.

Felmenték a hűsneműek súlyvesztéségi arányát.

A fűszer- és esemegkereskedők az állatuk árusított felvágottak és egyéb hűsneműek után beszáradás és egyéb éimen 5 százalékos súlyvesztéségi jóváírásban részesültek. Az érdekeltek szerint a tényleges beszáradás ennél magasabb arányú, ami megnehezíti részükre a hűsjegekkel való pontos elszámolást. Most a közellátásügyi miniszter is elismerte a fűszerezés és esemegcsés állásponjtjának jogosságát, s a súlyvesztéségi arányt 8 százalékra emelte fel.

Az állati belek legmagasabb ára.

A közellátásügyi miniszter 705.100. számú rendelet értelmében folyó hó 1-től kezdve a nyers állati belekért helyben a béltisztító-telepen darabonként a következő legmagasabb nagybani árak számíthatók fel: teljes sertésből és gyomor 2.10 P, teljes marhából 6.50 P, teljes növedékmarmahából (vagyis 180 kg-closáiyon alul előadott, borjúfogas és növedékoszárnyú szarvasmarhából kitermett bét) 3.25 P, teljes bivalyból 3.25 P, teljes borjúból 3.- P, borjúgyomor 1.- P, borjúból 0.80 P, borjúhólyag 0.10 P, borjúfoder és paca 1.20 P, teljes juh vékonybél 2.- P, juhvakból 0.86 P, teljes ló vékonybél 12.- P, ló vastagbél és gyomor kg-kint 0.04 P. Szótt sertésből méterenkint 22 fillér, sertés vastagbél 32 fillér, sertésgyomor db-kint 20 fillér. Szótt marhahólyagból méterenkint 20 fillér, száraz marhahólyagból méterenkint 22 fillér, szótt marhahólyagból méterenkint 24-66 fillér, száraz marhahólyagból méterenkint 16-68 fillér, szótt juh-vékonybél méterenkint 4-22 fillér.

III. Földbirtokpolitika.

A román földbirtokreform által kisajátított erdőbirtokok visszaigénylése.

A visszaesatott erdélyi és keleti területeken végrehajtott földbirtokrendezéssel kapcsolatosan az ismert kormányrendelet és annak földművelésügyi miniszteri végrehajtási utasítása tárgyában a m. kir. miniszterium újabb rendeletet bocsátott ki. Ennek értelmében az erdőgazdasági ingatlanok visszajuttatása tárgyában megindított tárgyalást és eljárást akkor is le kell folytatni, illetve be kell fejezni, ha a kérdéses ingatlan tulajdonosa időközben elhalálozott. Ha valamelyik örökös az ingatlan visszajuttatása iránti kérelmet bejelentette, a bejelentést mindegyik örökös érdekében megtétnek tekinteni. A visszajuttatandó ingatlan tulajdonjoga tekintetében a hagyatéki eljárást bármelyik érdekeltnak kérelmére, vagy a földművelésügyi miniszter megkeresésére el kell rendelni és soronkívül le kell folytatni.

IV. Hivatalgy.

A hadikölesönök rendezése.

A visszaesatott keleti és erdélyi országreszen működő m. kir. kincstári postahivatalok az 1914-1918. évi hadikölesönök rendezéséről szóló törvényeikk végrehajtásával kapcsolatos és a vonatkozó pénzügyminiszteri rendeletben meghatározott teendőket, tehát az igényjogosultakat megillető beváltási összegek kifizetését, az új államadossági címletek kiszolgáltatását, stb. 1943. december 31-ig látták el. Az említett postahivatalokra hárult ez irányú teendők végrehajtásáról a pénzügyminiszter december 31-én kiadott 2330. számú rendelete értelmében január 1-től kezdődően a Pénzügyintézet Központ gondoskodik.

Az első világháborúbeli hadikölesönkárosultak támogatása.
A 256.000. számú belügyminiszteri rendelet módosítja a múltévi 240.000. számú belügyminiszteri rendelet 2. §-át, amennyiben kimondja, hogy folyó hó 1-től kezdve az 1914-18. évi hadikölesönkárosultak közül támogathatók tartanak kell tekinteni azt a természetben támogatást, akiknek bármely forrásból származó összes jövedelme az évi 2400 P-t meg nem haladja, amely jövedelmű határ minden közös háztartásban élő vagy eltarított gyermek után évi 600 pengővel, a közös háztartásban élő vagy eltarított házastárs, illetőleg egyéb tartásra köteles hozzátartozó után személyenként évi 1200 pengővel növekszik. A múlt évi rendeletnek az évi támogatás összegét szabályozó 4. §-a helyébe a belügyminiszter új rendelkezéseket léptetett, amelyek szerint a támogatás összege, ha a segélyezés alapjául szolgáló címletek névértéke legalább 1000 korona, de 1500 koronát meg nem halad, legfeljebb évi 20 P, amely támogatás azután fokozatosan emelkedik úgy, hogy 7500-10.000 korona címlet után évi 110 P, 80.000-100.000 korona címlet után legfeljebb évi 485.- P, 450.000-500.000 korona névértékű címlet után legfeljebb évi 1000 pengő s ennél nagyobb összegű hadikölesön-címletek után mint maximum legfeljebb évi 1100 pengő.

Januári búzakamatkules.

A Pénzügyintézet Központ az 1923. évi XLIII. t. c. 1. §-a alapján közhírré tette, hogy a búzázalagleveleken folyósított és búzavértékre szóló kölesönök törlesztő részleteinek befizetéséről és a búzázalaglevelek kamatszélvényeinek beváltásáról folyó évi január havára átszámítási kulcs gyanánt 1 métermázsza búzát 40 aranypengővel kell értékelni.

V. Honvédelem.

Az Országos Hadigondozó Bizottság január 1-én megkezdte működését.

Az Országos Hadigondozó Bizottság január 1-én megkezdte működését. A bizottság kiadványainak első füzeteként megjelent „Tájékoztató” a hadigondozottak ellátási igényének tárgyalásához és megállapításához szükséges jogszabályokat foglalja össze, egyben gyakorlati útmutatásokat ad a hadigondozó bizottság részére.

A hatóság az illetményellátást csupán a hadigondozás egyik részének tekinté és ezzel párhuzamosan k akarja építeni az ügykörök szociális ágazatát is. A hadigondozottak szellemi felemelése és gazdasági talpra állítása ugyanis meg az illetményellátásnál is elsőrendű közzgazdasági és nemzeti érdek. Addig is, amíg a szociális munkákör intézményesen kiépül, a most megjelent „Tájékoztató” lényegesen meg fogja könnyíteni a hatóságok munkáját és az érdekeltek eligazodását. Ennek eredményeképpen a hadigondozottak sokkal gyorsabban fogják hozzájutni járadékukhoz. Az Országos Hadigondozó Hatóság, amely a Szilágyi Dezso-ter 5. szám alatt, a budai Vigadó helyiségében van, január 4-től kezdve minden hadigondozási ügyben felvilágosítást ad.

Rendelet a honvédek hátramaradottainak ellátásáról.

A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben felhívja a figyelmet arra, hogy a háború következtében fennálló ellátási nehézségek különösen súlyosnak érinik azokat a hivatásos tiszt, tisztjelölt és hozzátartozókat, akiknél a családfeuntartó férj, illetőleg apa hős halált halt, eltűnt, vagy pedig hadifogságba esett. Gondoskodni kell tehát arról, hogy a jövőti intézmények útján régebben élvezett természetbeni ellátásoktól ezek később se essenek el. Elrendeli a honvédelmi miniszter, hogy további intézkedésig, de legkésőbb a békekötéstől számított hatodik év végéig az érdekeltektől hozzátartozókról az illetékes csapatvezetők jöletti intézményei természetbeni juttatásokkal és egyéb tekintetben is ugyanúgy gondoskodjanak, mintha a férj vagy az apa jelenleg is tényleges szolgálatot teljesítene.

CSEPEL-TRAKTOR 40 lóerős! Rendkívül csekély üzemköltség! Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból! Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak! Nagy teljesítőképesség minden talajon. Több éves referenciákkal szolgálunk. Gyártja: WEISS MANFRED Acél, Fémművei R.-T., Csepel Eladási központ: „AGRARGLOBUS” Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T. Budapest, V. ker., Szent István-körút 12. szám - Telefon: 126-681 - Sürgőnycim: Agrobud Budapest

Közzététel
1944/1. szám
39-40. lapot a 39. és 40. oldal helyére

emlékek kiszolgáltatását...
31-én kiadott 3350. számú...
1-től kezdődően a Pénz...
III.

Hadikölcsönkárosultak kártalálása.

Ministeri rendelet módosítja...
2. §-ban...
1-től kezdve...
amely azt a természetes...
származó összes jöve...
nem haladja, amely jöve...
háztartásban élő vagy...
1000 pengővel, a közös háztar...
házastárs, illetőleg egyéb tar...
talan személyenként évi 1200...
lti évi rendeletnek az évi 12...
zo 4. §-a helyébe a belügy...
teti léptetett, amelyek szerin...
szelvény alapján szolgál...
1000 korona, de 1500 koron...
jebb évi 20 P, amely támasz...
belkötés ügy, hogy 7500-10.000...
10 P, 80.000-100.000 korona em...
15.- P, 150.000-500.000 korona...
85.- P, 1000 pengő s en...
dőkölcsön-cselekek után mint...
1100 pengő.

Házakamatkules.

az 1925. évi XLII. t.c. 1. §-a...
gy a búzaszállólevelekben le...
szóló kölcsönök törlesztő rész...
a búzaszállólevelek kamatszél...
1940 évi január havára átza...
néstérháza bírájt 40 aranypen...
néveltem.

Hozó Bizottság január 1-én működését.

Hozó Bizottság január 1-én...
bizottság kiadványainak első...
jelekként a hadigondozottak...
alásához és megállapításához...
foglalta össze, egyben gra...
a hadigondozó bizottság ré...
szolgáltatást eszmény a hadigonda...
tá és ezzel párhuzamosan E...
szociális ágazatát is. A hadi...
lelemény és gazdasági talpra...
illetményellátásnál is elsőb...
nemzeti érdek. Addig is, amíg...
tényre nem jön ki, a most...
közvetlenül meg fogja könny...
ját és az érdekeltek eligazod...
ppen a hadigondozottak sokkál...
jutni jaraékukhoz. Az Ország...
is, amely a Szilágyi Dezső-ter...
szado helyiségben van, január...
bizondozási ügyben felvilágo...

Hek hátramardottainak átadásáról.

er rendeletet adott ki, amely...
t arra, hogy a háború követ...
i nehézségek különböző súlyú...
hivatalos tiszt, tisztjelölt...
a családfenntartó férfi, ille...
lt, eltűnt, vagy pedig hadifog...
t kell tehát arról, hogy a je...
rgebben élvezett természet...
sőbb se essenek el.
ni miniszter, hogy további...
a békekötéstől számított har...
kelletl hozzájárulókról az ille...
ti intézmények természetben...
tekintetben is ugyanannyi gon...
férfi vagy az apa jelenleg...
tesítene.

OR
40 lóerős!
y beszerzési árak!
enciákkal szolgálunk.
úvei R.T., Csepel
6650
reskedelmi R.T.
szövevény: Agrobud Budapest

Honvédelmi mentesítés nem ad jogot „E” betűre.

A Budapesti Közlöny 1943. évi december 24-i számában megjelent 143.600-1943. K. K. M. számú rendelet szerint honvédelmi (honvédelmi minisztérium, hadtestparancsnokság) mentesítéssel rendelkező gépjárművek részére „E” megkülönböztető jelzést a rendőrhatóságok a rendelet hatálybalépése után (1943. december 24.) nem szolgáltathatnak ki. A rendelet értelmében ezek a gépjárművek, amelyek az „E” megkülönböztető jelzést eredetileg honvédelmi mentesítés alapján kaptak meg, 1944. évi február hó 28-a után csakis a kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszter engedélyével vehetnek részt a közúti forgalomban.

Az érdekeltek erre vonatkozó kérelmeiket 1944. évi január hó 20-ig a miniszterhez előterjeszhetik. Felbontott forgalmú gépjárműveket az illetékes gépjárműkerületi rendőrhatóságánál kell benyújtani. Az említt időpont után benyújtott vagy postán érkező beadványokat a rendőrhatóságok csakis abban az esetben fogadják el, ha a folyamodó hitelt érdemlően igazolja, hogy a kérvény elkészítésében, benyújtásában, illetve postára adásában elháríthatatlan akadály (például hátramaradt területen tartózkodás, stb.) gátolja meg. A kérelmek benyújtásának elmulasztása még azzal a jogkövetkezésménnyel is jár, hogy a gépjárművet 1944. évi február hó végéig le kell állítani.

Felértételek elkerülése végett illetékes helyről nyomtatásban felhívják az érdekeltek figyelmét arra, hogy az „U” jelzéssel ellátott gépjárművek, amelyek eredetileg honvédelmi mentesítés alapján rendelkeztek „E” megkülönböztető jelzéssel, szintén a rendelet hatálya alá esnek, tehát a fentemlítt kérvényt nekik is be kell nyújtani. Ebből a szempontból közömbös, hogy az illetékes rendőrhatóság az „U” jelzést hivatalból vagy a kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszter engedélye alapján adta ki.

A tízenkétéves fiú- és a tízenhatéves leánygyermek külön bejelentési kötelezettsége

A 380.000/1941. belügyminiszteri rendelet szerint minden év január 1-e és 31-e között az e célra szolgáló külön bejelentő-lapokon be kell jelenteni mindazon fiúgyermekket, akik az év folyamán a tízenkétéves, továbbá azokat a leánygyermekket, akik a tízenhatéves életévüket elérik. A bejelentés megtörténte igazoló bejelentő-lap-szelvényt a háztulajdonosnak, vagy megbízottjának a lakóhellyéről vezetett betétsorsos nyilvántartó könyvbe való bevezetés végett be kell mutatni. A háztulajdonos, vagy megbízottja köteles a neki bemutatott igazolószelvényt aláírni és a bejelentőnek visszaadni.

VI. Közellátás, anyagmozdítások.

Mennyi textilárut vásárolhatunk 1944-ben?

A közlektásügyi miniszter a hivatalos lap 1943. december 31-i számában 67.400. számú rendeletet tett közzé a textilárak kiszolgáltatásának folyó évi január 1-től életbelépő korlátozásáról.

A rendelet meghatározza, hogy a fogyasztók 1944. január 1-től az esztendő folyamán vásárlási könyvbe való bejegyzés mellett mennyi ruhafélt szerezhetnek be.

A rendelet értelmében férfiak, nők és gyermekek, 5-14 éves korig, felöltőből vagy kabátból (textilanyag felhasználásából) készült ruhák és eszékabátból is) egy-egy darabot vásárolhatnak. Felsőruhát, gyapjúruhákat, anyagból, vagy pamutruhákat férfiak felsőruházat anyagból (házikabát, pongyola, strandkötés) egy-egy rend szerezhető be. Felsőruhát, pamutból, műselyemből, vagy ezek keverékéből, továbbá bármilyen anyagból készült kötött (hurkolt áru) házikabát, pongyola, furdóköpeny, strandkötés férfiak és fiúgyermek számára két-két rend, nők és leánygyermek számára két-két rend, len- és kenderipari anyagból készült felsőruhát férfiak és 2-14 éves fiúk részére egy-egy rendet engedélyez a rendelet.

Védő munkaruhát (overall, munkaköpeny, munkakötény és hasonlók, ide nem értve a gyapjúruhákat) anyagból készült (szükséges esetben) férfiak és nők részére két-két rendet, gyermekek egy-egy rendet szerezhetnek be. Len- és kenderipari anyagból, vagy pamutruhákat férfiak felsőruházati anyagból készült munkanadrágból egy darab szerezhető be férfiak számára.

Alsónadrágból (nappali ing, alsónadrág, kombiné, hálóing, pizsama, ideértve a kötött-hurkolt árut is) férfiak, nők és gyermekek részére 3-3 rendet engedélyeznek. Női harisnyát hernyóselyemből, műselyemből, műszálból, vagy ezek keverékéből 3 párat szerezhetnek be a hölgyek. Egyéb harisnyából (zokni, bokafix, fej nélküli harisnyaszár is) a férfiak, valamint a 2-14 éves fiú- és leánygyermeknek hat-hat párat vásárolhatnak, a nők pedig három párat.

Az öltönykabát mellényvel, a nadrág, a női blúz, továbbá szoknya, félrend felsőruhának, a női kosztüm (szoknya-és kabát), egész rend felsőruhának, a nappali ing, az alsónadrág és a női kombiné félrend alsónadrágnak, a hálóing és a pizsama pedig egész rend alsónadrágnak számít.

A kész ruházati cikkek helyett a fogyasztó az ezek elkészítéséhez szükséges anyagot beszerezheti, az iparos azonban több kész ruházati cikket a vevő által hozott anyagból sem készíthet. A kereskedő és az iparos köteles a fogyasztó vásárlási könyvében ellenőrizni, hogy a rendeletben megszabott mennyiséget a fogyasztó nem lépte-e túl.

Vadhús árusítása.

Az iparügyi miniszter 67.160. számú rendeletével közlektási érdekből átmenetileg és kivételesen megengedte, hogy a hentesek és mészárosok 1943. december 31-től saját iparigazolványuk alapján 1944. évi március 31-ig bezárólag — az egyébként fennálló rendelkezések korlátai között — mindennemű vadhúst árusítsanak.

Szegődményes eselédék és idénymunkások ellátására szánt kenyérgabona-kütelások megszüntetése.

A közlektásügyi miniszter 543.300/V. szám alatt közzétett intézet valamennyi törvényhatósági közlektási kormánybiztosok, amelyben utalt multévi augusztus 11-én kiadott 535.900. számú közzétételére, melynek értelmében a közlektási kormánybiztosok az erdő- és tőzgazdaságokban alkalmazott szegődményes eselédék, valamint a szántóföldi és szőlőgazdaságokban alkalmazott konvenciók eselédék és sommás munkások, úgyszintén a szőlőjűk megművelésében testi munkával résztvevő, más kereseti forrással nem rendelkező kis szőlőbirtokosok kenyérgabona-szükségletének fedezésére kenyérgabona kütelására adott felhatalmazást.

Tekintettel arra, hogy az igénygöszultaknak a szükséglettel ellátásukra elegendő idő állott rendelkezésükre és legnagyobb részük azóta valóban meg is kapta a szükséges kenyérgabonamennyiséget, ennél fogva a közlektásügyi miniszter elrendelte a fentebb felsorolt konvenciók eselédék és idénymunkások, valamint szőlőbirtokosok részére a kenyérgabona kütelésüknek további rendelkezésig való megszüntetését. Folyó hó 1-től kezdve csak az erdőgazdaságok konvenciók eselédék, valamint a dohánykertészeknek ellátására utaltató ki a multévi 535.900., illetve 541.150. számú közzététel alapján a szükséges kenyérgabona-mennyiség. Ugyancsak elrendelte a közlektásügyi miniszter, a kenyérgabona vetőmag-kütelások megszüntetését, minthogy most már a gazdaságoknak kenyérgabona-vetőmag-szükségletük nem állhat fenn. Ennél fogva a közlektási kormánybiztosok folyó hó 1-től kezdve az erdőgazdaságok konvenciók eselédék és a dohánykertészek szükségletén kívül eszmény a közlektásügyi miniszter külön felhatalmazása alapján utalhatnak ki kenyérgabonát.

A gazdálkodó által beszoigaltott sertésbús beszoigitása a beszoigitáltási köteleesség teljesítésebe.

Mint emlékeztet, az OMGE legutóbbi igazgatóválasztmányi gyűlése határozta el annak a kérelemnek a közlektásügyi miniszter elé való terjesztését, hogy a gazdálkodók által beszoigitált sertésbús, amelyet munkások szalonna- és zsírzsükségletének fedezésére történő vágások után boesátanak a közfogyasztásra, beszámítassék a beszoigitáltási köteleesség teljesítésébe. Összességben közölte, hogy a közlektásügyi miniszter felhozott indokainak méltánylásával ezt a kérelmet teljesítette.

Folyó hó 5-én adta nyagán ki 130.700. számú rendeletét, amely a földművelésügyi miniszterrel egyetértően kimondja, hogy a gazdálkodó, ha a gazdaságban alkalmazott éves gazdasági eselédék és időszakos mezőgazdasági munkások szalonna- és zsírzsükségletének fedezésére sertést vágat, az így levágott sertésbús felajánlhatja beszoigitáltási köteleességének teljesítésére. A felajánlást írásban kell a területileg illetékes közlektási felügyelőségnek a vágás előtt legalább 15 nappal bejelenteni a sertésbús-vágás előrelátható időpontjának és az előreláthatólag beszoigitálható húsmennyiségnek megjelölésével. A közlektási kormánybiztos dönt a közlektási felügyelőség javaslata alapján a felajánlott sertésbús elfogadja-e és hogy a felajánlott húst milyen célra kell fordítani. A közlektási kormánybiztos döntését a közlektási felügyelőség írásban közli a gazdálkodóval s ha a felajánlás elfogadott, a kijelölt átvévevő nevét, céget és telephelyét is tudatni kell, a kijelölt átvévevőnek pedig a beszoigitált sertésbúst a gazdálkodótól kg-kint hat búzaszegységgel beszámítva a szabadválasztású termények (III) mell a gazdálkodótól átvenni. A beszámításnál a csontot is számítani kell, de csak legfeljebb a beszoigitált húsmennyiség 25%-ig. A kijelölt átvévevő a neki megvételre felajánlott sertésbúst telephelyére költségmentesen szállítja, az 1943. július 2-i 39.200. számú közlektásügyi miniszteri rendeletben megállapított áron tartozik átvenni. Az átvételről elismervényt kiállítani és az átvett húsmennyiséget azonnal közpénzben kifizetni tartozik. A húsforgalmi és húsfigyelési adó, valamint a húsvizsgálati díj a beszoigitáló gazdálkodót terheli.

A gazdálkodó a közlektási felügyelőségtől kapott átvévevő elismervényével tartozik nyilvántartó hatóságánál jelentkezni, amely az értesítést és az elismervényt bemutatási záradékkal látja el, a gazdálkodónak visszaadja és az eladott sertésbúst kg-kint hat búzaszegységgel számítva beszámítja a beszoigitáltási kötelezettség teljesítésébe.

VII. Munkaügyi rendelkezések.

Az ideji mezőgazdasági munka végzésének biztosítása.

A hivatalos lap folyó hó 5-i számában megjelent 30. M. K. sz. kormányrendelet 1. §-a kimondja, hogy az éves gazdasági eseléd érvényben lévő eselédességét az 1944. évben csak úgy mondhatja fel, ha legkésőbb a felmondástól számított 30 nap alatt igazolja, hogy ugyancsak éves gazdasági eselédnek máshova elszegődött, vagy ha olyan esetre hivatkozik, amely miatt az 1907. évi XLV. t.c. 15. §-a értelmében szolgálatba lépni sem lenne kötele. Az elszegődést az új gazda által adott és az új munkahely szerint illetékes községi előjáróság által láttaozott berivellet kell igazolni. Hogy a eseléd máshova elszegődhessen, a gazda köteles neki kívánására elbocsátó bizonyítványt kiadni, de ha a eseléd nem szegődött el más helyre és a gazda nem fogadja el a felmondást, a eseléd köteles az elbocsátó bizonyítványt a gazdának visszaadni. Ha a eseléd felmondott, a gazda nem köteles őt a követező évre szolgálatban akkor sem megtartani, ha a eseléd utóbb el is állna a felmondástól. Ez a korlátozás nem vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a eseléd a szerződést az 1907. évi XLV. t.c. 43. és 46. §-ai értelmében egy hónapi felmondással, vagy felmondás nélkül megszüntetheti.

A rendelet 2. §-a megváltoztatja a dohánykertészek felmondási idejét, amely eddig december 25. és 31. között volt. A rendelet értelmében az 1944. termelési évre vonatkozóan a dohánykertész és dohánytermelő között eddig fennállott szerződést csak folyó évi január hó 15-31. között lehet felmondani. Az esetleg már megelőzően közölt felmondás érvénytelen, azt tehát szükség esetén meg kell ismételni. Azt is kimondja a rendelet, hogy a dohánykertész a dohánytermelési szerződést csak úgy bonthatja fel, ha egyidejűen igazolja, hogy máshova ugyancsak dohánykertészként szegődött el, vagy a vármegyei gazdasági felügyelőségtől, mint vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatalától felmentés, kapott az aól, hogy újból elszegődjék dohánykertészként. Az elszegődést annak a községnek az előjárósága által kiállított tanusítvánnyal kell igazolni, amely előtt az új szerződést megkötötték. Ez a korlátozás nem vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a dohánykertész szerződését az 1900. évi XXIX. t.c. 26. §-a alapján felbonthatja.

A rendelet 3. §-a kimondja, hogy az, aki 1943/44. szolgálati évre, mint éves gazdasági eseléd, továbbá, aki az 1943/44. termelési évre, mint dohánykertész szegődött el, köteles az 1944/45. szolgálati, illetőleg termelési évben is éves gazdasági eselédként, illetőleg dohánykertészként szolgálatot teljesíteni. Ennél fogva köteles, ha fennálló szerződését akár a munkaadó, (gazda, dohánytermelő), akár a munkavállaló (eseléd, dohánykertész) felmondással vagy felmondás nélkül felbontotta, avagy a szerződést a felek egyetértően megszüntették, éves gazdasági eselédként, illetőleg dohánykertészként elszegődni, amely kötelezettség aól kivételes, indokolt esetekben csak a vármegyei gazdasági felügyelőség, mint vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatal adhat felmentést.

Ha akár a munkaadó, akár a munkavállaló a szolgálati szerződést felmondással vagy anélkül felbontotta, vagy ha a felek egyetértőleg megszüntették szerződésüket, a munkaadó köteles ezt a munkavállaló nevének és lakóhelyének feltüntetésével a vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatalnak írásban bejelenteni, bejelentve egyúttal a felfogadott új éves gazdasági eseléd, vagy dohánykertész nevét és lakóhelyét is. A bejelentés határideje 15 nap és a dohánykertészeket az illetékes dohánybepoító hivatalnak is be kell írásban jelenteni. A bejelentéseket a vármegyei gazdasági munkaközvetítő hivatal tartja nyilván.

A rendelet 4. és 5. szakaszai értelmében az éves gazdasági eselédék részére az 1944/45. szolgálati évre kikötött kenyérgabonajárandóságot (búza, rozs, kábszeres), továbbá a kukoricajárandóságot is teljes mennyiségben természetben ki kell szolgáltatni.

A eseléd háztartásához tartozó családtagok viszont finomliszt- és kenyérgyártást nem kaphatnak. Az arató- és eszplőrész szintén teljes egészében természetben kikapják, de csak akkor, ha a gazdaságban előforduló egyéb munka elvégzését is vállalták és azt a hivatalosan megállapított munkabérek mellett teljesítették.

Az a munkás, aki csak az aratót és a eszplést aratja vállalni, de a napszámot és egyéb munkákat nem, az az arató- és eszplőrész természetbeni kiszolgáltatását sem igényelheti.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN
Foglalkozik:
Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízlatási hitelek nyújtásával.
Gazdálkodási intézmény.
Mindennemű állatgyógyászati és állatorvosi szolgáltatás. Meghívásra a szakértőket a helyszíre küldjük.
ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:
BUDAPESTRE: szervismarha, bojtó- és jubokná:
Budapest - Ferenováros - Marhavásártér
Sertészeknél: 6023
Budapest - Ferenováros - Sertésvárártér

Mezőgazdasági talajtan. Írta: Fekete Zoltán dr. (116 oldal, Sajárszky-nyomda, Keszthely, 1943. Ára 7 pengő.) A könyv lényegében a magyar mezőgazdasági irodalomban. Ma egyáltalában nincs olyan talajtani munka a művelt gazdák kezében, amelyből a gazda a talaján minden ágában jártosságot szerezhet. A gazdák részére növénytermesztési könyvek elején és más kiadványokban írt talajtani összefoglalások nagyon egyoldalúak. A tudományos talajtaniok pedig részben nagyobb előképzettséget igényelnek, részben pedig mentesek minden mezőgazdasági vonatkozástól. Az Angliában tanult szerző új könyve a talajtan minden ágát ismerlelt. Minden fejezete telve van növénytermesztési és talajművelési vonatkozásokkal. Mindenre lett komoly talajkolloidikai és bakteriológiai alapon tárgyalja a jelenségeket. Nagyobb előkészültség mégsem kell a könyv megértéséhez, mert a felhasznált fogalmakat meg is magyarázza a jó áttekinthető könyv, amelyben a talajvizsgálat receptjei is megtalálhatók. Művelt gazdák körünk jó hasznát fogja venni e könyvnek.

Pataky László

Kender és gyapjú.

Írta: Gesztelyi Nagy László dr.,
a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója.

A magyar mezőgazdaságunk kétségkívül egyik legnehezebb és legkevésbé rajtunk álló kérdése a mezőgazdasági munkások, cselédek, alkalmazottak és törpebirtokosok ruházati ügye. Itt egyaránt szóba jön a felsőruha és a fehérnemű. Azokon a vidékeken, ahol valamikor kender- és lentermesztés folyt. El voltak látva maguk termelte kenderből készült zsákokkal, ponyvával, asztalneművel, ágyneművel, törülközővel, kivarrott terítőkkel, női és férfi alsóruhával. Sőt a háborús kényszer ráhajította az embereket arra is, hogy különböző színűre fessék ezeket a fehér vászonkelméket és színes nyári férfi és női vászonruhákat csináljanak maguknak, sőt ünneplőruhát is tudnak ebből készíteni.

A kendertermesztés az olcsó gyáripari termék miatt kiszorult azokról a helyekről, ahol ez szinte életszükséglet, sok helyen megélhetési forrás volt. Vannak vidékek, ahol a kendertermesztés annyira fontos volt, hogy az uradalomban pár száz négyszögöles konvenciók kenderföldet tartoztak a cselédek művelni és minden kisgazdának volt 400–600 négyszögöl kenderje, amelyet maga dolgozott fel háziiparszerűen a megszövéssé és amely az egész családot és gazdaságot ellátta. Később azután a háziipar a földművelésügyi minisztériumból átment az iparügyi minisztériumba.

A kendertermesztés súlypontja jelenleg Bácskában van. A kender nagyrésze itt terem és értékes, hogy 1942-ben a gyárak nagyobb árat adtak a nyers kenderért, mint 1943-ban. A rendelet szerint az 1942. évi kenderár 22 pengő volt, az 1943. évi kenderár pedig 24 pengő lombozatlannul. De a gyárak ezt nem fogadják így el, hanem akármilyen kicsi lombozat van rajta, akkor is levonnak belőle 10%-ot és ilyenformán valóban kevesebb összeg (21,60 P) marad a gazdának, mint az elmúlt esztendőben, amivel szemben a lilott kender árat 260 pengőről 360 pengőre emelték, ami egyenesen érthetetlen, s ami roppant erős visszatetszést szült a termelők körében. A kendertermesztés ma ebben az országban a kenyérgazdálkodással egyenlő fontosságú. Kamaránk mindent elkövet, hogy e tekintetben minél előbb eredmény legyen elérhető. Máris érzik mindenki, hogy az önellátást csakis a kendertermesztés megkedvelésével tudjuk biztosítani.

A másik, még ennél is fontosabb anyag, amely nélkül a ruházatkérdés meg nem oldható, a gyapjú.

A kartelen kívüli Gazdák Biztosító Szövetkeze mezőgazdasági érdekeket szolgál. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

a gyapjú. Itt is azért esik a kérdés igen erősen a latba, mert a katonaság ruhaellátását gyapjú nélkül biztosítani nem tudjuk. Ma külföldről árut nem lehet beszerezni, a hazai gyapjútermelés pedig nem elegendő az ország katonai és polgári szükségleteinek biztosítására. Ma ott áll a helyzet, hogy a két igénylő fél közül — katonaság és polgári lakosság — egyiknek sem tudjuk a szükségletét saját gyapjútermeléssel biztosítani.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kiváló főtitkára, Guoth Ernő dr. tervet dolgozott ki arra vonatkozóan, miként lehetne a juhállományt olyan létszámra emelni, hogy annak a gyapjútermelése fedezni tudná az ország szükségletét. Ehhez különböző rendszabályok volnának szükségesek.

1. A báránylevágási tilalmat feltétlenül ki kellene mondani.
2. Ez esetben valószínűleg meg lehet rendes, jó áron vásárolni a bárányokat és szét lehet osztani.
3. Be kell vezetni a szérás juhtartást, hogy minden egyes gazdaudvarban 3–4 birkát tartassanak, lehetőleg községenként egyöntetű minőségben.
4. Ha mindez nehezségbe ütközik, vagy kivihetetlen, akkor be kell vezetnünk a kötelező birka-tartást. Van ez olyan szükséges, mint a kenyér, vagy a tüzelő.

Hogy juhállományunkat rövid idő alatt megkészserezhessük, szükséges még, hogy:

1. Minden juhtartó és tenyésztő gazda köteles legyen az összes felnevelésre alkalmas bárányokat választási korig megtartani és amennyiben a saját tenyészetének felújítására, illetve pótlására nincsen szüksége, köteles legyen azt kiosztás céljaira felajánlani, tekintet nélkül arra, hogy jerke, kos, illetve ürübáránnyal van szó.

2. Az állományok megkészserezése rövid időn belül csak úgy volna lehetséges, ha minden felnevelésre alkalmas bárányt, akár jerke, akár ürü, legalább 2–3 éves korig megtartunk.

3. Ürübárányt eddig is tartottak az uradalmak és kistenyésztők is, hiszen az ürü a legjobb és leg több gyapjút szolgáltat, legkülterjessebben tartható, ezenkívül nagytömegű, olcsó takarmányon termelt (jórészt legelőn és szalmaféléken) kitűnő húst ad.

4. Két-három év után a szaporodó nőstényállatok miatt vágásra lehet értékesíteni az éppen 2–3 éves korban legkitűnőbb ürüket.

5. Állományunk így, egy év alatt másfélszeresére, két év alatt kétszeresére emelkedik (különösen a gyapjútermelő egyedek szempontjából).

6. A felajánlott bárányokat mindenütt megvásárolnák (s csekélyebb állami kedvezményrel kiosztanák az igénylők között). Ez annál is inkább lehetséges, mert az idén semmi propagandát sem fejtettünk ki a báránykiosztásról, mégis Bács és Pest vármegyékben 3500 bárányt igényeltek és sok helyen a bárány ivarával sem sokat törődtek volna. (Pátyon pl.)

7. Megoldható volna az ellenőrzés is, korai, lehetőleg januári állatösszeírással (a tavaszi állatösszeírást korábban kell elkezdeni) és az anyajuhok után legalább 80% felnevelhető bárányt lehetne követelni.

8. Természetesen azoknál a juhtenyésztőknél, juhászoknál, ahol a bárányt nem ajánlották fel kiosztásra, illetve megvásárlásra, ellenőrizni kellene, hogy a saját állománypótlására hagyott bárányok megtartották-e és bizonyos büntetést kellene kilátásba helyezni azok részére, akik a saját állományuk pótlására hagyott bárányokat elfeketéznék.

9. Végül a bárányokért megfelelően jó árat kell biztosítani, hogy a juhtartó gazda ne igyekezzék anyabirkáitól megszabadulni, hanem a bárányok kiosztásra való eladása jó üzlet legyen.

10. Most az a helyzet, hogy a kis juhászok a birkatartást csak azért nem hagyják abba, mert a termékek (bárány, mástrabirka, tőr, a gyapjú egy

része) felcélén értékesülhet és jó jövedelemhez jut, talja a kisémbert.

11. Ha a birkaállomány kétszeresére emelkedhet (két év múlva, de még egy év után is) érezhető lesz a gyapjuszövetek, a bárányok és a juhtartó eladói frontján, valamint a húsellátás terén is az emelkedés.

A magyarországi birkaállományt a mainak legalább a duplájára kell emelni, ami nem is lehetetlen. Ebben az országban 7–8 millió birka megélhetést találhat, különösen a legelőben bővelkedő erdő- és kárpátaljai területeken és a mással nem igen hasznosítható szikes és turjános legelőkön.

Mind a két kérdés olyan, amely rövid idő alatt érezhető a hatását. Ha a t. len kendertermelését tudjuk biztosítani azoknak a gazdáknak, akik önként vállalkoznak kendertermesztésre — hála Istennek, ilyen sok van —, úgy jelentősen sikerülne ezen a helyzeten önkéntes intézkedésekkel segíteni.

Ha a birkaállomány szaporítását, a tejnek és a gyapjúnak megfelelő honorálásával, úgy biztosítjuk, hogy az valóban kifizető állattenyésztési ág lesz, ezen a téren is gyors eredményt várhatunk, mert a birka szaporodási százaléka igen nagy és egy-két esztendő alatt érezhető tudja hatását.

Nekünk, magyaroknak, meg kell tanulnunk végre, hogy csak a magunk erejére támaszkodhatunk, különösen most, a nagy háborúban. Önellátókká kell lennünk, mert máskülönben minden téren hiányok fognak mutatkozni. Ma nem lehet sem pénzért, sem valutáért, sem aranyért egyes cikkeket vásárolni s ha mégis szükségünk van ilyen cikkekre, azt magunknak kell előteremtteni.

Hála a mindenható Istennek, a magyar föld, a magyar napsugár, a magyar gazda munkája, energiája, föld- és fajszeretele, a nemzet érdekében mindenkor hozott áldozata, ezt elő is tudja teremteni.

Nagyon időszerű és fontos kérdéseket tárgyal a fenti cikk, amelynek célkitűzésével teljesen egyetértünk. Hiszen éppen az OMGE volt az, amely már nyolc évvel ezelőtt kezdeményezte az időközben meg is valósított szervezett gyapjúértékesítést, avégből, hogy az így biztosítható jövedelmű gyapjúáron keresztül a juhtartást és gyapjútermelést minél nagyobb mértékben fokozzuk és a gyapjúönellátást megvalósíthassuk. Pedig nagyon helyesen mutat rá cikkirő a gyapjúönellátásunk hatványozott fontosságára éppen a mai háborús időkben, amikor a katonai és polgári szükséglet kielégítésében túlnyomórészt csak a hazai termelésre támaszkodhatunk.

A cél elérésére ajánlott eszközök és intézkedések terén azonban nem tudjuk magunkévá tenni cikkirő javaslatait, amelyek alapja a kényszer és a birkatartási kötelezettség. Nemcsak eivben ellen-ezzük a kényszerrendszabályokat, hanem gyakorlati megfontolások alapján is. A tapasztalatok mutatják, hogy a kényszer nem feltétlenül célravezető, de még kevésbé várhatnánk tőle eredményt valamely állattartási ágban, így a birkatartásban, ahol a kényszerintézkedések alkalmazása és a kötelezettségek betartása gyakorlatilag alig vihető keresztül és nem is ellenőrizhető. A báránylevágási tilalom nem szüntethet meg a zugvágást, a birkatartási, bárányoztatási és felnevelési kényszernek pedig minden hatósági intézkedésnél erősebb korlátokat szab a takarmányhelyzet. Hogyan lehet-e kényszeríteni valamely gazdát arra, hogy a birkatartást bevezesse vagy juhállományát növelje és a szaporulatot felnevelje, ha az ehhez szükséges takarmánnyal nem rendelkezik. Sokhelyütt a birkatartás kiterjesztése csak más állattartási ág (például szarvasmarha) rovására történhetné, amivel elveszítünk a révén azt, amit a vámon megnyertünk.

Minden gazdának a helye a Gazdák Biztosító Szövetkezetében van. Kartelen kívül. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

Közlelő
1944/3 - 4. oldal
53-104. lap

Kétségtelen, hogy juhállományunkat és ezen keresztül gyapjútermelésünket nagymértékben lehetne és kellene fokozni. Cikkírónak erre vonatkozó számításait kissé derűlátóknak tartjuk ugyan, mert még elméletileg sem, de gyakorlatban mégkevésbé tudjuk elképzelni, hogy a hazai birkaállományt két év alatt megdupláznánk. De tisztában kell lennünk azzal is, hogy juhállományunk ilyen nagyarányú szaporítása csak úgy képzelhető el, ha a birkaállítás túlmegy azokon a kereteken, amelyeket az agyanevezett feltétlen jubilegálék és juhtakarmányok adottságai megszabnak és bevonul az intenzívebb gazdasági viszonyok közé is, ahol viszont a birkaállítás fokozott költségeivel kell számolni. Éppen ezért hangoztattuk és hangoztatjuk most is, hogy ennek alapfeltétele a gyapjúárnak olyan lényeges felemelése, amely a birkaállítást ilyen belterjesebb viszonyok között is jövedelmezővé és más állattartási ágakkal szemben versenyképessé teszi.

A cél elérése érdekében tehát a legfontosabb és döntő tényező a jövedelmező gyapjúár, amely a birka egyéb haszonvételeinél sokkalta fontosabb, mert a hazai viszonyok között a birkaállítás túlnyomórészt és majdnem kizárólag a gyapjúhozamért tartják.

Véleményünk tehát az, hogy a gyapjútermelés fokozását elsősorban az árpoltika eszközeivel kell és lehet eredményesen biztosítani. Az ezt kiegészítő takarmányellátási, békényfelnevelési és kiosztási akciók, természetesen szintén alkalmas eszközök az eredmények fokozására.

(Szerk.)

Aranykalászos gazdáljak és a szülők.

Irta: Bácskay Gyula, m. kir. gazdasági tanácsos

Napjainkban, amidőn a földművelésügyi kormányzat a kitzótt új gazdasági program keretein belül nagyarányú tevékenységet fejt ki a gazdasági tudás fokozása és terjesztése érdekében — hogy mást ne említsék, a már meglévő 63 teli gazdasági iskola számát a mostani 1944. évben 80-ra fogják szaporítani —, úgy érzem, időszzerűvé vált az a kérdés: hogyan fogadják a szülők a gazdasági iskolát végzett aranykalászos ifjakat, teret engednek-e annak, hogy fiaik önállóan is résztvegyenek a gazdálkodás irányításában, helyt adnak-e azoknak a reformterületeknek, amelyeket fiaik szeretnének megvalósítani azért, hogy szülőik gazdaságát korszerűbbé és korszerűbbé alakíthassák át.

Cikkemben a teli gazdasági iskolát végzett és hazatért aranykalászos ifjak helyzetével óhajtanék foglalkozni. Mindnyájunkra hasznos, ha megismerjük otthoni helyzetüket s az iskolai tanulmányi idő befejezése utáni években is érdeklődünk sorsuk felől. Mert az otthonába ismét visszatérő aranykalászos gazdálfiúnak nem mindenütt könnyű a helyzete. A legtöbb esetben még a szülők irányítják a gazdálkodás menetét mind a növénytermesztésben, mind az állattenyésztésben, továbbá az eladásra fordítandó termények és termékek értékesítése, valamint a beruházások, beszerzések, stb. tekintetében. Az aranykalászos ifjú sokszor hiába kéri el a kezességét — elismerés a kivételnek —, hogy például nemessített vetőmagot, műtrágyafelvételeket, gyümölcsfakártevők elleni védekezőszereket, törzskönyvelt tenyésztőállatokat, korszerűbb gazdasági gépeket és eszközöket szerezzene be a gazdasági korszerűsítésére, ha a maradi gondolkodású szülők mereven elzárkóznak a kérés teljesítése elől.

Az, aki hajlandó volt áldozatot hozni, hogy fia elvégezze a gazdasági iskolát — esetleg azért, hogy tekintélyt növelje a falu előtt —, megtorpan akkor, amikor végzett fia például kísérleti célokra nagyobb területet kér, továbbá trágyatélelő vagy takarmányszerű építésére szeretné rábírní edesatyját. Ilyen esetekben méltán mondhatja: hiába végeztetted el vele az iskolát, ha az ott elsajátított gazdasági szakismeretét nem tudja gyakorlatilag megvalósítani otthon, a saját gazdaságukban. Ebből pedig a közre nézve is kár származhatik, mert a falu népe — bár néha titkoltnan is — fokozottabb figyelemmel kíséri az aranykalászosok munkálkodását, s ha néhány éven belül nem tapasztal kézzelfogható eredményt, mindjárt

A Gazdák Biztosító Szövetkezete nem öncél, hanem eszköz a gazdátársadalom kezében, biztosítási érdekeinek védelmében. Kartelen kívül. (Tűz, jég, állat-, élet- stb. biztosítás.)

készen áll bírálataival, amely szerint mire való az iskola, miért járatta a szomszéd felnőtt fiát oda, amikor csak annyi termést takarított be, mint ő, aki nem végzett gazdasági iskolát!

E kérdés, mint útközpontra körül, néha erős elvi harcok folynak a szülők és gazdasági iskolát végzett fiak között. Éppen ezért ajánlatos volna, ha a községekben tartani szokott téli gazdasági előadásaink keretébe beiktatnánk egy felvilágosító munkaprogramot is — különösen azokon a helyeken, ahol még téli ezüstkalászos tanfolyamot sem végzett senki a község gazdái közül — abból a célból, hogy meggyőzzük a gazdaközönseget arról: mennyiség, valamint minőség tekintetben nagyobb, számottevőbb gazdasági eredmények elérése anyagi áldozathozatal, tőkebefektetés nélkül nem is képzelhető el. Ne zárkózzanak el tehát mereven fiak kívánságai elől.

Mindenesetre örvendetes tényként állapítható meg: Nem lehet általánosítani azt, hogy a szülők kivétel nélkül elzárkóznak a fiak reformterületei elől, mert sok helyen készségesen helyt adnak azoknak és megértvén az idők intő szavát, hozzájárulnak maradi gazdálkodásuk korszerűsítéséhez.

Nálunk a mátszalkai téli gazdasági iskolánál is többször előfordult, hogy a végzett aranykalászos gazda atyjával együtt jön be érdeklődni az iránt, hogy a szükséges gazdasági gépet, műtrágyát, nemes vetőmagot, védekezőszereket, stb. hogyan és hol szerezzék be?

Különösen ott tapasztalható ez a megértés és támogatási készség, ahol az atya is haladó szellemű, téli gazdasági tanfolyamot végzett ezüstkalászos gazda! Éppen ezért is van nagy jelentősége a téli gazdasági tanfolyamok szaporításának. Hála a földművelésügyi kormányzat gondoskodásának, ma már körülbelül 400 községben tartanak szerte az országban a téli nyugalmi időszakban ilyen tanfolyamot, terjesztvén a tudást a gazdaközönség széles rétegei között, a tudomány fájlafenyével távolítva el a maradiság sötét árnyait.

Vidéki gazdagyűlésen fordult elő az az eset, hogy az egyik ellenzéki gondolkodású gazda azt mondta az előadó aranykalászos gazdának: tud ő gazdálkodni iskola nélkül is, — csak földet adjanak hozzá!

Midőn azonban látta, hogy amaz 18 mázsa búzát termelt egy kat. holdon, majd tízezer pengőt kapott az almaterméséből, továbbá tizenhat ezer pengőt egy holdon termelt káposztájából, nyíltan hirdetvén, hogy gazdasági iskolai végzettségének köszönheti a szép eredményeket, — emberünk akkor már nem hangoztatta többé, hogy felesleges az iskola!

Mind ezekből megállapítható, hogy nagyon fontos egyéni, sőt ezen túlmenően állami érdek is, hogy gazdasági iskolát végzett ifjakunk kiinn a gyakorlati életben megkaphassanak minden anyagi támogatást és segítséget mind a szülők, mind az állam részéről, amely utóbbit sok tekintetben eddig is élvezhették. (Például az állami kedvezményes akciók, stb.)

Cikkemben igyekeztem megvilágítani a gazdasági iskolát végzett magyar gazdálfiúság sokszor igen nehéz és göröngyös útjait. Ki kell tartani ezen a tövisekkel borított úton és haladni tovább rendületlenül. Harcolni kell ennek az ifjú gardának sokszor a babonával, sötétséggel, előítéletekkel, sőt nem ritkán az irigységgel is, ott a távoli falvakban...

De ne esüggedjenek egy percre sem, mert csak a kezdet nehéz! Csodákat ök sem tudnak tenni. Rekordterméseket nem lehet márról-holnapra felmutatni, mert ahhoz hosszú esztendők erős és törellenül kitartó munkája kell! Gondoljunk arra, hogy a magyar élet mostani felfokozott munkájú rendületlenül. Harcolni kell ennek az ifjú gardának sokszor a babonával, sötétséggel, előítéletekkel, sőt nem ritkán az irigységgel is, ott a távoli falvakban...

Látjuk a célt és az odavezető utat. Minél több képzett gazdát neveljen föl Magyarország!

Aranykalászos ifjak! Ezüstkalászos apák! Lehet-e ennél szebb és fölemelőbb célkitűzése egy agrárországnak? Ezekből tevődik majd össze az a hadsereg, amely a belső gazdasági front csatáját fölényesen megnyeri, amelynek támogatásával diadalt arat majd a külső front is, hazánk boldog jövőjéért: Nagymagyarországiért!

A dohánytermelők gyűlése a Köztelken.

Az OMGE keretében működő Dohánytermelők Országos Szövetsége beilleszkedve a köztelki gazdahét tartalmú programjába, december 13-án rendezte első ismeretterjesztő előadó gyűlést az OMGE nagytermében. A szövetség helyes elgondolását igazolta az a nagyérdeklődés, ami az előadást kísérte. Az ország számos dohánytermelője, több dohánykertész is megjelent, hogy Juhász Árpád m. kir. gazdasági főtanácsos, ny. gazdasági akadé-

miai tanárnak a „Dohánytermelés időszeri kérdései”-ről tartott nagyérdeklő előadását meghallgassa. A szövetség tervbe vette, hogy folytatja az előadásokat is fog rendezni és a dohánytermelés számos gyakorlati kérdését ilyen módon alaposan megtárgyalja és megvitatja.

Az előadó gyűlést követően tartották a dohánytermelők Bethlen Pál gróf dr. elnöklelte alatt igazgatóválasztmányi gyűlésüket, ahol a vezetőség a szövetség féléves munkájáról adott számot. A Dohánytermelők Országos Szövetsége rövid féléves működése alatt máris számos előnyt, kedvezményt tudott tagjai részére biztosítani, amelyek közül elsősorban kell megemlíteni az új dohánybeáradási árkait, amelyek már a termelési költségek fizetés-bevetelével lettek megállapítva. Az igazgatóválasztmányi gyűlésen elhangzott beszámoló szerint a szövetség a Jövedékkel karöltve kezére járt a termelőknek a termelési segédesszűk (szep. drót, zsinór, lámpaívveg, stb.) beszerzésében, eljárásai úján gondoskodott a dohánykertészek gabonaelátásáról, a kedvezményes lábbeli és ruházat akciókban való részvételéről, stb.

Figyelmet érdemelnek a szövetségnek hazai dohánytermesztésünk fejlesztése érdekében indított akciói, így az ebben az évben először kiírt dohánytermelési teljesítményverseny és a szövetség hivatalos lapja, a Magyar Dohányújság által kiírt szakirodalmi pályadíj. Az ilyen úton kiosztandó pénzadíjjal és egyéb jutalmakkal a termelők és dohánykertészek széles rétegeit kívánja a szövetség a haladás, fejlődés gondolatának megnyerni. Ennek a szolgálatában áll a szövetség hivatalos lapja, a „Magyar Dohányújság” is, amit a szövetség tagjai díjmentesen kapnak, s amely folyó évi január hó 1-től már havonta kétszer jelenik meg. Az újság előfizetési árát a szövetség nemtagok részére is igen méltányosan, évi 24 pengőben állapította meg.

A szövetség szerves összefüggésben áll az anyagegyesülettel, az OMGE-vel, s már elért eredmények, munkája iránt a dohánytermelők részéről olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy állandó önkéntes jelentkezés útján növekszik tagjainak száma. A szövetség igazgatóválasztmányi gyűlésén elhangzottak bizonyos jeleit látjuk, hogy a dohánytermelőknek az OMGE kezében működő új érdekszervezete nemcsak a dohánytermelők és dohánykertészek érdekeinek képviselőjét látja eredményesen, hanem az ország dohánytermelésének fejlesztése ügyét is sikerrel szolgálja.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

A gazdahét gyűléseinek résztvevői.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gazdahetének a szakosztályi és bizottsági elnökök, illetve elnökök elnöklésével tartott gyűlésein jelen voltak:

Agósh László, Adorján József dr., Angély László, Anghia Csaba György, Arentschild Dező, Babik József, Babochay László, Babola István, Bábics József dr., Bagola István, Baintné Károly dr., Bakos Géza, Bakoss László, Balmegyeri Bábert, Balomenos Péter, Baranyovits Ferenc, Barcs Antal dr., Barcza Imre, Barczay István, Baricz Jenő, v. Baskay Gyula, Batha Pál, Bácsalmási István, v. Bánó Iván, v. Bánó Ivánné, Barányos Károly dr., Barczay János dr., Belák Sándor dr., v. Benke Gyula dr., Berke Péter dr., Bezuk István, Bezuk Lajos, v. Békessy Győző, Billegé János dr., Biró Albert, v. Biró Albertné, Biró István, Biró Péter, v. Bittner Miklós dr., Boggyó István, Boggyó Tamás, Borókay Károly, v. Boronkay Dénes, Boór Emil, Bódy Imre, Bölhe István, Bölhesházy József dr., Bucholski Ottó, Busma Kálmán dr., Csapó Dániel, Csapó György, Csatalay Pál, Csató Ferenc, Csákvány István dr., Csizsár Dező, Csontos László dr., Czermann Antal dr., Czifler Jenő dr., Czifler Andor, Czippauer János, v. Darányi Béla dr., Dániel Ferenc báró, David László dr., Debreczeni Sándor dr., Desseffy Aurél gróf, Desseffy Tivadar gróf, Dlačhy Guidó, Dombos Fülöp, Dósa Maria, Dóry Frigyes, Duschenek Antal, Elek Béla, Elek Ferenc, Elek István dr., Endrődy Endre dr., Erdődy Imre, Erdődy Rudolf dr., Erdős Jenő, Esterházy Mária gróf, Eber Ernő, Ebner Jenő, Fabiny Tibor dr., Farkas Árpád, Farkas Ivan, Fekete Aladár dr., Fekete Imre, Fekete Lajos, Fekete Zoltán dr., Fellner Kálmán dr., Fényes Béla, Floch-Reynhersberg Alfréd dr., Lovag, Fogar Jenő, Frankl László, Gaál József, Gal Lajos, Galóczy Miklós, Gazdag Dénes, Gerőnyi Jakab, Gombár Aladár, Graefl Károly, Gregersen Nils, Gruel Ferenc dr., Gubányi Emil, Gulácsy István dr., Gundelinger György, Guoth Ernő, Guzmann Miksa, Győry József, Hadik Béla gróf, Haffner Ferenc, Hajdú Géza, Halász Agoston dr., Halász Miklós dr., Hagyó-Kovacs Gyula, Halmagyi Alajos dr., Hankó Ernő, Hanyó Aladár, v. Hanthy László dr., Hanzély János dr., Haraszti Sándor, Harmath Jenő dr., Haupt István báró, Hémery Dezső, Helf János, Heller András dr., Heriny Dezső dr., Herke Péter, Herkény Tibor dr., Hetzel Henrik, Hissnyay Heinzelmann Béla dr., Hodosa Sándor, Hoffmann Ferenc, Holtscher Károly, Horn Miklós, Horváth Alajos, Horváth István, Horváth Jenő, Bogos József gróf, Hönisch Pál, Hubay Sándor, Hunyady Imre gróf, Husz Béla dr., Igaz Mária, Igódy Aladár,

a Gazdák Biztosító Kartelen kívül. stb. biztosítás.)

Illes Ferenc dr., Ledaffy János, id. Ivánkay Ernő, Ifj. Ivánkay Ernő, Ivánkay Gábor, Ivánkay Gyula, Ivánkay Kálmán, Jakobffy Gyula, Jánosy Andor dr., Jancsák Pál, Jókay-Irász Miklós dr., Józsa Gyula, Juhász Gyula, Jurenák Béla, Jurenák Géza, Kachelmann Carl, Kádósa Gyula dr., Kaposi Ödön, Kardosy Sándor, Karát Béla dr., Kádár Zoltán, Káldán József, Kelecsényi Antal, Kelemen Imre dr., Kemény Ernő, Kenez Endre, Kerék József dr., Kertész Ferenc, Kézán Emil, Kiss Géza, Kiss István, Koch Gyula, Koczor Ferenc, Köchanszky Edgár, Konkoly Thege Sándor dr., Konkoly Thege György, Kormiss Károly, Koronghy Elemér, Koszta Ágoston, Kovács Imre, Kovács Imre, Kövér János, Kövy József, Krammár Irén, Krammár János, Krepuska Géza dr., Kristály Aladár dr., Krolopp Hugo dr., Kulín Sándor, a. opis Gyula, Laczkó Aladár, Lang Géza, Lazar Dezso, Lázár István, Legány Miklós, Legány Ödön, Lenhardt Jakab, Leopold Géza, Leölkes Béla, Liszka Jenő dr., Lörincz Lajos, Lukács Béla, Madár Gyula, Madár Lajos, Machnyik Andor, Mados László dr., Magyar Károly, Malcoms Gyula báró, v. Magasházy László, Manning G. Adolf, Farkasfalvi Mauchs Imre, Magyar Jenő, Mándics Péter, Mándy Aladár, Márkus József dr., Máté Imre dr., Medgyesi György, Meggyesi József, Melzer Béla, Merényi Jakab, Mester László, Hestorázy Ödön, Meszkényi Pál, Mérey Ernő, Mészáros József dr., Mészáros Károly dr., Mészöly Géza, Micsky Imre, Mihelovich Demeter, Mille Géza, Misesy Zoltán, Molnár Béla, Molnár József, Molnár Zsigmond, Múdry Ferenc, Munk Tamás, id. Nagel Henrik, Nagel Mihály, v. Nagy Antal, szotyori Nagy Jenő, Nagy Jenő, Nagy Dezso dr., Nagy Lóránd dr., Nagy Miklós, felsőöri Nagy Pál, Nagy Pál, Nagy Vencl dr., Nemes János, Németh Tibor, Neuberger Máté, Némethy Ferenc, Novák Dezso, Nyáry Kálmán, Nyíry Károly, Nyulász Alajos dr., Nyulász János, Öcsay József, Oppenheimer Antal, Ormándy János dr., v. Ormándy Béla, v. Ottó Ernő, Ötömösy Dezso dr., Palkovics Ernő, Palay Sándor, Pavlovsky Béla, Párt Lajos, Pékery Béger Aladár, v. Pettko-Szandner Tibor, Philipp Kornél, Pláček András, Pilz Iván, Pinkert Zsigmond, Pintér Károly, Popovits Gyula, v. Porcsizgyi Károly, Ploz Béla, Puhl Pál, Puskás Károly, Puszt János, Putnoky Mária, Rácz Géza, Ránky Miklós, Rák József, Rácz Imre, Reichardt Béla, Reichentheil Béla dr., v. Riesó-Uhlarik Béla dr., Ritzmann Henrik, Rosztal Ernő, Roszner István báró, St. Ruff Géza, Rupprecht Antal, Sass György, Santl János, Sarkady János, Sarkadi Kesztvői Lajos dr., Sándorházy Lajos, v. Sáfrány Géza dr., Sándorházy Lajos, Sarközy Miklós, Sauer László, Schaller Mátyás, Schandl József dr., Scheyer Péter Pál, Schlichter László, Liptó, Schmelezer János, Schmidt Frigyes, Schütz Ernő, Schrickler Sándor dr., Scitovszky Aladár dr., Sedlmayr Curt dr., Sigray Béla, Sigray István, v. Sik Béla, Simics Gusztáv, Simonsits Béla dr., Sipos Gábor, Slobács Imre, v. Somlay Károly, id. Somogyi Béla, Solymossy Zsigmond báró, Somssich Andor Pál, Somssich Miklós, Sotonyi István, Stachó Jenő, Stolp Ödön, Suhayda Tibor, v. Ifj. Sváb János, Szabó Miklós, Szakács Ernő dr., Szakács Zoltán, Szakácsy János, Szalay János, Szalay Gyula, Szalay Pál, Szász Lajos, Szegedi Erich, Szegedy Sándor, Szekeres Béla, Szelenyi Gusztáv dr., Szemő István, Szentjóbby Staub Elemér, Szentmártoni Gyula, Szentmártoni Lajos, Szentpály Ervin, Székely Béla, Szépl László dr., Sziebert István dr., Sziebert László dr., Szily Márton, v. Szluha Ferenc, Szluha Aladár, iglói Szontágh Pál, Szonyi Mátyás, Tóth Béla, v. Takács Gyula, Takács Ödön, Tangi Harald dr., Tarabocz Pál, Tarányi Ferenc, Tatay István, Teleki Mihály gróf, Thiringy László, Tobak Lajos dr., Tolnay Enczély Ödön, Tolnay Zoltán, Tomcsányi Gyula dr., Tóth Vilmos dr., Toeppler Ernő, Toeppler Károly, Tóth Árpád, Tóth György, Tóth Jenő, Tóth Lajos, Triptóky Ágoston, Turányi Dezso, Turay Gyula, Ucsnay Pál dr., Udvaros Károly, Urbán Ferenc, Urbán Péter báró, Vajdovich György, Varga László, v. Vargha Miklós, Várdözy Mihály, Veneny Lajos, Villax Ödön dr., Vilkhovszky Endre dr., Vladár Endre, Wagner Emil, Wagner Ferenc, Waldbott Frigyes báró, Walla Ferenc, Wanypröck Károly, Wolf János, Wüthel József, Zagyvai Károly, Zbocay László, Zámbar István, Zerkovits Ferenc, Zivadaovits Béla és Zsoldos Károly.

A Magyar Növénynemesítő Országos Szövetségének, úgyis mint az OMGE növénynemesítő bizottságának alakuló gyűlése.

(1943 november 26.)

Jelen voltak: Somssich László gróf OMGE elnök, majd v. Roszner István báró elnöklei alatt Babochay László m. kir. gazdasági felügyelő, a m. kir. földművelésügyi minisztérium részéről, továbbá Bagola István, Baranyovits Rezső, Bódis István dr., Beresényi László dr., Erdélyi Imre, Eszenyi Jenő, Fehér Béla, Fellner Kálmán, Fleischmann Rudolf dr., Harmat Sándor, Jánosy Andor dr., Juhász Imre, Laczkó Aladár, Legány Ödön, Mailáth László, Metzger Béla, Muzsaj János, vitéz Nagy Lajos, vitéz Nagy Sándor, Nándor Ernő, Renczes Ferenc, Romlechner László, Schermann Szilárd, Schneider Lajos, Schrimpf Károly, Schüller Ferenc, Sedlmayr Curt dr., Szabó Miklós, Taróczy Herbert dr., Tóth Lajos, Tóth Márta, Töppler Károly, Udvaros Károly, Villax István, Villax Ödön dr. és Winkler Ernő. Az OMGE tisztikara részéről: Fabricius Endre h. igazgató és Dörschug Tibor főtitkár.

Távolmaradásuk kimentését kérték: Boggyó Tamás, Gellén Aladár, Grábner Emil, Halácsy Ágoston, Kolbai Károly, Manning G. Adolf, Mihályffy Iván dr., Mesterházy Ernő dr., Riesó-Uhlarik Béla dr.

1. A szövetség megalakulása.

Somssich László gróf elnök a gyűlést megnyitva és üdvözlőve a megjelenteket, rámutat arra, hogy hazai növénynemesítésünk nagy feladatok várnak, amelyek megoldását csak a növénynemesítő társadalom legszorosabb együttműködése biztosíthatja. Ez tevékenységére és érdekvédelmére alakult szervezetek, mint az OMGE növénynemesítő bizottsága és a Magyar Növénynemesítő Országos Szövetsége, az OMGE keretében egyesüljenek. E cél érdekében mondtotta ki a Magyar Növénynemesítő Országos Szövetsége 1942 december 15-én tartott rendkívüli közgyűlésén felosztását s az erre vonatkozó határozatot a m. kir. belügyminiszter 203,298/1943. VII-b. sz. alatt 1943 július 23-án jóváhagyta. Ezután mihem áll útjában annak, hogy a hazai növénynemesítőknél most már egyedüli érdekképviseleti szerve, a Magyar Növénynemesítő Országos Szövetsége, mint az OMGE növénynemesítő bizottsága megalakuljon. Ezért hivatott egybe az alakuló gyűlés.

Az alakuló gyűlés jegyzőkönyvének vezetésére ezután felkéri Fabricius Endre h. igazgatót, hitelesítésére pedig Baranyovits Rezső és Mailáth László alakuló gyűlési tagokat.

Javasolja, hogy a Magyar Növénynemesítő Országos Szövetsége, mint az OMGE növénynemesítő bizottsága elnökevé Roszner István báró országgyűlési képviselőt válassza meg (Eljenzés!), aki a volt szövetséget is elnöki minőségben nagy ügyszerelettel vezette. Az ügyvezető-alelnöki tisztségre Legány Ödön növénynemesítő igazgatót ajánlja (Eljenzés!), aki ugyancsak nagy ügyszerelettel és eredménnyel látta el a volt szövetségi ügyvezetést, az alelnöki tisztségre pedig Fleischmann Rudolf dr. növénynemesítő igazgatót és Villax Ödön dr. kísérletügyi igazgatót (Eljenzés!).

Miután a javaslattal szemben felszólalás nem történt, elnök a javasoltakat egyhangúlag megválasztottnak jelenti ki és az elnöki széklet a megválasztott elnöknek átadja, ama kivánság kapcsán, hogy az újonnan megalakult szövetségnek hazai növénynemesítésünk fejlesztése érdekében kifejtendő munkássága a kívánt eredményeket hozza.

Roszner István báró elnök az elnöki széklet elfoglalva, a javaslatok mellett is megköszöni a megnyitott bizalmat. Rámutat a most már egyedüli növénynemesítő érdekképviseleti szervezet jelentőségére valamint arra, hogy milyen nagy szükség van a növénynemesítő magánüzemek és az állami üzemek közötti összhangra s a magán nemesítő üzemek támogatására, amit a földművelésügyi kormányzat már kilátásba is helyezett. Mind a magán-növénynemesítő üzemeknek, mind az állami-növénynemesítő üzemek feladata ama növények kitenyésztesének felkarolása, amelyeket a magán növénynemesítő üzemek a nagyobb költségek vagy egyéb okok miatt üzemük keretében nem illeszthetnek be. Vázolta ezután a szövetség munkásságának célkitűzéseit, mint a hazai növénynemesítésünk szakosított továbbfejlesztését, különösen a világháború után bekövetkező állatlátás kapcsán, előadások, vitatások, kiállítások, bemutatók, vándorgyűlések rendezését, a nemesített vetőmagvak használatának propagálását, amely célból a vármegyei gazdasági egyesületekkel szoros kapcsolatra van szükség. Célja a szövetségnek hazai növénynemesítőink anyagi érdekeinek felkarolása és ezzel növénynemesítő üzemek fejlődésének elősegítése és biztosítása is. E célok megvalósítása és általában a szövetség működése tekintetében való eljárás mikéntjére a szövetség szervezeti szabályzatot fog készíteni.

Majd javasolja, hogy a szövetség főelőadója Fabricius Endre OMGE h. igazgatót, előadóvá pedig Udvaros Károly hercegi növénynemesítő intézet és Dörschug Tibor OMGE főtitkárt válasszak meg. (Eljenzés!) Miután a javaslattal szemben felszólalás nem történt, a javasoltakat egyhangúlag megválasztottknak jelenti ki.

2. A m. kir. földművelésügyi miniszter vándordíj szerlege.

Fabricius Endre főelőadó bejelenti, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter a nemesítő gazdaságok nemesítő tevékenységének elismerése és a magyar nemesítőknél további növénynemesítő munkája serkentése s ezáltal a magyar szántóföldi növénytermesztés színvonalának emelése érdekében általa alapított növénynemesítő vándordíj-szerleget kiosztott másolatban elkészítette. Elhatározta a miniszter, hogy az 1940-től 1943-ig az OMGE által rendezett országos mezőgazdasági kiállításokon évente odaítél vándordíj mását mindazoknak a növénynemesítő üzemeknek, illetve növénynemesítőknél adományozza, amelyek, illetve akik a szóbanforgó vándordíjat elnyerték, vagy a jövőben elnyerik, hogy kiváló munkateljesítményük eredménye maradandóan megőriztessék. Javasolja, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszternek ezt az elhatározását közönnel és örömmel vegye a szövetség tudomásul. Elnök a javaslatot határozatként kimondja.

3. Cukorrépaág termesztésre használt területek beszámítása.

Fabricius Endre főelőadó bejelenti, hogy az OMGE felterjesztésben kérte a cukorrépaágtermelő területeknek a kötelező növénytermesztési ágak területébe való beszámítását. Ennek eredményeként a m. kir. földművelésügyi miniszter 291,738/1943. II-1. sz. rendeletével értesítette a m. kir. gazdasági felügyelőségnek, hogy a cukorrépaág termesztéséhez fűződő érdekekre tekintettel, hozzájárult a cukorrépaág termesztésére használt területeknek a 7%-os kötelező ipari növénytermesztés által igénybeveendő területekbe teljes egészükben való beszámításához. Ennek alapján az ipari növénytermesztés elüszőző lapjába a cukorrépaág termesztésére használt területeket ugyanúgy fel kell vonni, mint az ipari növényeké.

4. Nemesített vetőmagvak forgalma.

Fabricius Endre főelőadó bejelenti, hogy az OMGE felterjesztésben kérte a nemesített vetőmagvak forgalma szabályozásának olyan módosítását, hogy a nemesítő üzem által egyenesen gazda részére eladott nemesített vetőmag is beszámítson a nemesítő üzem beszolgáltatási kötelezettségébe. E felterjesztés eredményeként jelent meg az 533,341/1943. F. M. sz. rendelet, amely lehetővé teszi, hogy nemesített gabona- és kukoricavetőmagot a nemesítő üzemek úgy adhassanak el közvetlenül gazdáknak, hogy az eladott vetőmag a növénynemesítő üzem beszolgáltatási kötelezettsége javára irassék.

Udvaros Károly örömmel veszi tudomásul a bejelentést s rámutat arra, hogy ezt a rendelkezést a többi vetőmagra is ki kellene terjeszteni.

Baranyovits Rezső szerint a magán növénynemesítés támogatásának nem a közvetlen pénzbéli juttatásban kellene kifejezésre jutni, hanem pl. a nemesítő felár rendezésével. Szóváteszi, hogy a rendeletek sokszor el-késletten jelennek meg.

Legány Ödön a beszolgáltatási pontokba való beszámítás technikai megoldásának kérdéséről szól.

Horu Miklós szóváteszi, hogy a nemesítő üzem és a gazdák közötti vetőmagforgalom igazolására szolgáló zöld levelezőlapot később kapták meg az üzemek. A lebonyolítás nehézségeire példákat hoz fel.

Udvaros Károly és Sedlmayr Curt dr. példaként igazolják, hogy az érvényben lévő rendeletek mellett a növénynemesítők nem találhatják meg számításukat az egyes vetőmagokra megállapított alapár és felár mellett.

Villax Ödön dr. annak a véleményének ad kifejezést, hogy tarthatatlan helyzet az, hogy az elismert és törzskönyvelt vetőmagvakat a nemesítő alacsonyabb áron legyen kénytelen forgalomba hozni, mint a közönséges kereskedelmi árt. Bejelenti, hogy a közellátásügyi minisztérium illetékes ténylezőinek javasolta, hogy a növénynemesítő üzemek nagysága szerint 5-60 kat. holdat mentesítsenek a beszolgáltatási kötelezettségbe való beszámítás alól, tekintettel arra, hogy a növénynemesítő üzemek törzstenyvezeteli számos kis parcellából állnak, amiből utakra jelentékeny területeket kell szabadon hagyni. Ezeknek a területeknek jórésze tulajdonképpen nem termőterület.

5. Ólomzárólt takarmányrépamag utáni részesedés.

Fabricius Endre főelőadó rámutat arra, hogy a volt szövetség még feloszlása előtt kérte a földművelésügyi miniszteről, hogy a takarmányrépamag kötelező ólomzáróltával kapcsolatban minden takarmányrépamag nemesítő és takarmányrépamagot ólomzáróltató ólomzáróltás alkalmával a répamag métermérsége után 1-P lefedésére köteleztesse a Magyar Növénynemesítő Országos Szövetsége javára. A földművelésügyi minisztérium a kérelmet véleményezésre megküldötte az OMGE-nek. A kérelem rághója a szövetség működéséhez szükséges anyagi fedezet előteremtése. Kétségtelen, hogy a szövetség eredményes munkássága a szükséges anyagi fedezet nélkül nem várható, bármily jeles szakértők is álljanak a szövetség élén és bármily agilis szakemberek vesznek is részt a szövetség munkásságában. Az is kétségtelen, hogy a bizonytalanul befolyó tagdíjakból — különös tekintettel a növénynemesítő csekélyebb létszámára — a szükséges anyagi fedezet nem biztosítható, míg ezzel szemben a kérelmezett módozat olyan állandó bevételi alapot nyújtana, amelyre építve, a szövetség működéséhez szükséges anyagi fedezet biztosítható lenne a takarmányrépamagtermesztők különösebb megterhelése nélkül. Ennek a megokolásnak az alapján az OMGE a kérelem teljesítését javasolta. Tudomásul szolgál.

6. Magyar nemesített növényfajtákkal végzett előkísérletek eredményei.

Fabricius Endre főelőadó felhívja a figyelmet a magyaróvári m. kir. növénytermesztési és növénynemesítő kísérleti intézet kiadásában megjelent és Villax Ödön dr. m. kir. kísérletügyi igazgató által összeállított „Magyar nemesített növényfajtákkal végzett előkísérletek eredményei” című munkára, amely tartalmazza egyrészt azoknak a sikerült kísérleteknek az adatait, amelyek 1940-ben újonnan állítottak be és 1941-ben megismételtettek, másrészt azokat, amelyek 1941-ben voltak új kísérletek és 1942-ben ismételtettek be. A kiadványt értékes adataival fogva növénynemesítőink jól használhatják.

Elnök ugyancsak elismeréssel szól a Villax Ödön dr. által összeállított kiadványról. Ismételtlen kéri, hogy a gyűlésen elhangzott panaszokat és javaslatokat a felszólalók írásban közöljék a szövetséggel, hogy annak alapján a szükséges felterjesztések megtehető legyenek. Ezután felkéri Villax Ödön dr.-t előadása megtartására.

7. A magyar növénynemesítő üzemekben szerzett ideji tapasztalatok.

Villax Ödön dr. előadásában rámutat a kölcsönösen termelőnyelő növények nemesítésének nehézségére és az ezzel kapcsolatos leromlásra. A leromlás okát a kö-

Wör
1944
vetőmag
szükség
képeség
akkor a
nyeknel
pes vita
nyekel
homozig
ség törv
adában
parosan
minánsó
zította a
heterozig
esetben
zolt 10.
addig a
10 vitál
egyennő
nyíló n
nagyon
lis géni
ban eze
hogy ez
hogy ig
Az n
jelentőse
nemesítő
A toval
keresetet
allél, c
Különös
olyan k
be vala
nán-vo
beható
mint az
köt szá
Fontos
számpe
a szülő
kellene
Fj-be
az Fj-be
az osztá
előt, am
gyobb v
emelésé
csak az
előt, to
évtől k
meszős
szaraz
termesz
termesz
ki a ter
megfele
Elnök
előadás

Közhely
1944/3-4. szám
52. old. lap.

...gy fel kell venni, mint

...gyak forgalma.

...jelent, hogy az OMGE
...esített vetőmagvak for-
...módosítását, hogy a ne-
...zardá részere elődött ne-
...on a nemesítő üzem be-
...E felterjesztés eredmé-
...1943. F. M. sz. rendelet,
...esített gabona- és kukor-
...emek úgy adhasanak el
...adott vetőmag a nö-
...atási kötelezettsége ja-
...si tudomásul a bejelen-
... rendelkezésre a többi
...teni.

...magan növénynemesítés
...penzbeli juttatásban
...pi. a nemesítő felár
...a rendeletek sokszor ei-
...asi pontokba való beszé-
...kérdésről szól.

...gy a nemesítő üzem és a
...m igazolására szolgáló
...k meg az üzemek. A le-
...at hoz fel.

...er Curt dr. példaként igá-
...zó rendeletek mellett a
...ják meg számításukat az
...t alapár és felár mel-

...eményének ad kifejezést,
...hogy az elismert és törz-
...nemesítő alacsonyabb áron
...hozni, mint a közönséges
...hogy a közelítésszerű m-
...ek javasolta, hogy a nö-
...za szerint 5-60 kat. hol-

...kültatási kötelezéstérbe
...tel arra, hogy a növény-
...számos kis parcellákból
...kényen területeket kell
...területeknek jórésze tulaj-

...annak a nézetének ad ki-
...dni lehetne egy növény-
...szervezet létesítésére,
...szagolást is intéznie. Az elő-
...zóan felkéri a felszólá-
...javaslataikat a szűke-
...síták be, hogy azok alap-
...felterjesztést megtehesse.
...terén kívánatos intézke-
...ségére.

...pamag utáni részesezés.

...rámutat arra, hogy a volt
...kérte a földművelésügyi
...nyrepmag kötelező előm-
...nden takarmányrepmag
...magot előmzárólató az
...pamag métermérésje után
...ssek a Magyar Növény-
...re javára. A földművelés-
...nem véleményezésre meg-
...relem rugója a szövetség
...raji fedezet előteremtése.
...eredményes munkássága
...kül nem várható, bármily
...a szövetség élén és bár-
...nek is részt a szövetség
...telen, hogy a bizonytala-
...különös tekintettel a nö-
...számára — a szükséges
...ható, míg ezzel szemben
...állandó bevételi alapot
...a szövetség működéséhez
...títható lenne a takar-
...mésőbb megterhelése ná-
...z alapján az OMGE a ké-

...vénnyajtakkal végzett
...eredményei.

...felhívja a figyelmet a
...termesztési és növényne-
...ban megjelent és Villax
...igazgató által összeállít-
...vénnyajtakkal végzett elő-
...munkára, amely tartal-
...sikerült kísérleteknek az
...jonnan állították be és
...részt azok, amelyek
...és 1942-ben ismételtették
...ánál fogva növénynemesi-

...szól a Villax Ödön dr.
...Ismételten kéri, hogy
...okat és javaslatokat a fel-
...szövetség, hogy annak
...zések megtehető legye-
...dön dr. t. előadása megtar-

...títo üzemekben szerzett
...talatok.

...rámutat a kölcsönösen
...esítésének nehezségére és
...ra. A leromlás okát a kö-

vetkezésekben látja: a természetben általában a közep-
szerűség az uralkodó. Tehát, ha egy növénynek az élet-
képességét, vitalitását pl. 10 gén képes biztosítani,
akkor a heterozigóta, kölcsönösen termékenyülő növé-
nyeknek ennek a 10 génnek rendszerint mindegyike ké-
pes vitalis hatást kifejteni. Ha azonban ezeket a növé-
nyeketi rendszeres öntermékenyítéssel többé-kevésbé
homozigótává alakítjuk át, akkor — bár a közepszerű-
ség törvénye értelmében itt is 10 vitalis gén lehet az
utóbban — azonban ezek a homológ kromoszómákban
parosan lesznek. Mivel e vitalis gének rendszerint do-
minánsok, a homológ génpárok közül kettő ilyen homo-
zigóta állapotban ugyanolyan hatást fejthet ki, mint
heterozigóta állapotban egy gén. Tehát míg előbbi
esetben a heterozigóta növényeknek a példaként felho-
zott 10 vitalis gén mindegyike vitalis hatást fejthet ki,
addig a homozigóta növényeknek meglévő ugyanecek
10 vitalis gén hatása csak 5 vitalis gén hatásával lesz
egyenértékű. Természetesen a kölcsönösen termékeny-
ülő növényeknek is lesznek olyan kombinációk, bár
nagyon kis számban, amelyeknél nagyobb számú vita-
lis gén halmozódik fel. A növénynemesítőknél elsősor-
ban ezek kiemelésére kell figyelmeztetést fordítani. De
hogy ezeket a kombinációkat megkaphassuk, fontos,
hogy igen nagy anyaggal dolgozzunk.

Az úgynevezett „kis” és „nagy” heterozimnemesítés
jelentőségét ismertetve, különös figyelmébe ajánlja a
nemesítőknél a „kis” heterozimnemesítési eljárást.
A továbbiakban részletesen kitér előadó a különböző
keresztelési eljárásokra, mint az egyszerű, reciprok,
cikklikus, vissza- és kombinált keresztelésekre.
Különösen utóbbi ismertetési részletekben, amely által
olyan kombinációk egyes értékes tulajdonságai vihetők
be valamely egyébként jó fajtaba, amely kombinációk
más vonatkozásokban kisebb értékek. Vegül előadó
behatóbban ismertet a kereszteléses populációt, vala-
mint azt, hogy ezeket a populációkat milyen viszonyok
között szaporítsuk és belőle a kiválogatást mikor kezdjük.
Fontos ezt annál inkább tudni, mert ha csak 10 kromoz-
szómpárban különböznek — pl. búzakeresztésnél —
a szülők, az F₂ kombinációban 1,048,376 kombinációnak
kellene lenni, és a legkedvezőbb esetben sem tudunk az
F₂-ben 2500-nál több növényegységet biztosítani. Tehát
az F₂-ben — nem tekintve, hogy még igen nagymértékű
az osztás is — meg sem kapjuk esetleg azt a kombi-
ciót, amelyet keresünk. Ezért is, de azért is, hogy na-
gyobb valószínűség legyen homozigóta kombinációk ki-
emelésére, a keresztelési populációkból a válogatást
csak az F₁-ben kezdjük meg. A keresztelési popula-
ciót, továbbá — különösen a későbbi években, pl. a 4-5.
évtől kezdődően — igen kívánatos lehet különböző ter-
mésztési viszonyok között (jó talajon, rossz talajon,
száraz viszonyok között korán vetve, későn vetve, stb.)
termeszteni, hogy így a szelektáló munkát részben a
természet végezze el, és mi biztosabb kézzel emelhesük
ki a természet által már átszelektált populációból a
megfelelő kombinációt.

Elnök, más tárgy-nem lévén, megköszöni az értékes
előadást és a gyűlést berekeszti.

A Magyar Növénynemesítők Országos Szövetségének, ugysis, mint az OMGE növénynemesítő bizottságának gyűlése.

(1943. december 9.)

A jelen voltak névsorát a gazdák gyűlésein részt
vettek közös névjegyzékében közölik.

Távolmaradásukat kimentették: Surányi János dr.
Vitéz Roszner István báró elnök údvözlő a megje-
lenteket. Megnyitva a gyűlést, utal az előadó érde-
meire és munkásságának nagy jelentőségére, majd
felkéri Legány Ödön, a hatvani m. kir. növényneme-
sítő telep vezetőjét előadásának megtartására.

Küzdelen a szárazsággal egy növénynemesítő
üzemben.

Legány Ödön növénynemesítő igazgató jól sikerült
sínre vitett képek bemutatásával kísért előadásban
rámutat az 1943. év száraz nyarának és aszályos őszi
időjárásának károsítóira, amely nemcsak a növény-
nemesítő, illetve növénytermesztőt, hanem az állat-
tenyésztőt is súlyosan károsította. Ez a nagy szárazság
ismételten arra figyelmezteti a magyar növénynemesi-
tőket, hogy elsősorban a szárazságot tűrő, nemesített
növényfajtákra van a magyar gazdáknak szüksége.
Fontos tehát, hogy az őszi vízelvételnek nagyobb
része a télhez essék közelebb, a tavaszik pedig korai
lévésükkel, illetve gyorsabb kifejlődésükkel jobban tud-
ják kihasználni a tél nedvességét. A szárazságtűrésre
való nemesítés során a jövőben a gyökérszerkezetre is
nagyobb figyelemmel kell lenni. Ajánlatos lesz az őszi
takarmánynövényeknek nagyobb mérvű termesztése, és
nemesítésük fokozott felkarolása.

A továbbiakban ismertet a szójabab termesztésével
szerzett tapasztalatait. Ezek szerint az idei száraz nyár
újabb beigazolta, hogy a szója nem az Alföldre való,
erre a növényre a gazda nem építheti fel a beszolgál-
tatási kötelezettségeinek teljesítését. A szójat tehát
semlegesre se erőszakoljuk az Alföldre, ahová inkább
a napraforgó, a gomborka, a takarmánytök való, mint
a szárazságot jobban elviselő olajosnövények.
Az őszi takarmánynövények csoportjából főleg azo-
bát kell termesztünk, amelyek a késői vetést is elbir-
ják, illetve zsegnő állapotban a fagyot elviselik. Ilyen
a pannonbüköny és a sinabüköny. Előbbi a kötött
talajokra, utóbbi a középkötött és a sós talajokra való.
Ha a gazdák a fagyálló öszi vetésű takarmánynövények
között jobban felkarolnák, akkor sokkal kevesebb gondjuk
lelne a takarmányozás terén.

Megemlékezik az általa nemesített lenesebüköny-
ről, amely nem annyira emberi táplálkozásra, mint in-
kább takarmánynövénynek való, mint a szárazságot
jól tűrő növény. A lenesebüköny az idén megint behizo-
nyította a levegőt és a talaj nyirkosságával szemben

mutakozó igénytelenséget és újabb igazolta, hogy érde-
mes lesz vele foglalkozni.

Előadó a továbbiakban beszámol az edesceirok és a
kukoricacsalamádé összehasonlításával folytatott kísér-
leteiről. Ezek a kísérletek megerősítették azt, hogy szá-
razságtűrés tekintetében az edesceirok minden más nö-
vényt felülmul. Hogyha termésmennyiség tekintetében
nem is éri el a kukoricacsalamádé termését, de minő-
sége azt is felülmúlja. Értékbíráói az edesceiroknak
tehenek voltak, amelyek etetésekor naponta 4-1 liter-
tejjel többet adtak. Amikor felhagytak az edesceirok
etetésével, feltűnően csökkent a napi fejés mennyisége.

Az edesceirok silózására is kiválóan alkalmas, de igazi
jelentősége az, hogy az ilyen száraz nyáron, mint az
idei volt, amikor más takarmány már teljesen kislőtt
és a kukoricacsalamádé korábban lett, augusztus-szeptem-
ber hónapban egyetlen üde zöld takarmányként
csak az edesceirok díszlett. Tekintve késői vethető-
ségét, a másodterményként vetett edesceirok sokkal biz-
tosabbnak mutatkozik, mint a kukoricacsalamádé vagy
a köles, vagy a mohor. Közhelyre pedig a eskély ve-
tőmagszükséglet tekintetében jóval kisebb, mint a
kukoricacsalamádéje.

Ezután ismertet előadó a hatvani m. kir. állami nö-
vénynemesítő telep 1943. évi működését. A telep hiva-
tását a földművelésügyi kormányzat elsősorban az ok-
tatásban jelölte meg, a növénynemesítő és magter-
mesztő szakemberek gyakorlati kiképzésében, massző-
val az utánpótlásokról való gondoskodásban. Az első
 ízben rendezett szakalkiszépző-tanfolyam 10% hónapig
tartott. Ebből az időből mástfél hónapot a hallgatók
Mosonmagyaróvárról töltöttek el, ahol elméleti kiké-
pzésben részesültek. Ezután Hatvanban 9 hónapi gyá-
korlati kiképzésben részesültek minden növénynemesítő
és magtermesztő munkát maguk végeztek és így az ősz-
szes munkálataikat gyakorlatilag is elsajátították. Az
oktatás érdekében is a hatvani m. kir. állami növény-
nemesítő telep többféle növény nemesítésével foglalko-
zik, többek között: őszi, tavaszi és járó búzával, rozs-
zal, őszi árpaival, sórárpával, tavaszi takarmányárpá-
val, tavaszi zabbal, borssal, pannonbükönnyel, len-
esebükönnyel, lucernával, takarmányrépával, ricinnsá-
sal, napraforgóval, stb.

Elnök megköszöni az értékes előadást és a jól sike-
rült vitelt képek bemutatását, majd felkéri a szövet-
ség tagjait a hozzászólásra.

Tóth Lajos, mint a növénynemesítési kérdések iránt
mindenkor nagy figyelmű tanúsító gazda, kéri szót.
Utal arra, hogy az előadó által említett szójababjával
elért kedvező eredmények bizonyára a fajta korai fejlő-
désének tulajdoníthatók. A korai fajtáknak nagy jelen-
tőségük van magyar viszonyok között a mezőgazdasági
termelésben, ezért a növénynemesítés során a korai
fejlődésre éppen olyan súlyt kell vetni, mint a száraz-
ságtűrésre. Ebből a szempontból ugyanecek fontos a
gyökérszerkezet alakjának figyelembe vétele. Nagyon elő-
nyös, ha a nemesítés alapanyaga száraz vidékről szá-
mazik, ahol már bizonyos mértékben kiválasztódott a
szárazságtűrés szempontjából. Fontosnak tartaná,
amint arra a mult év folyamán megjelent könyvében
is rámutatott már, hogy az igénytelen növények neme-
sítése ne történjen kedvezőbb viszonyok között, mint
ahová a fajta a gazdasági termesztés során kerül. Utal
a Felsőörsön található a kukoricafajtákkal, és a lenese-
termesztéssel szerzett tapasztalataira, amelyek szívesen
amelletl szólnak, hogy a nemesítés lehetőleg az egyes
országok és vidékek éghajlatai és talajviszonyainak
megfelelően több helyen történjen.

Villax Ödön dr. társelnök útjára az elnöklet, meg-
köszöni a hozzászólást, majd néhány megjegyzést
tesz a szárazságtűrés növénynemesítési vonatkozásaira.
A nemesítőknek és a gazdáknak nincs mindig módja a
szárazságtűrésre való nemesítés szempontjából figye-
lő, mert sokszor egy évtizedig is várni kell, amíg
ebből a szempontból megfelelő időjárás van. Ezért kell
laboratóriumi és egyéb vizsgálatokat végezni az egyes
fajták szárazságtűrésének elbírálása és fejlesztése ér-
dekekben. A rendelkezésre álló lehetőségek közül meg-
említi a fotoperiodizmus jelenségét. Szárazságtűrés nö-
vények nyránis rendszerint hosszú napszakokak és ez a
tulajdonság közönségesen mendelizable. Így a fotoperio-
dizmus révén ki lehet választani a hosszú napszakok
és így rendszerint a szárazságot jobban elviselő egye-
deket. Az előadó által említett szójababja nemesíté-
sén is ezt az eljárást követték, ami bizonyára hozzá-
járult ahhoz, hogy jól bírta a szárazságot. Másik, a
szárazságtűrésre való nemesítés szempontjából figye-
lembe veendő jelenség az ozmózis nyomás, ami a sejte-
nyedv koncentrációjával és a szivóerővel van szoros kap-
csolatban és refraktométeres vizsgálattal állapítható
meg. Rendelkezésre állnak még a növénynemesítőknek a
szöveti vizsgálatok a vízvesztésgonás, annak a
vizsgálata, hogy 1 kg szárazanyag előállításához
mennyi vízre van szüksége a növénynek. A cukorrépa-
nál például megállapították, hogy 1 kg szárazanyag
előállításához fajta, illetve egyed szerint a növény
300-500 kg vizet használ el, illetve párolgat el. A
növény külső tulajdonságainak elbírálása nem ele-
gendő, mert azokból nem lehet az említett belső tulaj-
donságokra következtetni. Kéri tehát a növénynemesi-
tőket, hogy tevékenységükben adjanak helyet az ilyen
és hasonló élettani, valamint laboratóriumi vizsgálatok-
nak, mert ezzel a nemesítő tevékenység lényegesen
meggyorsítható. Ismételten megköszönve az előadó remé-
lők értekes, érdekes és fiatalos lendülettel folytatott
munkáról tanúsított előadását, valamint munkatár-
sának, Kartal Béla dr.-nak a jól sikerült fényképek
bemutatását, a gyűlést berekeszti.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete egyaránt biztosítja így a nagy, mint a kisbirtokoságnak. (Tűz-, jég-, állat-, élet- stb. biztosítás.)

A földművelésügyi és növénytermelési szakosztálynak a Talajtani Szakemberek Értekezletével tartott gyűlése.

(1943. december 8.)

A jelen voltak névsorát a gazdák résztvevőinek
együttelt névsorában közölik.

Távolmaradásukat kimentették: Telbisz Imre dr. szak-
osztályi elnök, Kemény Ernő szakosztályi alelnök,
Kreybig Lajos dr. előadó, Kun Ferenc, Orbágy Miklós,
Puskás Károly, Parbovszky Béla.

Surányi János dr. szakosztályi alelnök elnöki meg-
nyitójában utal arra, hogy a szakosztály munkássága a
földművelés és növénytermesztés tudomány és gyakor-
lati kérdéseinek köré öleli fel. Köszöntve, hogy nö-
vénytermesztést okseríten folytatni megfelelő földművelé-
s nélkül nem lehet és az is bizonyos, hogy megfelelő
földművelést csak kelő talajismeret, a talajélet és
talajápoló ismerete mellett lehetőséges. Erre való te-
kintettel kereste a szakosztály a Talajtani Szakembere-
k Értekezletével a szorosabb kapcsolatot és rendszer-
most már másodikban az OMGE közgyűléssel kapcsol-
atos gazdazsok alkalmából a földművelés alapjait
szolgáló talajtani kérdéseket tárgyaló és megvilágosító
előadásokat. Abban a biztos tudatban, hogy a mostani
szakülésen elhangzó kitűnő előadásokból a gazdák sok
tanulást és szerelhetnek, amit a gyakorlatban alkalm-
ozva maguk és a köz érdekében fognak hasznosítani.
Üdvözlő a gyűlésen megjelent tagokat, vendégeket és
a gyűlés előadót. Megnyitva a gyűlést felkéri Endrédy
Endre dr. m. kir. főügyészt, a M. Kir. Földtani Inté-
zet talajtani laboratóriumának vezetőjét előadásának
megtartására.

I. A talaj televénye.

Endrédy Endre dr. előadása bevezetőjeként kifeje-
te, hogy a talajra hulló és beleje jutó növényi részek el-
bomlanak vagy átalakulnak. Ezekből és a talaj mikro-
organizmusainak testéből keletkezik a humusz, magyar-
szóval televény. A klasszikus iskola kutatói a humusz
fogalmát a növényi részek korhadasánál keletkező sötét-
színű anyagokra korlátozták. Ma azonban tudjuk
hogy sok talaj humusza világosszínű vagy éppen színtel-
elen. Legújabb ismereteink szerint pedig a humusz-
anyagok lényegét bizonyos átalakulási folyamatokból
keletkezik, amelyen a nyers szervesanyag átjut
hogy humusszá alakuljon. A humuszanyagokat tágabb
értelemben savtermesztékeknek kell tekintenünk.

A valódi humusz voltaképpen nem növényi tápanyag,
mert igen nehezen bomlik el. Hasonlóssága a talaj
viz- és tápanyagvisszatartó képességének növelé-
sében és a talaj szerkezetének javításában rejlik. A talaj
összes szervesanyaga azonban nem humusból áll,
hanem bőven találunk benne bomlatlan, vagy részben
elbontott növényi anyagokat, amelyek azután valóban
táplálékul szolgálnak az itt élő mikroorganizmusok-
nak. Előadásában főként a valódi humuszanyagokról
szól.

A talajba jutó növényi szervesanyag igen változatos.
Bőlcé főként a cellulóza és lignin főbb számba a
humuszképződés nyersanyagaként. Több év szőlő amelt-
lett, hogy a valódi humusz nyersanyaga a lignin.
Emellett fontos szerep jut a humuszképződésnél a fe-
hérjéknek is, mert a valódi humuszanyagok mindig
nitrogéntartalmúak. Ezért fontos az, hogy a humuszt
előadó anyag valamilyen emésztési folyamaton menjen
át, amit részben a baktériumok, részben azonban maga-
sabbrendű szervezetek (atkaik, földi giliszta) végez-
nek. A humusz képződése fokozatos. Először korhadas
termékek keletkeznek, majd ezek megfelelő körülmé-
nyek között valódi humuszanyagokká alakulnak. A szőlő
humuszképződésnek általában kedvez a gyeneén
lúgos kémhatás, a kellő mennyiségű levegő (jól szellő-
zött talaj) és a közepes hőmérséklet.

Ma már megfelelő kémiai vizsálati eljárásokat is-
merünk, amelyek segítségével a humuszanyagokat egy-
mástól elválasztjuk és megkülönböztethetjük. A valódi
humuszanyagok legfontosabb sajátága, hogy a talaj
viz- és ásványi táplálékanyagvisszatartó képességét
kedvezően növelik. Emellett finom szerkezetű telephéssé
is válnak, hogy a talaj légjárhatóságát jelentősen javít-
sák. Ugyanebből az okból a talaj művelését is ked-
vezően befolyásolják.

Az egészséges talajban természetesen könnyen bomló
szervesanyagoknak is kell lenniük, mert a talaj mikro-
organizmusainak táplálékra van szükségük. Ezt a részt
részben ugyan maga a természet is szolgált, részben
azonban az embernek is pótolnia kell, amit állatóltra
szárazsál, zöldtrágyázással érhetünk el.

Természetesen nem egészségesek a tiszta humusz-
talajok sem.

A humusz tehát a termőtalaj egyik legfontosabb al-
katrésze és jól jegyezzük meg: semmiféle műtrágyával
nem pótolható.

Elnök megköszöni az értékes előadást és felkéri a
gyűlés közönségét, hogy hozzászólásait a meg hátra-
levő előadások után mondják el. Felkéri Ballenegger
Róbert dr. egyetemi c. rk. tanárt, ny. kertészeti akadá-
lmiai igazgatót előadásának megtartására.

2. A talaj nyers szerves anyagai: tartó-, gyökérmaradé-
vákok és zöldtrágyák.

Ballenegger Róbert dr. elsősorban a talajba kerülő
szervesanyag elváltozásait tárgyalja. A szervesanyag
a talajban erjedési folyamaton megy át a talaj bemi-
pesítő mikroba hatására. Az erjedési folyamat a szerves-
anyag fokozatos elbomlásával jár, de közben új ve-
gyületek is keletkeznek, amelyeket gyűjtőnéven hu-
musznak mondanak. A szervesanyag elbomlása és a
humusz keletkezése lényegesen függnek a talajviszo-
nyoktól és a szervesanyagok összetételétől. Eltérő ve-
snyok közt eltérő humuszféleségek keletkeznek. A
szervesanyag elerjedésének végző termékei a szan-
dioxid és az ammónia, illetve az ammóniából képződött
szelénium, lényeges tényező a talaj termékszárságának.
Az erjedés közbenis termékeinek a humusznak a talaj-
ban többféle szerepe is van. Szerepel mint tápanyag

raktár, mert a talaj nitrogéntökéje a humuszhoz van kötve, a nitrogénkészlet fokozása csak a humuszkészlet fokozásával lehetséges, a humuszkészlet fogyása pedig a nitrogéntöke apadásával jár. Előadásának további részében az előadó ismerteti a talaj szervesanyagának a talaj szerkezetére gyakorolt hatását. A szervesanyagok elbomlásakor keletkező nyálkásanyagok a talajnak jó szerkezetet adnak, amely azonban nem tartós, mert azok a talajban tovább bomlanak. Tartósabb a mészszelet telített humusz talajjavító hatása. Azonban a humusz is tovább bomlik a talajban, ha lassan is. Ha a humusz tartalom csökkenése egy bizonyos értéket elér, a talaj szerkezetének romlik. Ilyenkor a talajba szervesanyagot kell adni. Ennek egyik módja a zöldtrágyázás.

Befejezőképpen az előadó ismertette a zöldtrágya növény elbomlását a talajban. A zöldtrágya növény összetétele megváltozik a fejlődés folyamán, ami a talajban való elbomlását erősen befolyásolja. A fiatal növények sok nitrogént és kevés humuszt adnak, az idősebb növények több humuszt adnak, ellenben erjedősük nitrogént használnak el, amit nitrogénműtrágyával kell pótolni. A pillangós virágú növények zöldtrágyául való felhasználása jelentőségének ismertetése után az előadó rámutat arra, hogy a zöldtrágyázás, amely homokos talajokon kitűnő talajjavító eljárásnak bizonyult, agyagos talajokon is jó szolgálatot tesz, ha a zöldtrágya növényt, továbbá alázántásának módját és idejét a talajviszonyoknak, az évszaknak és időjárásnak, valamint a gazdálkodás egész rendszerének tekintetbe vételével választjuk meg.

Elnök megköszöni az értékes előadást és felkéri Várallyay György m. kir. fővegyszert, a magyaróvári M. Kir. Növénytermelési és Növénynevelési Kísérleti Állomás talajtani laboratóriumának vezetőjét előadása megtartására.

3. A trágya és talajjóró jobb kihasználása.

Várallyay György előadásában, azokat a módokat tárja elő, amelyekkel a trágyanyagok megtágyozása folytán is fenyegető háborús természetű növekedést meg lehet akadályozni. Erre a célra, mint legkézenfekvőbb és leghathatóbb módot az istállótrágya jobb kezelését jelöli meg, mert ennek révén számos állatonként és évenként kb. 300 kg műtrágyának megfelelő tápanyag menthető meg és így könnyen ki lehetne egyensúlyozni a műtrágyahányból eredő táplálékanyaghiányt. A beton- és építőanyaghiány nem okozja meg, hogy a trágya-készítés kérdését levezyük a napirendről, mert a meglévő telepeken, sőt épített telep nélkül is lehet kis veszteséggel jó trágyát készíteni. Figyelmeztet arra, hogy egyedül az ismeretterjesztéstől nem lehet várni az istállótrágyagazdálkodás megjavulását, és szükséges mutatkozni annak, hogy a helyes trágyakezelés minimuma törvényes úton kikényszeríthető. Mérsékeltet a trágyahány okozta természetellenes és meglévő trágya megfelelőbb elosztásával is, amire a műtrágyázási kísérletek és a megfelelő talajvizsálatok adnak lehetőséget. Javíthatjuk talajaink táplálékanyagállapotát a beáradásra törekvő talajműveléssel is. Eredeti vizsgálatakkal bebizonyosították, hogy a beáradás és a humuszban nem szegény talajok könnyen oldható foszfortartalmában egyháromadakkora, könnyen oldható káliumtartalmában pedig ugyanakkora változást okoz, mint a szokásos műtrágyázás. A Manninger-féle nyári, beáradásra törekvő talajművelésről szólva és megjelöli azokat a talaj, elővetemény- és gépi berendezési feltételeket, amelyek alkalmazásához szükségesek. Savanyú és mészszegény talajokon a beáradásnak és a táplálékanyagmozgósításnak elengedhetetlen feltétele és egyúttal eszköze a mészállapot rendezése. Végül szó a pillangósok és zöldtrágya növények táplálékanyag-felhasználásáról és azokról a nagyjében sikertelen próbákról is, amelyek egyszóval nitrogéntrágyázással, kénes és cukros erjedéssel igyekeznek a nehezen oldható foszfor- és káliumvegyületeket mozgósítani.

Elnök megköszöni az értékes előadást és felkéri Endrédy Endre dr. m. kir. fővegyszert, a M. Kir. Földtani Intézet talajtani laboratóriumának vezetőjét, hogy a betegsége miatt megjelenésében akadályozott Kreybi Lajos dr. m. kir. kísérletiügyi főigazgató, a M. Kir. Földtani Intézet vezetője helyett az előadások tanulságainak összefoglaló ismertetésére és a talajjóróság jelentőségének ismertetésére.

4. Összefoglalás. A talajjóróság.

Endrédy Endre dr. rámutat arra, hogy az elhangzott előadások rávilágítottak a talaj szervesanyagának fontosságára. Láttuk, hogy humusz nélkül bizonyos talajok egyáltalában nem hoznának termést és hogy a talajjavítás igen sok esetben lényegében a humuszanyagok mennyiségének gyarapításából áll. Nemcsak a humuszanyagok mennyisége fontos azonban, hanem minőségük is. A mezőgazdasági talaj optimális körülmények között keletkezett humusz egészén más, mint az erdőtalaj savanyú közegben létrejött televevény, vagy a rétiagyag kedvezőtlen természetű, víz alatt, levegő kizárásával kialakuló szervesanyaga.

A humusz keletkezése szorosan összefügg a tápanyag-feltáródás (foszfor, kálium) kérdésével is. De összefügg a humusz minőségével a talajjóróság (Gare) kérdésével is. Jó humusz talajok könnyebben hozhatók érett állapotba, mint azok, amelyek televevény kedvezőtlen. Sehera végzett ilyen vizsgálatokat, amelyek érdekesen világítják meg a pillangósnövények szerepét a talajjóróság kialakulásánál. Ugyanezekből láthatjuk, hogy a rossz elővetemény a talaj egyéb szervesanyagait gyarapítja a humuszanyagok rovására és ezáltal az erjedőség kialakulását kísérelti. Nagyon érdekesek ezek a vizsgálatok abból a szempontból is, hogy milyen nagy szerepe van a talajjóróság kialakulásánál a mikroorganizmusoknak is, amelyek települnek a talaj rétegeit behálózzák és így ezeket állandósítják, a usa-

pedék erodáló, szétmosó hatásával szemben ellentállóvá teszik.

Elnök megköszöni az értékes előadást és felkéri a szakosztály tagjait a hozzászólásra.

Hozzászólások.

Szónyi Mátyas utal arra, hogy a köztudattal ellentétben igen sok talajunk tekinthető betegnek. Jellemzi az egészséges talaj szerkezetét és tulajdonságait és szembe állítja a beteg talajok tulajdonságaival. Hangoztatja, hogy a gyakorlatban nagyobb körültekintéssel kell eljárni a talajművelés végzésénél. Igen sok esetben szántanak rosszul a gazdák, gyakran élnek vissza a mélyműveléssel is. Általában csak a növények gyökérzetével sűrűn behálóztott, baktériumban gazdag talajréteget szabad leszántani, az alatta lévő talajréteget az altajműveléssel kell a növények tenyésztésére kedvező állapotba hozni. Felsorolja a szántás szélességének megállapítását körül elkövetett hibákat, a rögök kedvezőtlen hatását a talaj-élet kialakulására és az eketalp által összetömött talajréteg káros hatására. Végül utal a helyes talajművelés elterjesztése érdekében szükséges teendőkre.

Fekete Zoltán az Ukrajnában szerzett tapasztalataira utalva részletesen foglalkozik a Görbing-féle vizsgáló eredményével. Majd a humusz mennyiségének alakulásával kapcsolatban Schaffer humusz-oztályozó rendszerét ismerteti és felveti a kérdést, hogy vajon az előadók megállapításai során figyelemmel voltak-e a humusz különböző féléseire.

Endrédy Endre dr. válaszol a hozzászólásokra és utal arra, hogy a barázda-talp hatás helyes talajműveléssel kiküszöbölhető. Majd rámutat arra, hogy az előadásokban a humusz kérdést illetően nincs ellentét, mert míg Ballegger Róbert dr. általános szempontból foglalkozott a humusz kérdéssel, ő az előadásban az állandó humuszról beszélt.

Elnök ismétlenül megköszöni az értékes előadásokat és hozzászólásokat, a gyűlést berekeszti.

Az üzemi és számtartási szakosztály gyűlése.

(1943 december 10.)

A jelen voltak névsorát az OMGE téli gazdahétén résztvevők egyesített névsorában közöljük.

Távolmaradásukat kimentették: Bánó Iván és Világhy Károly.

Desseffy Aurél gróf elnök üdvözlője a megjelenteket, a gyűlést megnyitja és felkéri Nagy Vencelt, a Szent Benedek-Rend uradalmának jószágkormányzó-ját előadásának megtartására.

Üzemszervezés és üzemezés a háborús gazdálkodásban.

Nagy Vencel nagy érdeklődéssel kísért előadásában hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági üzem vezetése sohasem volt nehezebb, mint napjainkban, mert az e téren adható jótanácsok a mindenkori körülményeknek mértek, ami napról-napra változik. A magyar gazda azonban földjének nemcsak művelője, hanem lelkes rajongója is, ezért minden biztatás nélkül tovább küzd azért, amit az élet a gazdától megkíván. Nem ért egyet azokkal, akik, mivel ma nincs árvízveszedelem, nem tördölnék a termelés alapjával, a földdel. Az árvízvédelmi munkálatokat nem szabad teljes egészében elodázni a háború utáni időkre. Fontos probléma a futóhomok lekötésének kérdése, valamint a majoroknak megfelelő irtással való bekapcsolása közlekedési vonalakba. Azonban nem szabad mindent a kormánytól várni, hanem a gazda saját erejéből is igyekezzen megtenni minden tőle telhetőt. Az előző világháborúban mindennel vártunk a háború utánra, abban a reményben, hogy a heke meghozza az olcsóbb beruházási lehetőségeket. Ezután a gazdasági gépek és alkatrészek kérdésével, valamint a gazdaságban mutatózó anyaghiánnyal foglalkozik. Hangsúlyozza a szántóföld cél-szerű kihasználására vonatkozó háborús lehetőségeket, valamint a szántóföldi növények okoskerü, talajkímélő, vetésforgójának fontosságát. A belterjes gazdálkodás alapja az állattenyésztés, így a szalastakarmányok termelésének fontosságára hívja fel a gazdátársadalom figyelmét. A lótenyésztésnél a kiváló, nagyszemű, jó vérmérsékletű magyar fajta szaporítására kell törekednünk, azonban nem szabad idegenkednünk a hidegvérű lovak tenyésztésétől sem. Majd a szarvasmarhatenyésztéssel, üszöveléssel, valamint a sertésenyésztéssel és hizlalással foglalkozik. Kívánatosnak mondja a választási malacok pontrendszerbe való beszámitását. A gazdátársadalom érdeke, de az egész ország érdeke is, hogy állatállományunkat a mai magas színvonalon mentjük át a békeévekre és éppen azért külön gondot fordítsunk a tenyészállatainkra. A közigazgatási intézkedések egyszerűsítését, a közellátás decentralizálását tartja szükségesnek, majd azután a mezőgazdasági és ipari árak egyensúlyhozatalának fontosságára hívja fel a hallgatóság figyelmét. A mezőgazdasági munkáskérdéssel kapcsolatban rámutat a mai nagy munkáshányra és hangsúlyozza, hogy a mezőgazdaság részére rendkívül fontos volna a rendszeres munkáskezelés megszervezése a termelés zavartalanulásának biztosítása érdekében.

Machnyik Andor felszólalásában a háborús üzemszervezéssel kapcsolatban rámutat azokra a nehézségekre, amelyek a mezőgazdaság gép, eszköz és ruházati cikkek beszerzésénél jelentkeznek és kívánatosnak tartja ezeknek a jövőben való szerves rendezését, mert csak így érhető el a háborús gazdálkodásban megkívánt többletermelés. Ismerteti egy kisgazdának hozzá intézett levelét, amelyben az ipari árak nagyságát kifogásolja és a mezőgazdasági árakkal való összehangba-

hozását sürgeti. Kívánatosnak tartja, hogy a gazdák a mezőgazdaság beszállítási kötelezettséggel szemben megfelelő ellenértéket kapjanak a termelésnél szükséges anyagok, eszközök és ruházati cikkeknek beszerzésénél.

Sigray István felszólalásában felhívja a szakosztály figyelmét arra, hogy a mezőgazdaság háborús termelésének emeléséhez elsősorban megfelelő munkaerőre és munkateljesítményre van szükség. A mezőgazdaság a legmunkáteresebb üzem, mert a termelés értékének 50-60%-át a munkabér teszi ki. A hatóság által megállapított munkabérékért napszámot kapni nem lehet. A mezőgazdaság az ország legnagyobb hadiüzeme, tehát gondoskodni kell arról, hogy a jövő esztendőben a katonai fegyelem alatt álló mezőgazdasági munkás-osztályok fokozott mértékben legyenek segítségére a mező- és erdőgazdasági termelésnek. Kívánatosnak tartja, hogy gazdaságról-gazdaságra járó katonai fegyeleni alatt álló vándormunkásosztályok is működjenek azokban a kis- és középgazdaságokban, amelyek idény munkásokat nem tudnak állandóan foglalkoztatni. Kiváncsán kapálással, répa egyelésnél, stb. Javaslja, hogy a leszerződött idénymunkások és gazdasági cselédek felesketve, fegyelmi szempontból a katonai munkásosztályokkal egyenlő elbánásban részesüljenek. Azonkívül kívánatosnak tartja, hogy a honvédtörvény alapján munkára kötelezessenek mezei munkához szokott falusi nők, serdültebb gyermekek és leventék.

Elnök a szakosztály egyhangú állásfoglalása után bejelenti, hogy Sigray István javaslatát az OMGE igazgatóválasztmányra elő terjeszti, a kormányhoz való felterjesztés céljából.

Geist Gáspár felhívja a szakosztály figyelmét arra, hogy a mezőgazdaság csak névleg hadiüzem, de a valódi hadiüzemeknek a beszerzésnél és a munkáskérdésnél nagyobb előnyei vannak. Szükségesnek tartja, hogy közmunkákkal ne lehessen elvonni a mezőgazdaságtól a szükséges munkaerőt, mert így a mezőgazdaság helyzetét rendkívül megnehezítik. Kívánatosnak tartja a mezőgazdasági termékek árának az ipari árakkal és munkabérekkel való összehanghozatalát.

Sigray István hangsúlyozza, hogy a közmunkáknál, vasútépítésnél és útépítésnél fizetett árak visszahatnak a mezőgazdaságra és így a mezőgazdaságban munkást hatóságilag megállapított munkabér mellett kapni nem lehet. Csak ott szabadjon közmunkákra helyi munkásokat igénybe venni, ahol a mezőgazdasági munkák biztosítva vannak.

Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mond a megjelenteknek és a gyűlést bezárja.

Az üzemstatisztikai bizottság gyűlése.

(1943 december 10.)

A jelen voltak névsorát a köztelevi gazdahét résztvevőinek összegyűjtött névsorában közöljük.

Reichenbach Béla dr. társelnök megnyitja a gyűlést, üdvözlője a megjelent bizottsági tagokat és bejelenti, hogy Mutschbacher Emil dr. bizottsági elnök hirtelen közbejött akadályok miatt nem tud a bizottság gyűlésén résztvenni s így őt kérte fel az elnöklésre. Sajnálattal kell megemlékeznie továbbá arról, hogy a bizottság legutolsó gyűlése óta elhunyt a bizottsági tagok köréből Szabó Lajos, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara h.igazgatója, akinek elhunytja felett érzett gyászának kifejezését a bizottság mai gyűlésének jegyzőkönyvében javasolja megörökíteni.

Miután a bizottság az elnök javaslatára értelmében határozott, elnök felkéri Witthen Béla előző-főtáskart jelentésének megtételére.

1. Jelentés az 1942. évről egybegyűjtött számtartási adatok feldolgozásáról.

Witthen Béla főtáskar a bizottság előző — június 11-én megtartott — határozatából kiindulva bejelenti, hogy a bizottság által kiküldött három tagú szerkesztőbizottság jóváhagyása után a magasabb közérdekű szempontok által előírt korlátozások között közreadták az 1941. évi számtartási adatgyűjtés végleges eredményeit, amely kiadvány függelékében az 1942. évi értékesítési, beszerzési és pénzforgalmi eredményekről is beszámoltak az ebből a célból rendszeresített statisztikai adatgyűjtőinek szétküldése útján nyert adatok feldolgozásából. Jelenti továbbá, hogy a bizottság által megadott felhatalmazás alapján az 1942. évi számtartási zárlatok feldolgozása folyamatban van. Ez az adatgyűjtés már 640 adatszolgáltató gazdaság adataira terjed ki és ennek keretében a debreceni kisgazdaszámtartási központtól 177, a keszthelyitől 89, a mosonmagyaróváritól 60, a kassaitól 94, a kolozsváritól 62 és a kecskeméttől 40 kisgazdaság részletes számtartási adatait vetették át továbbfeldolgozás céljából. Az előző évhez képest az adatszolgáltatók létszáma tehát kerek százzal emelkedett. Sajnos, ez a gyarapodás csak a kisüzemek csoportjánál észlelhető, mert az adatszolgáltató nagy- és középzemek száma nem mutat emelkedést. Ezek ugyanis annyira túl vannak terhelve különféle adatszolgáltatási kötelezettségekkel, hogy saját személyzetükkel semmiképp sem tudják vállalni ezt a munkát, így a bizottság volt kénytelen részben saját, részben külön felkért vidéki szakértőket kiküldeni, hogy így legalább az előző évi adatszolgáltatók létszáma biztosítható legyen. Ez természetesen jelentős költségvetésnövekedést okozott. E vidéki szakértők sorából köszönettel kell megemlékeznie Révész Zoltán dr. békesabai gazdasági szaktanár, Pámer Elek erseküvári uradalmi számfartó és az Alsódnántúli Mezőgazdasági Kamara számtartási osztályának közreműködéséről, akik több gazdaságban a helyszínen végeztek adatfelvételi munkával gyarapították az adatszolgáltatók számát. Javaslja, hogy mind a kisgazdaszámtartási központok vezetőinek, mind pedig az említett külös-zhangba-

magától távol a politikai élet zaját. Ez a magyar életben ritka politikánkivüliség. Önala politikán felüliséggé magaslott, s valóban olyan tekintélyt kölcsönözött számára, amelyet kevesen értek el az országban. A változó miniszterek mellett egy ilyen változatlan gazdavezér hatalmas erőforrásává vált a gazdaságszolgálatnak. Amíg ő áll a vártán, addig nem kell félni attól, hogy megrázkódtatás éri a magyar mezőgazdaságot: feltétlen tekintélyt parancsoló lényé megnyugtatóan hat ideges világunkban. A mindig fiatalos, tetterős gazdavezér azzal a jóleső tudattal kezdheti meg a másik negyedszázadot — fejezi be cikkét a lap —, hogy a magyar gazdaságszolgálatom hátfás szerettel övezi alakját, és meggyőződése szerint a vezéri pálcá jobb kezében nem lehetne.

Magyar állattenyésztési szakelk német folyóiratban. A Német Tenyésztéstudományi Társaság által kiadott, nemzetközi tudományos viszonylatban legtekintélyesebb „Züchtungskunde” című folyóirat most megjelent október-decemberi száma vezetőhelyen közli Horn Artúr dr. egyetemi magántanárnak, az OMGE titkárnak az élettartam, a konstitúció és a teljesítmény összefüggéséről írt tanulmányát. Ugyanebben a számban Will dr. ismerteti Horn Artúrnek az „Újabb irányelvek a szarvasmarhatenyésztésben” című, a közeljövőben megjelent szakmunkáját. Megállapítja, hogy Magyarország a gyakorlati tenyésztésben ugyanazokkal a kérdésekkel foglalkoznak, mint Németországban. Kíváncsnak jelzi, hogy a németországi törzskönyvekbe foglalt tenyésztési és termelési adatokat hasonlóképpen feldolgozzák, miként azt Horn Artúr tette. Will dr. szerint ez a szakmunka is bizonyítéka annak, hogy a magyar és a német állattenyésztők és szakemberek szoros együttműködése és eszméiknek állandó kicserélése nagymértékben hozzájárulhat az európai állatállomány sürgősen szükséges javításához, aminek eredményeként Európának az élelmezési függetlensége is biztosítható lesz.

Felhívás a szegődményes iparosokat tartó gazdaságokhoz. Az Ipari Anyaghivatal rendelkezése szerint folyó év január 1-től az egyes vas- és acélcikkek forgalmának és felhasználásának szabályozásáról szóló 38.000/1943. Ip. M. számú rendelet alapján életbe léptetett vaselosztás rendje megváltozik. Ennek megfelelően a szegődményes iparosokkal rendelkező gazdaságok vasanyagszükségletének kielégítését a jövőben a mezőgazdasági kamarák látják el. A M. Kir. Ipari Anyaghivatal a szegődményes iparosokkal rendelkező gazdaságok részére juttatandó cikkekről szóló vasárvásárlási jegyeket az Országos Mezőgazdasági Kamarának adja át és az Országos Mezőgazdasági Kamara arányosan osztja szét a jegyeket a kerületi mezőgazdasági kamarák között, amelyek azokat a gazdaságok részére kiszolgáltatják. Minthogy a folyó év első 6 hetére szóló vasárjegyek kiosztása a közeljövőben megkezdődik, az Országos Mezőgazdasági Kamara ezúton hívja fel az érdekelt gazdaságok figyelmét arra, hogy mind azok a gazdaságok, amelyek szegődményes iparossal rendelkeznek, haladéktalanul jelentsek be az illetékes kerületi mezőgazdasági kamaráknál a következő adatokat: mennyi a gazdaság szántóterülete, a vasallatok és szekerek száma. Az idő rövidsége miatt a kerületi mezőgazdasági kamaráknak nem áll módjában ez adatok begyűjtése érdekében a gazdaságokhoz külön felhívást intézni, ezért minden gazdaságnak saját jóhíreljű érdeke érdekében áll, hogy ezeket az adatokat a területileg illetékes mezőgazdasági kamaránál a legsürgősebben bejelentse, mert ellenkező esetben a vasárjegyek kiosztásánál hátrányt szenvedhet. Az Országos Mezőgazdasági Kamara hangsúlyozza, hogy csak a szegődményes iparosokat alkalmazó gazdaságok vasárjegyekkel való ellátást vehetik át a mezőgazdasági kamarák, ennek kivételével tehát a vaselosztás eddigi rendje az iparüzemek, illetve vaselosztó bizottságokon keresztül változatlan marad.

Az 1944. évi mangalica-kanakció. A m. kir. földművelésügyi miniszter a köztenyésztésben lévő mangalica-sertésállomány vérfriessítése, valamint szám- és minőségbeli színvonalának emelése és termelőképességének fokozása céljából az előző években lebonyolított mangalica-tenyészkannakció kedvező eredmények alapján a köztenyésztésre szolgáló mangalica-tenyészkannok egy részének kicserélését az 1944. évben is folytatni kívánja úgy, hogy az akció során a kiosztás 1944. április 30-ig nyerne befejezést. A tenyészkann-kiosztási akció a földművelésügyi minisztérium irányítása és ellenőrzése mellett az érdekelt vármegyék (városi) közigazgatási kirendeltségi m. kir. gazdasági felügyelőségek és a földművelésügyi minisztérium Erdélyi kirendeltsége útján a Mangalicatenyésztő Országos Egyesülete közreműködésével nyer lebonyolítást. Az akció a köztenyésztésből kisorsolt mangalica-kanok pótlása végett törzskönyvelt tenyészetekből származó tenyészkannok beszerzésére és kiosztására irányul. Az akció keretén

belül csak olyan kanok vehetők meg és oszthatók ki, amelyek a Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete által törzskönyvelt tenyészetekből származnak és amelyek egy éven belül sertéspestis ellen szimultán módon beoltottak. Az akció céljaira beszerzett tenyészkannok súlya 80 kg-nál könnyebb, kora pedig 15 hónapnál idősebb nem lehet. A tenyészkannok vasúti szállítási költségeit a kanok feladásakor az eladó tartozik kiegyenlíteni, a rendeltetés szerint illetékes vármegyeyi (városi) közigazgatási kirendeltségi m. kir. gazdasági felügyelőség, illetve az erdélyi kirendeltség által kiállított és rendelkezésére bocsátott kedvezményes vasúti szállításra jogosító igazolványok felhasználásával. A tenyészkannok kiosztása után a vételár kifizetésével egyidejűen a fuvarlevéllel igazolt szállítási költségeket az eladó tenyésztőnek az egyesület megtéríti a minisztérium által rendelkezésre bocsátandó előleghől. Az akció kizárólag a köztenyésztésre szolgáló törvényhatósági állattenyésztési alapok, községek (városok) és az egyéb közületi tulajdonba kerülő mangalica-tenyészkannok beszerzésére terjed ki. Magántenyészetek részére az akció keretében tenyészkann nem juttatható. A vásárlásnál feltétlenül előnyben kell részesíteni azokat a tenyésztőket, amelyek az állami tenyészállatkiosztások céljaira rendszeresen és megfelelő számban ajánlanak fel tenyészkanokat is.

Pályázat főiskolai tanszékek betöltésére. A m. kir. földművelésügyi miniszter a kolozsvári M. Kir. Mezőgazdasági Főiskolán úresedésben lévő különleges növénytermesztéstani, takarmányozástani és tejgazdaságtani, mezőgazdasági növénytan és a mezőgazdasági kémiai ipari, a mosonmagyaróvári M. Kir. Mezőgazdasági Főiskolán úresedésben lévő különleges növénytermesztéstani, továbbá takarmányozástani és tejgazdaságtani, a M. Kir. Keresztelt és Szőlészeti Főiskolán úresedésben lévő yümölcsstermesztési és növénytan tanszékre nyilvános pályázatot hirdet. A pályázati hirdetmény a Budapesti Közlöny január 4-i számában jelent meg.

A paprikaipari verseny eredményeinek kihirdetése. A szegedi M. Kir. Mezőgazdasági Vegyikísérelt és Paprikakísérelt Alomás javaslataira a m. kir. földművelésügyi minisztérium engedélyje alapján a Magyar Fűszerpaprikát Értékesítő Központ Szövetkezet anyagi hozzájárulásával megrendezett paprikakészítő verseny eredményeinek kihirdetését és díjjának kiosztását január 16-án vasárnap délután 11 órai kezdettel tartják meg a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében.

Mezőgazdasági tudományos szeklapot ad ki az EMGE. „Mezőgazdasági Szemle” címen az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában a napokban új tudományos folyóirat hagyta el a sajtót. A folyóirat kéthavonként egyszer, öt év terjedelemben jelenik meg. Szerkesztői Kúthy Sándor mezőgazdasági főiskolai ny. r. tanár, Felelős szerkesztő: v. Szász István. Felelős kiadó: Demeter Béla. A szerkesztőbizottság tagjai: v. Bíró Gyula, Csontos József, Döry Lajos, Farkas Árpád, Gölner János, Lovag Kerpely Antal, Kutyl László, Krasznay Pál, Manninger G. Adolf, Máriássy Béla, kislégi Nagy Dénes, Nyiredy István, Seyfried Ferenc, Soltz Ernő, berei Soó Rezső, Szabó Albert. A folyóirat beosztottját Telesi Béla gróf, az EMGE elnöke írta. „Még azokban az időkben, amikor a mezőgazdasági tömegnépvelés rendszerét kezdtük kiépíteni — írja a többi között — igen nagy hiányt éreztünk egy olyan mezőgazdaságtudományi fórumnak, mely a tudományos kutatásoknak és eredményeknek a tökre, s amely kiapadhatatlan tudományos forrása lehet annak a gazdaértelemiségnek, amely a mezőgazdasági élet ismeretét és fejlődésének újabb és újabb elemeit tovább viszi és átadja a széles néprétegnek. Hiszen a tudományos kutatómunkára is áll az egyetemes értékmeghatározás: annyit ér, amennyi belőle valóság lesz s amennyire a közjót szolgálja. Hogyan éreztük volna azokban az időkben egy mezőgazdaságtudományi folyóirat hiányát, amikor még a trianoni keretek között megjelenő hasonló jellegű írásokra is csak elvétve tehetünk szert. A felszabadulás viszont már új szellemi távlatokat nyitott meg Erdély számára, s a magyar sorskérdések művelésére sok-sok magyar tanult fő érkezett Erdély föléjére. Mezőgazdasági viszonylatban a kolozsvári Mezőgazdasági Főiskolához, a Ferenc József Tudományegyetemhez, az Állategészségügyi Intézethez, a Földművelésügyi Minisztérium különféle kísérletiügyi intézményeihez és a földművelésügyi igazgatáshoz. Együtt volt tehát az a szellemi gárda, mely a régi terv, a mezőgazdaságtudományi folyóirat megindításához szükséges”. A folyóirat első számának tudományos részében Farkas Árpád „A számosállatállomány megoszlása és az állatloétrágyázás”, Szabó Albert „Vadászatok a méhek noszmosásának körfeljődéséről, körhobotjáról és kórszárvetjáról”, Derzsy Domokos pedig „Az ülemér” címen írt tanulmányt.

A gyakorlati részben Soltz Jenő a tarlóburgonya tulajajapolásáról értekezik, míg a szemle-részben v. Bíró Gyula, v. Szász István és Kúthy Sándor az átmenetgazdálkodás kérdéseit tárgyalja. Ezenkívül könyv- és folyóiratismertetés teszi változatossá az új folyóirat tartalmát. A folyóirat évi előfizetési ára 30 pengő, intézményeknek 50 pengő, egyes szám ára 5 pengő. Megrendelhető: Kolozsvár, Majális-utca 24.

A Gazdatiszt Továbbképző Tanfolyam résztvevői. A Gazdatiszt Lapja szerkesztősége felkérte lapunkat a következők közlésére: A Gazdatiszt Lapja január 1-i számában az jelent meg, hogy a III. Gazdatiszt Továbbképző Tanfolyamra eddig 30-an jelentkeztek. Ez sajtóhiba, mert nem 30-an, hanem 130-an jelentették be részvételüket. Mivel a Gazdatiszt Lapja következő száma csak február 1-én jelenik meg, így a „Köztelek” útján közli a lap szerkesztősége ezt a helyesbítést.

A Köztelek-Zsebkönyv megrendelőinek figyelmébe. A Köztelek-Zsebkönyv ezévi 50. jubileumi, évfolyama nyomdatechnikai és különféle háborús okokból kissé megkésve jelent meg. Részben ennek következtében az utóbbi napokban a Páttia Nyomda R-T. könyvosztályához olyan nagy számban érkeztek a megrendelések, hogy azokat a legnagyobb felkészültség mellett sem tudja azonnal lebonyolítani. Ezért a Köztelek-Zsebkönyv szerkesztősége ezúton kéri a Zsebkönyv megrendelőinek türelmét és elnézését, ha esetleg a megrendelések lebonyolításában néhány napos késedelem jelentkezik. Több érdeklődésre ez alkalommal is közöljük, hogy a Köztelek-Zsebkönyv bolli ára 12—, bérmentes küldéssel 1230 pengő, utányvétellel 13— pengő.

Mezőgazdasági gépkezelő-tanfolyamok Szolnokon és Debrecenben. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a szolnoki M. Kir. Állami Fa- és Fémipari Szakiskolában s a Debreceni M. Kir. Állami Felsőipari iskolában február 7-1 kezdettel három hetes mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot rendez.

Községi gazdasági előjárók zsebnaptára az 1944. évre. A m. kir. földművelésügyi minisztérium megbízásából a Mezőgazdasági Művelődési Társaság Bárd Dezső m. kir. gazdasági felügyelő szerkesztésében ismét kiadta a gazdasági előjárók zsebnaptárát. Bárd Dezső m. kir. földművelésügyi államtitkár, a Mezőgazdasági Művelődési Társaság elnöke a naptár előszavában bejelenti, hogy a községi gazdasági előjárók 1943 végén három vármegyey kivételével már az egész ország területén munkába álltak. Örömmel állapítja meg, hogy a gazdasági előjárók működése megfelel a hozzá fűzött várakozásnak, a gazdasági előjárók nagy munkakedvvel igyekeznek szolgálni a rájuk bízott fontos munkakört. Ezt a falusi gazdaságszolgálat haladása, boldogulása érdekében folytatott munkásságot kívánja a Mezőgazdasági Művelődési Társaság a múltévinél gazdagabb tartalomú és gyakorlatilag is jobban használható zsebnaptárral is alátámasztani. A naptári részen kívül a zsebnaptár több, a gazdasági előjárók által kitöltendő adattáblázatot tartalmaz, amelyek nagymértékben megkönnyítik az előjárók számára a gondjaikra bízott községek területi, termelési és általában a gazdálkodásra vonatkozó adatainak összegyűjtését és nyilvántartását. Hasznos tudnivalók címen hasznos számítás táblázatokat és adatokat közöl a zsebnaptár, majd részletesen ismerteti a gazdasági előjárók alkalmazása, feladata és működése tárgyában kiadott miniszteri rendeletet. Külön ismeretterjesztő cikkeket foglalkoznak a gazdasági felügyelői szolgálattal, a mezőgazdasági érdekképviseletekkel, a szakoktatási és kísérletiügyi intézményekkel, részletesen ismerteti a naptár az új beszállítási rendszert és az ipari növények kötelező termesztésére vonatkozó rendeleteket. Hasznos útmutatást találhatnak az előjárók a legelőik és legeltetés megjavítására, aminek jelentőségére Bárd Dezső államtitkár az előszóban is külön felhívja figyelmüket. Az ismeretterjesztő közleményeken kívül közli a zsebnaptár az állattenyésztő szervezeteit, a gyümölcsveszélyes hálózat címűegyzékét és a gazdasági előjárók névgyűjtekét is. A múlt évi évfolyammal szemben több hasznos és gyakorlati útmutató tartalmazó évfolyam ügyes összeállításával s számos hasznos jótanácsával bizonyára eredményesen fogja előmozdítani a gazdasági előjárók munkáját.

Megjelent az Erdélyi Gazda Naptára. Az EMGE közismert naptára, az egyesület fennállásának százéves jubileuma alkalmából gazdag ünnepi tartalommal jelent meg Demeter Béla, az „Erdélyi Gazda” főszerkesztőjének szerkesztésében. Az imént 74. évfolyamát megérő naptár az erdélyi gazdaságosság közkezdelt „vade mecum”-ja, hűséges tanácsadója minden kérdésben. A naptár szokásos gazdag tartalma a jubileum alkalmából még tovább fejlődött és bővült. A naptári részen kívül számos érdekes közöl az évfolyam, amelyekel Telesi Béla grófnak, az EMGE elnökének jubileumi megemlékezése vezet be, feltárva az EMGE működésének jelentőségét. Az EMGE vezetőinek cikkeit látva

Közlelt
1944/3-4. szám
52-104. lap

İK ÉVFOLYAM.

enő a tarlóburgonya...
ig a szemle-részen...
és k. Kuthy Sándor...
kérdéseit tárgyalja...
írásismertetés besz...
tartalmát. A folyó...
ngő, intézményeknek...
engő. Megrendelhető:

z Tanfolyam rész...
szerkesztősége felkérte...
sére: A Gazdatiszték...
jelent meg, hogy a...
Tanfolyamra eddig...
lba, mert nem 30-an...
szvételüket. Mivel a...
száma csak február...
lek" utján közli a lap.

egrendelőnek ügyel...
évévi 50. jubileumi...
és különféle háború...
meg. Részben ennek...
napokban a Pátria...
hoz olyan nagy szám...
s, hogy azokat a leg...
sem tudja azonnal...
elek-Zsebkönyv szer...
könyv megrendelői...
esetleg a megrende...
napos kéredelem...
e az alkalmatnál is...
Zsebkönyv bolti ára...
30 pengő, utánvéttel

tanfolyamok Szólok...
Mezőgazdasági Kam...
ami Fa- és Fémlpári...
M. Kir. Állami Felső...
dettél három hetes...
folyamat rendez.

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

szabnapló az 1944...
l minisztérium meg...
fűvelődési Társaság...
ügyelő szerkesztés...
lárók szabnaplót...
művelésügyi állam...
dési Társaság elnöke...
ti, hogy a községi...
három vármegye...
területén munkába...
hogy a gazdasági...
hozza fűzött vára...
nagy munkakedvvel...
zett fontos munka...
om haladása, boldo...
unkasságot kívánja...
rsaság a multév...
lla, és jobban hasz...
nasztani. A naptár...
a gazdasági elől...
lázatot tartalmaz...
nyílik az előjárók...
segek területi, ter...
ra vonatkozó ada...
ntartási. Hasznos...
ási táblázatokat és...
ajd részletesen is...
almazása, felada...
minisztérii rende...
kkek foglalkoznak...
l, a mezőgazdasági...
ási és kísérletügyi...
teti a naptár az új...
ri növények köte...
leteket. Hasznos...
árak a legelőik és...
jelentőségére B...
is külön felhív...
közleményeken...
enyésztő szerveze...
cimjegyzékét és...
is. A mult évi...
és gyakorlati...
összeállításával...
köznyára eredm...
zadagi előjárók

az agrárpolitikai tárgyú közlemények között elsőnek közli a naptár Konkoly Thege Sándor dr. földművelésügyi államtitkár „Erdélyi mezőgazdasági tapasztalatok címmű, tanulságos cikkét. Igen gazdag a naptár szakközleményeinek száma, amelyek mindannyira időszerű kérdéseket világít meg és számos jótanácsot, tanulságot nyújt olvasóinak. Számos cikk foglalkozik a gazdáltsági problémákkal, az egyesületi és gazdákori élettel. Adóügyi, vadászati és halászati, háztartási, egészségügyi tájékoztató és ezeken kívül gazdag szépirodalmi anyag. versek, elbeszélések, krónika egészíti ki a naptár valóban gazdag és értékes tartalmát. Az EMGE 630 oldalas naptára 8 pengős bolti áron, EMGE tagoknak 5 pengős áron szerezhető be az EMGE-nél, Kolozsvár, Majális-u. 10.

A Gyümölcstermelők Naptára az 1944. évre most jelent meg az Északpest megyei Gyümölcs- és Szőlőtermelők Egyesülete kiadásában (Budapest, VII. Rumbach Sebestyén-u. 15.). A naptárban a vitaminkert tulajdonosról a nagytermelőig mindenki megtalálja az öt érdeklő fejezetet, mert nemcsak a gyümölcstermelés legújabb kérdéseivel foglalkozik behatóan, hanem ismerteti a zöldségfélék nevelését, a szőlőművelést, virágkerteteszét, baromfitenyésztést, méhészetet, stb. Ára 3-80 P. (Postaköltség 12 fillér.) Beszerezhető az egyesületnél vagy a nagyobb magkereskedésekben.

A „Mezőgazdasági Közélet” az Országos Mezőgazdasági Kamara hivatalos lapja karácsonyi számában Mihályi Béla dr. földművelésügyi minisztertitkár „A háborús Európa és az olajmagtermesztés” címen írt tanulmányt. Szerző részletes statisztikai adatokkal alátámasztott képet nyújt az európai olajnövénytermesztés problémáiról. Rámutat az olajmagtermesztés fejlesztésének eszközeire, az árszabályozásra, a természetbeni juttatások bevezetésére, továbbá a kényszertermelésre, amellyel egyidejűleg a legtöbb állam jelentős kedvezményeket is vezetett be, éppen a kényszertermelés következményeinek enyhítésére. Surra veszi az egyes fontosabb olajnövények természetével kapcsolatban a különböző európai állatok problémáit és az elért eredményeket. Ifj. Göber József dr., „Kereskedő legyen-e a mezőgazdasági termelőszövetkezet” című tanulmányában vizsgálja, hogy a termelőszövetkezetek fejlődhetnek-e és működéhetnek-e a kereskedelemre vonatkozó jogszabályok korlátai között, avagy szükség van külön jogszabályozás létrehozására. Hangsúlyozza, hogy a szövetkezetek kérdését a földművelésügyi tárca felelőssége alá kell vonni, mert az egészséges fejlődés csak így biztosítható. A Figyelő című rovatban kisebb tanulmány ismerteti Bulgária közgazdasági helyzetét. A folyóiratot kamara közlemények, könyvismertetés és Krónika egészíti ki. Mutatványszámot készséggel küld a Mezőgazdasági Közlöny kiadóhivatala, Budapest, V., Szabadság-ter 10.

A „Magyar Állattenyésztés” újjevi számában Batha Pál miniszteri tanácsos „Állattenyésztési feladatok, gondok és remények az újesztendőben” címmel írt vezető cikket. A lap a továbbiakban közli a földművelésügyi miniszter kijelentéseit az állattenyésztésről, majd számos szakcikk és a kisgazdák rovata, végül pedig az állattenyésztési rész egészíti ki a lap gazdag anyagát. Megrendelhető a lap kiadóhivatalánál Budapest, V., Bathory-utca 7.

A Gazdatiszték Lapja újjevi száma gazdag tartalommal jelent meg. Faber György író-újságíró Somssich László grófról írt vezető cikket. Borsos Gyula jószágigazgató, vitéz Kozary Ferenc jószágfelügyelő, Kiss Mihály főbíró, Benedek Dávid jószágigazgató időszerű kérdésekről értekeznek. A lap közzli a Gazdatiszték Továbbképző Tanfolyam tanulmányi rendjét és tudnyalóit. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest, V., Arany János-u. 5.

A lóvásárló bizottságok útjéva. A Lóvásárló Bizottságok közlése szerint az I. sz. honvédségi lóvásárlóbizottság január 17-én 10 órakor Törökzentm. Klóson, 18-án 9 órakor Kunhegyesen, 2 órakor Debrecenben, 19-én 10 órakor Komádán, 1 órakor Berekbúzsernyében, 20-án 10 órakor Biharmagybajomban, 2 órakor Kenderesen, 21-én 9 órakor Taplógyörgyén, 24-én 10 órakor Füzesabonyban 25-én 9 órakor Enesen, 1 órakor Királyhelmeccen, 26-án 9 órakor Nagyberzénán, 1 órakor Peresenyben, 27-én 9 órakor Polgárban, 1 órakor Emődön, 28-án 9 órakor Kápolnán; a II. sz. honvédségi lóvásárlóbizottság január 10-én 11 órakor Szarvason, 3 órakor Kondoroson, 11-én 9 órakor Békésen, 1 órakor Mezőberényben, 12-én 9 órakor Békéscsabán, 1 órakor Gyulán, 13-án 9 órakor Csanádapácán, 1 órakor Nagykamarason, 14-én 9 órakor Orosházán, 12 órakor Szentesen, 17-én 10 órakor Kecskeméten, 1 órakor Kiskunfélegyházán, 18-án 9 órakor Makón, 1 órakor Csanádpalotán, 19-én 9 órakor Horgoson, 1 órakor Szabadkán, 20-án 8 órakor Újverházson, 11 órakor Szenttamáson, 2 órakor Topolyán, 21-én 9 órakor Hódmezővásárhelyen, 12 órakor Csongrádon; a III. sz. honvédségi lóvásárló bizottság január 10-én 10-30 órakor Keszthelyen, 2-30 órakor Klapcsón, 11-én 10 órakor Kustámpusztán, 2 órakor Pakalón 12-én 10 órakor P. csán, 12 órakor Mergánypusztán, 13-án 3 órakor Sároghárdon, 14-én 9-30 órakor Lajoskomáromban, 17-én 10-30 órakor Győrben, 2-30 órakor Kisbérben, 18-án 10 órakor Mosonban, 2 órakor Hederházon, 19-én 10 órakor Markotabögdén, 2 órakor Csornán, 20-án 10 órakor B. ledén, 1 órakor Szanyiban, 21-én 10 órakor Téten; a IV. sz. ideiglenes honvédségi lóvásárlóbizottság január 10-én 9 órakor Szerencsen, 1 órakor Sükösdön, 11-én 9 órakor Tiszalucón, 12 órakor Bábószántán, 12-én 9 órakor Nagyjánán, 2 órakor Szepsin, 13-án 8 órakor Kassán, 2 órakor Göncön, 14-én 9 órakor Szürtén, 12 órakor Nagygyémán, 15-én 9 órakor Ungváron, 16-án 9 órakor Kisvárdán, 20-án 8 órakor Nyiregyházan, 2 órakor Újfehértán, 21-én 9 órakor Nagyhalászán, 2 órakor Rakamazón, 22-én 9 órakor Balkányon, 12 órakor Hajdúsámsonban, 13-én 9 órakor Nyiracsádán, 26-án 9 órakor Baktalórántházán, 2 órakor Mátészalkán, 27-én 8 órakor Beregszászon, 1 órakor Nagydobronyán, 28-án 9 órakor Munkácsán, 2 órakor Szerednyén, 29-én 9 órakor Bátján, 30-án 9 órakor Turjáremetén, 31-én 9 órakor Záhonban; az V. sz. ideiglenes honvédségi lóvásárlóbizottság január 9-én 9 órakor Kőrösmezőn, 1 órakor Rahón, 10-én 9 órakor Nagybecskén, 1 órakor Máramarosújgelen, 11-én 9 órakor Técsőn, 1 órakor Husztón, 12-én 9 órakor Szolyván, 1 órakor Munkácsán, 13-án 9 órakor Nagyszőlősen, 1 órakor Beregszászon, 14-én Tiszajlakon 9 órakor, 1 órakor Halmin, 15-én 9 órakor Szatmárnémetin 1 órakor Szamoskasszon vásárol.

Gazdasági állás- és munkakövetítés. A M. Kir. Országos Gazdasági Munkakövetítő Hivatal közlése szerint munkát keresnek a következők: Bihor vm.: Papp János (Nagyvárad). Lakatos-u. 19. nos.

tef. vállású, bogárkertész. Csanád vm.: Hevorka Mihály (Battonya. vitéz Hontay István leveleivel), 51 éves, ág. ev., gazdatiszt, 26 év. gyakorlattal. Győr vm.: Szébert Ferenc (Győrszentiván, Sikolyótanya), vanceller, január 1-re. Nyitra-Pozsony vm.: Kollár László (Tallós, Jegenyész-pusztán), 29 éves, nős, 2 gyermekkel, 1944 március 1-től vadőrnek, vagy erdőőrnek. Farkas József (Magyarok 253. sz.), 31 éves, nős, 2 csafáddal kocsisnak vagy bérárasnak. Mészáros Imre (Andód, 137. sz.), 40 éves, nős, csafájával nincs, éves gazdasági cselédnek. Pest vm.: Reviczky Boldizsár (Budapest, Üllői-út 121., III. em. 2.), 1. engyel polgári menekült, 40 éves, nőtelen, rom. kat. Németországban 2 éves gazdasági iskolát végzett, mint gazdatiszt 15 éves gyakorlattal elhelyezkedést keres. Tökéletesen beszél magyarul, nemétül. Tóth Márton (Győr, Pázmány-u. 51.) 8-10 társával téli hónapoknak, Vas vm.: Bír József (Újtelep, Lukácsfa, u. p. Muraszombat), gazdasági munkásvállalkozó, 80-100 l. osztályú munkás. Zala vm.: Kovács Ferenc (Bátfa, u. p. Zalaegerszeg), 48 éves, 8 gyermekes, kertész, zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermelésben járatos. Munkást keres. Fejér vm.: Borsányi István kiscsárdas (Kajászószentpéter), 2 bentkötös cselédet, Csonthá László plébános (Vá), bentkötös mindenek elcséledet. Háromszék vm.: Sára István felsőháztag (Spiszentgyörgy), egy fejt tehenészet. A kerdívásárhelyi téligazdasági iskola egy fejt tehenészet. Pest vm.: Zupka Lajos (Páhi), 2 nős, konvencios cselédet, Varga István (Páhi), 1 nős gazdasági cselédet, Oroszi János (Páhi), 2 nőtelen konvencios cselédet, Somoskővá János (Páhi) és Rádi István (Páhi) egy-egy nőtelen konvencios cselédet, Gohér Ferenc (Páhi) és Fejlesztő István (Páhi) 2-2 nőtelen gazdasági cselédet keresnek, ezenkívül Páhi község gazdáit meg 5 mezőgazdasági munkást keresnek.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a Bartók Mihály Bankház (Budapest, V., Nádor-utca 14.) lapunk legutóbbi számához csatolt búzakötvény-jegyzés felhívására azaz, hogy amennyiben olvasóink búzakötvényt jegyezni ohajtanak, az alírt nyilatkozatot mielőbb küldjék be. Amennyiben az aláírási nyilatkozat elkallódott volna, úgy a jegyzés a bankház címére ajánlott levélben is bejelenthető.

NYILTTÉR.
A tavasban foglalkozni nem válik feladatunk a szarvasbirtok.
Felkeresem azt a gazdasági **intéző urat,** aki alultitkos **Baross-utca 46. szám** alatti szőnyeggyártó és nyerges üzletben 1942 év május 15-én bizonyonyként eladott **használt férfényeret** vásárolt - annak tulajdonosával is érintkezve - hogy címét velem mielőbb közölni sziveskedjék. Minden költségét megtérítem. **Woweszny Jenő** szőnyeggyártó és nyerges Bud. pest, Baross-utca 46.

Mélyépítő vállalkozó cég vidéki építkezési szejt fogatokkal való kizzo galásának irásnyitására és vezetére éres keresztény, komoly, nagyon értékes
gazdatisztéket és ispánokat
Ajánlatokat rövid életfórással, személyi adatokkal és fizetési igény megjelöléssel **Balogh Zsolt, B. dape t. Fery Oszkar-u. 23.** címre küldendők. 160

SZÍVÓGÁZMOTOROK
CSUTKA- és FA-TÚZELESRE.
MOTOR-ÉS GÉPKYAR
ZOLNAY, MARTOS és HERZ
Bpest, XIV., Erzsébet királyné-utja 87.

KISVASUTI
használt
SÍNEKET
és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron
VÁSÁROLJA
Mezői, Bányai, Iparvasútak és Állatlános Gépgyári R.-t.
Eszelőt: **Oranstein és Koppai Magyar R.-t.**
BUDAPEST, VI., Vilmos császár-út VI. sz.

MONARCH-DARABO
és különféle **daráló-kövek,** valamint mindenféle **gazdasági és műszaki cikkek** legelőnyösebb beszerzési forrás.
KEMÉNY MANÓ
műszaki bolt 116
Budapest, V., Akadémia-u. 21.

WINDEN gazdasági könyvelési nyelvtan és könyv a Páris-nyelvtan utasítvány-ostályában szerezhető be. Budapest, IX., Üllői-út 25.

Hölgyeim! Egyszerre 130 kötőtűt
magyar kájt vért el a „RAPID” SUPER KÉZKÖTŐKÉSZÜLÉK. A XX. század szenzációja! Munkája kézimunka. Minden miata köthető. Néhány óra alatt köthet pulóvert, blúzát vagy ruhát. Készítése egyszerű. Ára P 62-10 „RAPID” (9) tável ára P 48-30. Kérje a 40. számú tável. **ÁRUFORGALMI KFT.,** Budapest, IV., **Utócsata 2. szám,** telefon: 82-82.

TOZSDE és KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac helyzete.
Az árulósádn az újesztendő első hetében igen meglepetést keltett volt a forgalom. Mind a felajánlás, mind a különböző fötermenyek piaci felhozatala igen csekély volt. Ennek oka egyrészt az ünnepek, másrészt a gazdasági egyébfoglaltság, amelyek egyelőre útját állták annak, hogy a január 1-ével detbelépet magasabb árúváltás árak eladásra késztesse. Remélhető azonban, hogy amint az első komolyabb nótaturó lehölik, a meglévő fölös készletek egyrészt piacra kerül. Különösen kukoricában várható az erre a hórá érvényes magasabb árak mellett az értékelés árúkinál.

A termény- és magpiac is eseménytelen. A hüvelyes cikkek közül Vikória borsóbb adtak el néhány nagyobb tételt, viszont az **expresszborsó** most már hetek óta elhanyagolt. **Csillagfűrtben** némiképp meglendült az értékesítési tevékenység, amennyiben dunántúli állomásokról több kocsirakományt ajánlottak fel és a Nyírségben is beszállították sárga- és kékvirágú csillagfűrtöt. Elégge élénk a termelői kínálat **szarvasbirtokból**, a Tiszavidékéről és Szatmár vidékéről. A vevők főként az elsőrendű minőségű tetteket keresik. Nyers lucerna- és lóheremag iránt változatlanul igen élénk az érdeklődés. A vetőmagtisztító-telepekkel rendelkező cégek ímei, amelyek ezidőszent erőteljesen foglalkoztatva vannak, már azért is keresik és vásárolják a nyers heremagot, hogy a tisztítással kellő időben végezhesse.

A különféle termények piacán legnagyobb a kereslet **lógymagok** iránt. Els

baddá tette. Bulgáriában a lakosság egész évi kenyér-ellátása biztosítva van. Intézkedés történt a kenyérliszt és a kenyér minőségének megjavítására. Szófiában kenyérgyártást létesítettek, amely naponta 150.000 kg kenyéret fog a piacra hozni. Szlovákiában jobb az évi termés eredménye a tavalyinál. Kenyérmagból a lakosság egész évi szükséglete rendelkezésre áll. Svájcban a búzalisztet zabliszttel keverik. Egyben intézkedtek az iránt is, hogy árpaliszt is rendelkezésre álljon. Szükséges árpamennyiséget a sörgyárak kontingenséből vesznek el. Finnországban megállapították azt a kenyérmagmennyiséget, amit a gazdák beszállítani kötelesek. Dél-Finnországban hektáronként 700-1200, az ország egyéb részében 600-1050 kg kenyérmagot tartoznak a termelők az állami átvevőhelyekre beszállítani. Irországban azt tervezik, hogy a búzalisztet árpával keverik, mert 70.000 tonna búzával kisebb a termés, mint volt az előző esztendőben.

A tengerentúli terményvásárlás árfolyamai: Chicagóban a búza májusra 167, júliusra 165, a rozs májusra 125, júliusra 124, a zab májusra 77 és júliusra 76 cent bushelként. A vinnipeg-i gabonahatárú piacra a rozst májusra 124, a zabot májusra 51 és az árpát májusra 64 centtel kötötték.

Allatpiaci szemle.

A budapesti vágómarhapiacra, valamint a sertéspiacra megfelelő mennyiségű vágóállatot érkezett, ennek következtében a budapesti húselállítás az ünnepek alatt kielégítő volt.

Vágómarha beszállítással kapcsolatban értesítőnk szerint a kormányzat új beszállítási rendszert kíván a közeljövőben életbe léptetni. Ezáltal remélhető, hogy a szarvasmarha igénybevétel terheit nemcsak az állattartó gazdák, hanem a gazdaközösség összességében is meg tudja vállalni. A gazdasági miniszter a költségvetés felőli társulása alkalmával nyilatkozott a vágómarha igénybevételről és kijelentette, hogy az elhangzott panaszokra való tekintettel kívánatosnak látszik a húselállításnak is a beszállítási rendszer alapján való megoldása.

A Magyar Állattenyésztés című lap részletesen ismerteti Somassich László grófnak az OMGE elnökének a téli gazdálkodás elhangzott beszámolójából azokat a részleteket, amelyekben az elmúlt év folyamán az állattenyésztés terén, az igénybevétel következtében előállt nehézségekkel foglalkozik. Megállapítható, hogy a felsorolt panaszok a gazdaközösség szintjén többszörösen ismétlődnek, amelyek sürgős orvoslást kívánnak. Ezek kapcsolatban nem gazda, hanem kereskedői oldalról is hasonló megállapításokat tesz Heisenberg Miklós a sertéskereskedői szakosztály elnöke, az Állattenyésztés című lapban az elmúlt év sertéskereskedelmi kérdéseiről írt cikkében. A cikk szerint a kötelező pontbeszállítás bevezetéséig a gazda a legnagyobb bizonytalanságban volt a tehenek, hogy milyen mértékig rendelkezik takarmányával. Ennek az volt a természetes következménye, hogy a gazdálkodók nem szívesen fordultak hízatláshoz, még akkor sem, ha megvolt a saját szilóház és takarmányuk is. Féltették, hogy sertéseiket takarmányhiány miatt fél-, vagy nevelő-kész állapotban kell piacra dobni. Az új beszállítási rendszer bevezetésével a gazdálkodó előre tudja, hogy mielőbb menni kell beszállítani. Ezáltal részben megszűnt ez a bizonytalan helyzet, amely a hízatlást és a sertésnevelést egyaránt nagyon károsan befolyásolta. A takarmányhiány és az ebből folyó bizonytalanság nemcsak a hízatlást vetette vissza, hanem a sertésnevelést is nevelési alapotlan megingatta. Így áll elő az idén a szilóhiány, annak ellenére, hogy greena kukorica-termésünk volt. Eppen azért az illetékeseknek már most minden intézkedést meg kell tenni, hogy a jövőben a szükséges beállítani való sovány szilók rendelkezésre álljanak. Az a körülmény, hogy a gazdaság most már fokozottabban mértékben jutnak kornához, már ismételt hatását. Sok helyen ismét tenyésztőállatokat állítanak be és ez a javulás folyamat tartósnak igéződik. Beszállításuk a továbbiakban rámutat arra, hogy Bácska viszonylagosán a szilóhiányt okozó legfontosabb tényező. Az OMGE-hez több oldalról érkezett panasz amitt, hogy a tenyésztőkben kiindulási pontok és úgynevezett „lerágott koca” a mai rendelkezések mellett nem várható le, miután a rendelkezés előírt minimális fehérje-tartalmát sem lehet ez állatok után beszállítani, mert annyira soványak. Ezért nemzetgazdasági kárt jelent a mai nehéz ábrakészítésben minden kilogramm ábrák, amelyet ilyen állatokkal etetünk meg. Tekintettel arra, hogy amíg ezek az állatok a kényesztetésig engedőleg eljutnak, megtehető mennyiségű takarmányt esznek meg, szükségesnek látszik egy olyan lényegű intézkedés, amely a lezárult és teljesen zsírnélküli állatok levágását megkönnyíti. Az OMGE a beérkezett panaszok értelmében a közellátás illetékes tövénél erre vonatkozó javaslatát megette és remélhető, hogy a kérdés rendezése rövidesen megörtánik.

Pár héttel ezelőtti állatpiaci szemlémben említett tettünk arról, hogy kívánatos volna a nagyobb vendég-látogatók hűtőházának sertéshizlára történő felhasználása. Közleményünk visszhangjaként a „Serny” közölny legújabb száma közli, hogy az értékes hűtőházok felhasználására irányuló mozgalom már meg is indult.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonafélék (A Budapesti Áru- és Értéktörvényhatóság árjegyzése.) 1944 január 5. A gabonaféléknek a június 23-án megjelent 37.000/1943. K. M. számú rendelettel (l. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) megállapított termelői ára az ország bármely feladállozásán, 100 kg-ként, pengőben, vasúti kocsi- vagy uszlyba,

vagy a malom, illetve hantoló üzem raktárába az eladó költségén legalább 15 tonnás tételben berakott árura vonatkoznak. Búza: 78 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40-; rozs (kétszeres) 71 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 37-; árpa: takarmányára 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 36-; sörpára, legalább 65 kg/hl-súlyú, 40-; kopaszárpa 50-; zab: 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 40-; köles (fehér, vörös, szürke vagy japán), rostált, őszőkmentes, 40-; kajdara: legalább 60 kg/hl-súlyú, hantolatlan, szokvány-szerű 40-; az 1943. évi természú kákorikának a 49.700/1943. K. M. számú rendelettel megállapított termelői ára: csöves 22% vitzartalmú 5-; morzsolt 22% vitzartalmú 32.10 P.

Körfélék, termények és vetőmagok (A Budapesti Áru- és Értéktörvényhatóság árjegyzése.) 1944 január 5. Az 1943. évi természú különféle mezőgazdasági terményeknek a július 1-én megjelent 40.000/1943. K. M. számú rendelettel (l. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) megállapított legmagasabb termelői ára az ország bármely feladállozásán, 100 kg-ként, pengőben a következők: Repcémag: káposztavagy réperce, szokvány-szerű 88-; vadrepce, legfeljebb 5% idegen keverékkel 60-; lenmag: olajgyártásra, szokvány-szerű 100-; napraforgómag: fehér, szürke, csíkos, szokvány-szerű, enyhén dohos 70-; lómag: szokvány-szerű, enyhén dohos 90-; szójabab: szokvány-szerű 80-; kendermag: szokvány-szerű 150-; rostkerületvetőmag: 90% tisztaságú és 85% csiraképes 200-; gombókmag: 96% tisztaságú 70-; mák: kék, legfeljebb 2% idegen anyaggal 200-; mustermag: legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér és fekete 100-; kőmennyeg: legfeljebb 2% idegenanyaggal 300-; kordalmag: legfeljebb 2% idegenanyaggal 100-; borsó: legfeljebb 2% idegenanyaggal, hantolatlan, őszőkmentes, Viktória 65-; expressz 60-; lencse: elősziszikmentes, legfeljebb 5% idegenanyaggal és léhaszemmel, kieszemű 90-; közpészemű 100-; nagysemű 120-; erdei lencse, természeténél elősziszikmentes bármely háromszék- és udvarhelymegyei feladállozáson 120-; bab, legfeljebb 2% idegenanyaggal, fehér, szokvány és gyöngy 80-; fehér, hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fűj, továbbá egyszínű színes 85-; tarka, vegyes és egyéb 77-; búkköny: 96% tisztaságú, szízes 160-; pannon 70-; tavaszi 72-; csillaglír: 98% tisztaságú, édes 45-; keserű 36-; tavaszi és ősz takarmányborsó: 94% tisztaságú 75-; szélesborsó: 95% tisztaságú 50-; lóbab: 95% tisztaságú 64-; lóheremag: nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalommal 300-; erdei, nyers, előbbi százalékos 310-; lucernamag: nyers, arankás, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% lóheré és 1% arankatartalommal 580-; baladalmag: hámozatlan, 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vértümagtartalommal 140-; bíborheremag: 95% tisztaságú 200-; tehérheremag: 94% tisztaságú, legfeljebb 2% svédheremagtartalommal 450-; kamillalucernamag: 98% tisztaságú 300-; horcs (svéd) heremag: 94% tisztaságú 400-; nyál szarvakamag: 90% tisztaságú 260-; somkórómag: fehér, 94% tisztaságú 240-; szarvaskeperemag: 94% tisztaságú 320-; muhamag: 95% tisztaságú 50-; szudánfűmag: 95% tisztaságú és 80% csiraképes 80-; csibeharmag: 96% tisztaságú és 90% csiraképes, őrtás 70-; aprószemű 60-; citrommag: 95% tisztaságú, seprőitok 38-; kukoricák 50-.

Magjalek. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége megosztályának heti jelentése.) 1944 január 7. A vetőmagpiaci üzletmenete az elmúlt héten csendes maradt, ami arra vezethető vissza, hogy az ú. n. júrcsúfűl-tírv alapján történő beportás határideje a legtöbb magfé eszénél lejárt. Lucernaból és lóheréből még kerültek tételek piacra, sőt - főleg erdei ly viszonylatban - a főher beszállítás még megtekinthető befejezésig. A hüvely-el-ly: (án hobbán meg mindig van kínálat. A gazdák érdeklődése tavaszi vetőmagyakra iránt már mutatkozik, főleg tavaszi búkkönyt jegyezteknek elő későbbi szállításra.

Állatok és állati termékek.

Vágómarha- és borjúárak. A július 2-án megjelent 36.70 1943 K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) szerint a vágómarha és vágóborjú legmagasabb termelői ára, etetés-ittatás után 8% 5 km-nél nagyobb távolságról hajtás és nem etetés után 4%, vásári adóval pedig 6% súlyegységnyelvonás után elősúlykg-kint a következő: I. o. ökrök és növendékmarha 2-20, II. o. ökrök és növendék 2-10, III. o. ökrök és növendék 1-80, csontozni való ökrök és növendék 1-50, bíka, I. o. 2-15, II. o. 1-95, III. o. 1-75, csontozni való 1-45; tehén, I. o. 2-10, II. o. 1-90, III. o. 1-70, csontozni való 1-40; I és II. o. bivalyok és növendékiboly 1-75, III. o. 1-65, csontozni való 1-40; I és II. o. bivalyok 1-70, III. o. 1-60, csontozni való 1-35; I és II. o. bivalytehén 1-65, III. o. 1-55, csontozni való 1-30; vágóborjú I. o. 2-40, II. o. 2-10 P. Az osztályozást a rendelet pontosan megszabja.

Sertésárak. A július 2-án megjelent 39.200/1943. K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) és az azt módosító, augusztus 7-én megjelent 45.900/1943. K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” 1943. évi 33. sz.) szerint beállítani való fiatal, egészséges, ivartalanított uborka ellenelt, szimultanozott elősertéseket számított legmagasabb termelői árak, helyi gazdaság a következők: 20-25 kg-os 1-30, 25-30 kg-os 4-30, 30-35 kg-os 3-32, 35-40 kg-os 3-70, 40-45 kg-os 3-60, 45-50 kg-os 3-37, 50-55 kg-os 3-18, 55-60 kg-os 3-03, 60-65 kg-os 2-90, 65-70 kg-os 2-79, 70-75 kg-os 2-70, 75-80 kg-os 2-66, 80-85 kg-os 2-63, 85 kg-nál nehezebb 2-60 pengő kg-kint. A 20 kg-nál könnyebb soványsejtés darabonként 86- pengő alatt szabad megegyezés tárgya. A hízottsertésekért 12 órai kopálás után, helyi gazdaság a következő legmagasabb termelői árak számíthatók: 155 kg-nál nehezebb, a sertés ára 155 kg-ig bezárólag 2-90, a 155 kg feletti elősúly 4-4- P, 150-155 kg-os la 2-90, 145-150 kg-os la 2-85, 130-145 kg-os la 2-80, 115-130 kg-os la 2-76, 100-115 kg-os la 2-71, 100 kg-os és nehezebb, középminőségű szedett 2-66, 80 kg-os és nehezebb sonka-szűd 2-71 P kg-kint. A tenyésztésre és szürm-termeleire eladott és a fentiekben fel nem sorolt sertések ára vonatkozóan a rendelet külön intézkedik.

Tenyészmárhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állattenyésztési R.-T. vásári jelentése.) 1944 január 7. A belső jármosok és kiszállítani való tíró (tarka) 580-680 kg-os 2-70-3-10, a belső jármosok és kiszállítani való tíró 480-580 kg-os 2-70-3-10, a fehér jármosok 2-60-3-20, 1 1/2 éves üsző 2-60-3-20 P kg-kint. Fialat hasas és frissfejűs telén 3000-4000- P drb-kint. Borjúárak. A július 2-án megjelent 39.000/1943. K. M. sz. rendelet (l. „Köztelek” 1943. évi 28. sz.) az előbarmóli legmagasabb termelői ára az ország egész területén a következő: Liba 4-80, kacsa 4-70, csirke 4-70, pulyka 4-20 gyöngyös 4-40 P kg-kint.

Tojás. Múltévi július 1-én megjelent 38.100/1943. K. M. sz. rendelet szerint a friss tyúktojás legmagasabb termelői ára az ország egész területén 4-20 P kg-kint.

A közellátásiügyi minisztérium vonatkozó rendeletei értelmében a félhavasok, métermázsánként felmerülő raktározási, kezelési, biztosítási és kamatköltségtérítés összege 1943 szeptember 1-től 25, illetve 15 fillér.

Tej és tejtermékek. A július 1-én megjelent 38.800/1943. K. M. sz. rendelet szerint (l. „Köztelek” 1943. évi 27. sz.) a legalább 3-5% zsírtartalmú teljes tej fogyasztói ára literenként a thj. városokban 52, m. városokban 50, községekben 45, viszonteladói és piaci ára pedig 50, 48, illetve 43 fillérméi nagyobb nem lehet. Termelő fogyasztói árat csak akkor számíthat, ha házhoz szállít, egyébként csak a viszonteladói árat. Budapesten és környékén a pasztörözött, vagy gümőkörmentes tehenészet tejének fogyasztói ára kannában 70, viszonteladói ára pedig 67 fillér. A közvetlenül felszállított tej pedig 68, illetve 65 fillér literenként. A 16% zsírtartalmú teljes tej fogyasztói ára ott, ahol a tej fogyasztói ára 46 fillér vagy alacsonyabb, literenként 1-90, ahol a tej 48 vagy alacsonyabb, ott 2-10, ahol a tej 50, vagy alacsonyabb, ott 2-10, ahol a tej 52, vagy alacsonyabb, ott 2-20, végül 54 fillérméi magasabb tej esetén 2-30 P-nél több nem lehet. Budapesten és környékén 2-80, viszonteladói ára pedig a fentiekkel 20 fillérméi alacsonyabb. A vaj legmagasabb ára: pasztörözött teával tömbeben vagy hordóban nagykereskedőkkel szemben 9-30, kiskereskedőkkel szemben 9-40, fogyasztói ára pedig 1-10, pasztörözetlen, centrifugált 8-90, 9-10, illetve 9-70 P kg-kint. Az elsőrendű juhonyalva legmagasabb termelői ára 4-20 P kg-kint. A fentiekkel eltérő árakat és az egyéb tejtermékek árat a rendelet részletesen szabályozza.

Különfélék.

Zöldszék és gyümölcs. (Budapesti székfőváros vásárlóosztályának jelentése.) A nagyvásártelen és a vásárcsarnokokban 1943 december 27-től 1944 január 1-ig legyzett árak q-kint aranypengőben. Zöldszék: Sárgarépa, la 27-11, la 22-11; petrezselyem, la 51-11, la 44-11; zeller la 90-130, la 60-100-11; karalábé 70-130-11; karfiol levéllel 150-300-11; tisztított la 220-580-11; vöröshagyma la 36-07 la 30-35, fokhagyma, la 101-44, középminőségű 89-56, la 79-84; cékl: la 80-130-11, la 60-100-11; fejes káposzta, la 34-11; keikáposzta, la 36-11; kelbimbó 200-800-11; vöröskáposzta, la 300-460-11, la 200-300-11; fejessaláta, szabadföldi (100 fej) 20-120-11; torna, nemcsitett, la 250-450-11, la 150-250-11, erős 70-150-11; burgonya, Gütbaba és nyári róza 30-55, őszi róza 29-50, E la 20-35, Krüger 23-75, Wohlmann 24-80; champignon-gomba, la 1400-1600-11, la 1000-1400-11; fekete retek 50-120-11; meleggyi retek (100 csomó) 100-150-11; sült tök 20-70-11; feketeagyok 200-500-11; sóska, szabadföldi 500-600-11; paraj, tisztított 200-400-11; Gyümölcs: Alma, elsőrendű, nemes fajta la 500-590-11, la 350-500-11, másodrendű, nemesfajta la 350-500-11, la 300-400-11; közönséges, válogatott, la 220-300-11, la 200-200-11; birsalma, la 280-350-11; körte 220-800-11; szőlő 320-800-11; dió, héjas 800-900-11; mandula, héjas 700-800-11; napolyva 240-400-11; gesztenye, nagy 400-650-11, apró 200-400-11.

Borpiac. (A Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.) 1944 január 4. A borpiac az utolsó héten az elmúlt hetekhez képest - az ünnepek ellenére -, elég nagy mozgás volt. A kereskedők érdeklődése továbbra is élénk, ami nagy mértékben kielégítésre is talált. Az Alföldön kisebb termelők ab pince 30-32 pengős áron, nagyobb termelők 33-34 pengős áron adtak el bort hí-fokonként. A minőségi borvidékek közül Tokajhegyalján és a badacsony borvidékeken néhány tétel gazdák tétel. Tokajhegyalján 5-6 pengős literenkénti áron, Badacsonyban pedig 5-6 pengő körülí áron cserélték a bor k g z át. Egerben általában az árak olcsóbbak voltak, de néhány kisebb különleges borfajta még nagyobb áron is bevőre talált. Szekszárd vidékén 4-5 pengő körülí árak voltak érvényben. Villányban viszont a gazdák olyan sokat kértek a bort, hogy vörös borban alig jött üzlet létre.

Szász. A veszületben a forgalom e héten is a megállapított keretek között mozgott és az árak nem változtak.

Gyümölcs: szőlő. A víz a településképző és ünnepek után sem élénkült meg a nagyvásártelen és csak kisebb tételekben, azonnali szállításra írték kötések, megpedig új szilvolumból 32-33-11, új törkölyből 28- pengőig terjedő áron.

Országos állatvásárok. (1944 január 11-től 17-ig.) Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Azért ajánlatos az illetékes előjáróságához fizetett választás kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és állatfelhajtás lesz-e? Január 11-én: B. arkaszo, Gáta, Kolozsvár, M. hályi, Zalaegerszeg, Zalagyömrő. Január 12-én: Alsóverceke, Balatonfüred, Szekes-téhrvár, Szilvágyaplyu, Tiszaujttak, Vasegerszeg. Január 13-án: Bős, Devescer, Diósgyőr (kis állatok), Edelény, Encs, Keszthely, Királyhelmet, Lővete, Marosvásárhely (6, számár, öszvér), Mez-kövésd, Nagyváta, Szabadszentkirály, Szany, Szolyva, Túrterebes. Január 14-én: D. racske, Hódmezővásárhely, Marosvásárhely (marha és bivaly), Mezőberény. Január 15-én: Debrecen (sertés), Dévaványa, Győr (lovászár, két nap), K. róna, Marosvásárhely (juh, kecske, sertés), Tornaia. Január 16-án: K. róna állatvásár. Január 17-én: Debrecen (6- és m. rhavászár), N. gybánya, Ósa, Ó. keny, Rétság, Salgótarján, Szendrő, Szerencs, Verpelét.

Dió- és nyárfarönkök
magas áron veszünk, talajt,
hogánfát, előnyös árban szállítunk.
Löwy Sándor és József fatermelők
Budapest, V., Szent István-körút 15. sz. Tel.: 118-317
571

Gyógynövénytermelésre
kisebb-nagyobb
területet bér elnénk
lehet bármilyen kihasználatlan föld, pl. kertészeti,
kavicsos, kőves szikes talaj is.
TÁRA Gyógynövényanyagkereskedés
Budapest, IX., Üllőiút 23.
**Borókamagot, fehérmályvagyökeret és
magot vásárolunk!**

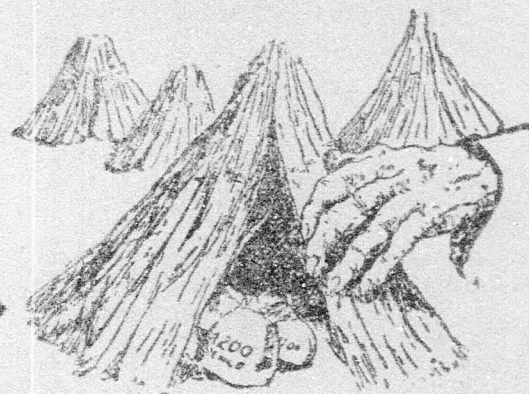
Kör
1944
52

Közkelet
1944/3-4. p. áru
53-104. lap

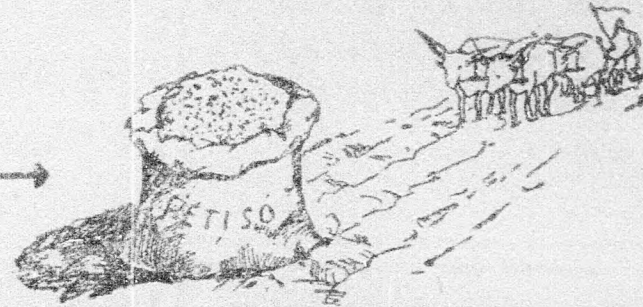
TERMELJEN KENDERT!

MIT KAP A KENDERTERMELŐ GAZDA?

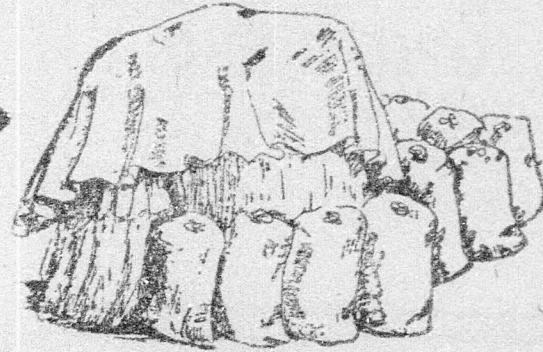
1 A KÓRÓÉRT JÓ ÁRAT

2 MŰTRÁGYÁT

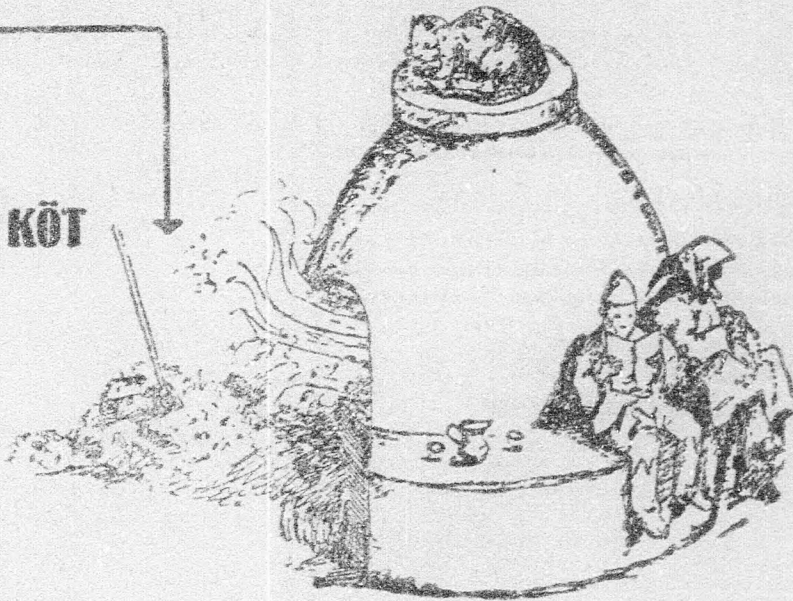

3 OLCSÓN TEXTILÁRUT

4 POZDORJÁT

DE CSAK AKKOR, HA TERMELÉSI SZERZŐDÉST KÖT

FELELŐSÍTÁST AD:

A ROSTNÖVÉNYFORGALMI KÖZPONT, BUDAPEST 53. POSTAFIÓK 226

megjelent 38,800/1943. K. M. sz.
évi 27. sz.) a legalább 3-5%
literenként a thj. városokban
45, viszonteladói és piaci ára
bb nem lehet. Termelő fogyasztó-
ához szállít, egyébként csak a
környékén a pasztőrözött, vagy
fogyasztói ára kannában 70,
közvetlenül felszállított tej pedig
% zsírtartalmú tejjel fogyasztói
fillér vagy alacsonyabb, literen-
abb, ott 2-—, ahol a tej 50, vagy
egy alacsonyabb, ott 2-20, végül
50 P-nél több nem lehet, Buda-
dól ára pedig a fentieknél 20
asabb ára: pasztőrözött teavaj
edőikkel szemben 9-30, kiskere-
ára pedig 1-10, pasztőrözetlen,
g-kint. Az elsőrendű juhgomolya
kint. A fentiekől eltérő árakat
rendelet részletesen szabályozza.

élek.
Kereskedelmi vásárlásokról a
sárcsarnokokban 1943 december
q-kint aranypengőben. Zöldség:
szeszelyem, Ia 51-—, IIa 44-—,
100-—, karalábé 70-—130-—,
tött Ia 220-—580-—, vörösa-
yma, Ia 101-44, közpminőségű
30-—, IIa 60-—100-—, fejés
6-—, kelbimbó 200-—800-—,
Ia 200-—300-—, fejessaláta,
orma, nemesített, Ia 250-—
—150-—; burgonya, Gűlbaba
Ia 26-35, Krüger 23-75, Wohlt-
400-—1600-—, IIa 1000-—
meleggály reték (100 csomó)
feketegyökér 200-—500-—,
paraj, tisztított 200-—400-—,
fajta Ia 500-—590-—, IIa
esfajta Ia 350-—500-—, IIa
Ia 220-—300-—, IIa 200-—
; körte 220-—800-—; szőlő
0-—; mandula, héjas 700-—
szaténye, nagy 400-—650-—;

Országos Borértékelő Szövet-
ségi társaság az utolsó héten az elmúlt
éve —, elég nagy mozgás volt,
is élénk, ami nagy mértékben
ebb termelők ab pince 30-32
34 pengős áron adták el bort
közül Tokajhegyalján és a
gazdát cserélt. Tokajhegyalján
nyban pedig 5-— pengő körüli
en általában az árak olcsóbbak
borfajta még nagyobb áron is
pengő körüli árak voltak érvény-
sokát kértek a borért, hogy

éhen is a mt:gállapított keretek
tak.
piacon az ünnepek után sem
ak kisebb tételekben, azonnali
új szilviumból 32-—33-—,
ifon.

er 11-től 17-ig.) Nem egyszer
különféle okok miatt nem
köztség előjárásához fizetett
nak-e vásárt és állatfelhajtás
Kolozsvár, M. hályi, Zalaeger-
erecke, Balatonfüred, Székes-
Vasgerszeg. Január 13-án:
(s), Edelény, Encs, Keszthely,
y (6, számár, öszvér), Mező-
Szany, Szolyva, Túrterebes,
rhely, Marosvásárhely (marha
Debrecen (sertés), Dévaványa,
vásárhely (juh, kecske, sertés),
asár. Január 17-én: Debrecen
Egyek, Győr, Jászódsza, Jász-
Ókény, Rétság, Salgótarján,

farönkököt
nk, talinfát,
rban szállítunk.

József fatermelők
15. sz. Tel.: 118-317
8751

nelésre

bérelnénk

latlan föld, pl. áterület,

nyagykereskedés

25.

ermályvagyonkeret és

Uradalmak figyelmébe ajánlom az
**Erdélyi tiszta-
gyapjútakarókat**
darabonként 350-tól 546-ig — P-ig utóvétel mellett.
Kendertakarók páronként 170— pengő.
Halmann Zoltán textilkereskedő
Rákospalota, Kolozsvári-utca 46. 120

ÚJDONSÁG!
Hofherr-traktorokat
nem kell előmelegíteni. Azonnal indul
a szab. gyújtókészülékkel.
Üzembe bemutatja és érdeklésre levél-
ben választ ad **Gemes István** gépész.
Üllő, Pest vm., Káptalani
gazdaság. 141

Eladó:
több száz darab fiatal beüzemelt, hazai
tésis- és racka-anyakuk.
Tenyészkosok minden fajtaból
állandóan kaphatók.
Mezőgazdasági Üzemek
Központi Vezetősége
Budapest, IV. ker., Váci-utca 56. sz. Telefon: 387-174. 144

**BÉRLETET
keresek**
800 holdtól 2000 holdig,
1944. évi átvételre, felszereléssel, vagy enélkül,
lehetőleg Dunántúl, vagy Heves megyében.
Közvetítőt díjazok. Tőkeerős, jogosított gazda
vagyok. Ajánlatokat „Gazda” jellegre *Tenzer-
hirdetőbe*, Budapest, IV. ker., Szervita-tér 8. 170

Bérben cserzés és festés
LEOPOLD ADOLF
FINOM BÖRGYÁRA K. F. T.
TATA-TÓVÁROS
Szarvas- és szőrbőrök finom posztószőrű
kikészítése. Mindennemű vadbőrök szőrmésen. Bőr-
ruha, kesztyű és bőrcipők stb. kikészítése. Átvállalás-
nak. Amennyiben sülyt helyez a valódi sámschmützésre
és a tökéletes festésre, forduljon bizalommal az ország
ezen egyik legrégebbi bőrgyárához. 115

4 drb 1 1/2-2 éves törzskönyvezett
szimmentáli
és 1 drb 2 1/2 éves borz derecs
tenyészbika eladó.
Győrvidéki Mezőgazdasági R.-T.
Magyarszentjános, Győr megye. 169

Kender - magot
vetőmag és szokványminőségű,
gút, kis tételekben is átvész —
gazdapont és egyéb előnyök
biztosításával, nemkülönben
másfajta olajmagvakat is.
Mintát kér a mennyiség megjelölésével:
Pöhl Henrik magtermelő
kizárólag országos olajmagkereskedő
Budapest, IV., Váci-utca 56/58.
181-453
Telefon: 387-174 142

ALSOBOROK: Talpbőr, stb.
Díszmüdbőrök
FELSŐBOROK: Box, stb.
Zsírosbőrök
Vadbőrök.
Gazdaságok figyelmébe ajánljuk, hogy gazdaságukban
elhullott állatok bőreit — a M. kir. Ipari Anvaghivatal
Bőr és Gumiipari Osztályának, Budapest, II., Fő-u 68.
előzetes engedélye alapján — **szerszámőrre** való ki-
készítésre **héroserzésben** elvállaljuk.
Bővebb felvilágosítást ad:
az „ETERNA”
Börgyár Rézszénytársaság
KULA, Bácska. 3873

**FÖLDBIRTOKOT
lakóházzal veszek**
500.000 P készpénzzel
vagy elsőrendű értékpapirokkal fizetek.
Öskeresztény vagyok, összekötte-
tésekkel rendelkezem. 35%
kamatozásra eladónak **bérbe
adom.** Közvetítőt nem díjazok.
Közvetlen részletes ajánlatokat
„SÉRIÓS 165” jellegre a kiadó-
hivatalba kérek. 135

Sumac édesirokmag
(népiesen **m é z n á d**)
Csalamádénak ne vessünk drága, nélkülözhetetlen és nehe-
zen beszerezhető tengerit, hanem Sumac édesirokmagot.
Csalamádé termelésénél a legalkalmasabb 24—30 cm sortávolság.
Erősen sarjadzó, nagytömögű takarmányt ad, mely egy méter
magasságban kaszálható. Kedvező időjárás mellett 3 kaszálást
is ad. (15—20 cm magasságig legeltetni, etetni nem szabad.)
Magszükséglet kat. holdanként kb. 10 kg.
Magnak, silónak vagy szörpnek 50 cm sortávolságra és
földminősége szerint 25—40 cm növénytávolságra termeljük.
Erősen sarjadzik. Jó földön az anyafőn kívül 2 oldalsarjú meg-
tartható. Aratása: október, november hónapban történik.
A magjától megfosztott szár silótakarmánynak, vagy szörp-
termelésre nagyon alkalmas. A leveleitől megfosztott, kiperéselt
szár 100 kg-kint 50—65 liter levét ad, mely negyedére, ötödére
besűrítve elsőrangú szörp, mely tészta, ízek, kávé, stb. édesíté-
sére kiválóan alkalmas. A kiperéselt szár is elsőrangú takarmány.
Nagy cukortartalmánál fogva sertés, szarvasmarha és ló is
nagyon szereli. Magszükséglet: mag, siló- vagy szörp-
termelésnél kat. holdanként 4—5 kg. Vetési ideje: április közepétől május
közepéig. Apolása: mint a tengeri.
Fajtiszta, fajazonos, csiraképes magot szállítunk. (Óva-
kodjunk nem fajtiszta, keresztezett, elfajzott magtól.)
Ára: kg-kint
1—10 kg-ig 15— P
11—20 kg-ig 14— P
21—50 kg-ig 12— P
50—100 kg-ig 10— P
500 kg-on feletti vételnél 9— pengő kg-kint. Csoma-
golás önköltségi áron. A rendelések sorrendjében, utóvétel mel-
lett szállítják, termelési utasítást küldenek:

Sumac édesirokszár
kiperéselve (több mint 20% édeslétartalommal)
elsőrangú takarmány úgy szarvasmarháknak,
mint sertéseknek
vagon-tételben kapható 100 q-kint 1500 pengőért,
ah feladóállomás vagonba rakva
SCHULLER JENŐ ÉS IMRE MAGTERMELŐK
BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-RAKPART 7. SZÁM
Telefonszám: 327-571 114

Kössön sürgősen
olajos magvakra termelési szerződést!
Kedvezményes termelési határideje január 15-én lejár!
Mindenfajta olajos- és iparnövény
természetéhez a vetőmagot kölcsön-
adom. A gazdapontokat biztosít-
om, e léteget és megmentő ked-
vezményeket nyújtok.
Olajpogácsa- és m. g. tr. g. kiállítás!
Pöhl Henrik magtermelő
Budapest, IV., Váci-utca 56/58. 175 Telefon: 387-174

Két darab kompresszor, szénsavas, egyenként
35.000 kalóriás 163
Jéggártó
eladó. Budapest, XIV., Czobor-u. 10.

20 lóerős
Fowler-gőzekekészlet
1913-ban gyártott, 13-légkörös érvényes
használati engedéllyel, kifogástalan tűz-
szekrényvel és kötelekkel teljesen üzembé-
pes karban 5—7 vasúti ekével, lakóhajtkocsik-
kal, szivattyúval **eladó.** Felvilágosítással
szolgál **Fábán Mór**, Budapest, V.,
Legrády Károly-utca 32. 174

Csepeg az istállója?
A szabadalmazott **Autoventor** folytonszellőztető
motor nélküli
**szárazzá és
páramentessé
Malacfiatartónál**
Gőz-, téli-, 10-, birkastállókhoz egyaránt bevált.
Vadas Mihály okl. mérnök 8627
hűtő- és szellőztetőberendezések vállalkozása
Budapest, VI., Benczúr-utca 3. Telefon: 220-051

Vásárolunk:
Mindenfajta tenyész- és vágójuhok korra
és nemre való tekintet nélkül.
Ezenkívül vehem mangalica kocásüldöket,
keresztetett, ivartalanított és bejuttatott 60 kg
körüli süldöket — beállításra.
Előnyös bonyolítás — gazdapontok
biztosításával.
**Tenyész-
és Haszonállatforgalmi Vállalat**
Budapest, IV., Váci-utca 58. sz. Telefon: 181-453. 47

Eladó birtokok:
Alkalmi vétel!
300 holdas alföldi jó birtok megfelelő gazdasági
épületekkel, 100 hold vetéssel, elő- és holtfelszereléssel,
terméssel, sok takarmánnyal, vasúti, műút mellett,
családi örökből jutányos áron eladó. Csak igazoltan
tőkeerős gazdának.
Zalaiban csodaszép 300 holdas úri birtok vadász-
lakkkal, csodagyümölcsösökkel, nemes nagyvadállománnyal,
elő- és holtfelszereléssel, készletekkel.
Debrecen körletében 600 holdas prima szántó kitűnő
épületekkel cserebe hasonló jóért ráfizetéssel.
Ugyanott főúri kastély tiz szobával, ósárparkban,
gyümölcsösökkel, sok gazdasági épülettel, teljesen beren-
dezve, termény- és egyéb nagy készletekkel, beköltöz-
hető, hozzá húsz hold prima szántó, 300.000 pengő.
Ezenkívül sok kisebb-nagyobb birtok jutányos áron
kapható.
Keresek tőkeerős megbízóm számára nagyobb
birtokot és birtokot, továbbá kisebb-nagyobb szőlő-
birtokot pincével.
FIGYELEM! Hazánk legnagyobb gyümölcsöse hosszú
időre bérbevehető!!! Szükséges tőke egy millió pengő!!!
Válaszlevelet kérek!
**Ferenc-körút 24.
HARRACH IRODA**
Telefonszám: 385-112 173

ÁLLAST KERESOK

KÜLONFELE

TEJGAZDASÁGI szakember... Keresek... 1332

BIZALMI állást keres... Keresek... 1333

47 ÉVES erdő-és vadőr... Keresek... 1334

38 ÉVES nő, kőműves... Keresek... 1341

ÁLLATOK

MANGALICATENYÉSZTŐK... Keresek... 1197

LAYOKK Williams amerikai... Keresek... 1242

ELADÓ 12 éves erdő... Keresek... 1271

2 DARAB deres, magas... Keresek... 1148

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1274

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1275

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1276

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1277

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1278

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1279

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1280

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1281

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1282

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1283

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1284

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1285

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1286

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1287

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1288

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1289

ELISERÉLNÉM beltényésztés... Keresek... 1290

ELADÓ egy darab 3 éves... Keresek... 1191

FAJTISZTA bronzpityák... Keresek... 1192

ENGEDELYEZETT öt éves... Keresek... 1193

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1194

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1195

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1196

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1197

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1198

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1199

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1200

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1201

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1202

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1203

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1204

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1205

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1206

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1207

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1208

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1209

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1210

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1211

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1212

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1213

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1214

ELADÓ 8 éves Oberländer... Keresek... 1215

ELCSEKÉLNÉM tisztavérű... Keresek... 1216

KERESK megvételre 1 drb... Keresek... 1217

ELVÁLLALOK előrendező... Keresek... 5456

SOMMÁSGAZDA gazdasági... Keresek... 5457

ELVÁLLALOK mindenféle... Keresek... 5458

BÁRMENEMÜ mezőgazdasági... Keresek... 5459

MEZŐGAZDASÁGI munkát... Keresek... 5460

DINNYETERMELÉST vállalko... Keresek... 5461

GAZDASÁGI munkát vállalko... Keresek... 5462

MEZŐGAZDASÁGI munkát... Keresek... 5463

MUNKAVÁLLALÓK 36 biz... Keresek... 5464

MEZŐGAZDASÁGI munkákra... Keresek... 5465

MEZŐGAZDASÁGI és szőlő... Keresek... 5466

VÁLLALOK hánthónapos munk... Keresek... 5467

ELŐRENDEÜ munkásokat akk... Keresek... 5468

MEZŐGAZDASÁGI munkás... Keresek... 5469

VÁLLALOM bármely 6 vagy... Keresek... 5470

KHÉLEZÉSÉK évszámára... Keresek... 5471

1944-évi mezőgazdasági munk... Keresek... 5472

BÁRMILYEN mezőgazdasági... Keresek... 5473

150 drb I. oszt. fésűs birkára... Keresek... 5474

50 sommásmunkással egész... Keresek... 5475

Növénytermelési közp... Keresek... 5476

iskolák... Keresek... 5477

keresek... Keresek... 5478

belépésre... Keresek... 5479

keresek... Keresek... 5480

keresek... Keresek... 5481

keresek... Keresek... 5482

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1270

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1271

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1272

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1273

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1274

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1275

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1276

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1277

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1278

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1279

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1280

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1281

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1282

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1283

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1284

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1285

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1286

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1287

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1288

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1289

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1290

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1291

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1292

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1293

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1294

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1295

MEZŐGAZDASÁGI, az 56. kö... Keresek... 1296

ELADÓ egy darab 23-soros... Keresek... 1249

KEVESEK használt, szék... Keresek... 1250

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1251

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1252

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1253

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1254

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1255

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1256

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1257

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1258

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1259

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1260

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1261

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1262

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1263

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1264

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1265

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1266

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1267

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1268

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1269

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1270

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1271

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1272

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1273

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1274

MEZŐGAZDASÁGI... Keresek... 1275

Sumac méznádmag

fajtiszta, keverékmentes, uradalmi termésű, prima csiraképesű kg kánt 8 pengőért kapható.

Lévai Henrik urad. főszámvevő Budapest, Aradi-u. 21. III., 23. sz.

Fejérmegyei cukorgyár, ercsi telepére

térmestert

keresünk. Kívánalmink: gazdasági gyakorlat, miután a gyártelep kb. 150 holdon gazdálkodunk; munkásokkal való bánás; feltétlen asztalítás; lehetőleg német nyelvtudás. Referenciák megadandók. Fényképes ajánlatokat küldjenek. Ercsi Cukorgyár, m. kir. postaigénylőkészítő címre küldendők.

MERMEZE SÁNDOR

SPECIÁLIS HEGESZTŐÜZEME

BUDAPEST, IX., TUZOLTÓ-UTCA 40 TELEFON: 135-713

AUTÓ, MOTOR, TRAKTOR, ALKATRÉSZ, MINDENMÉRT ÉS NAGYSÁGÚ

GÉPŰZEMEK ÉS KOPÁSOK, VASSZERKEZETEK, KAZÁNOK, GÉPEK ÉS HIDAK ÉPÍTÉSÉNél, JAVÍTÁSÁNál

ELEKTROMOS BÉRHEGESZTÉS

A HELYSZÍNEKEN - BÁRHOL - VIDÉKEN IS. LEGSZAKSZERŰBB, MEGBÍZHATÓ, GYORS ÉS PONTOS MUNKÁ.

Gyakorlott gazda

sertés, tehén- és baromfitenyésztésben több évi praktisszal keres gazdaságot a tenyésztés vezetésére vagy berendezésére, esetleg tőkevel is. Szakszerű kihasználással fokozott termelést és több hasznot tudna elérni. A vezetés haszonrészesejében vállalja. Pestkörnyéki, vasútállomás fontos. Szíves megkeresést kér: Hevesy Viktor, Budanest, V., Csáky-u. 17., I. 2.

Centrifugál-örlőgép

örökmozgó 600-1000 kg tengeri, stb. őrlésére 8-12 lóerő szükséges.

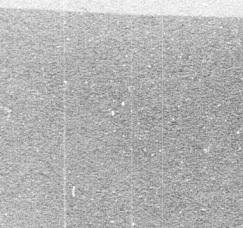
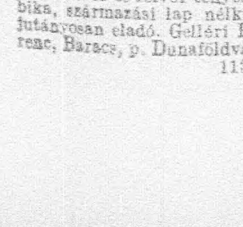
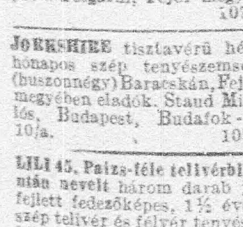
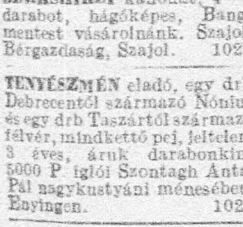
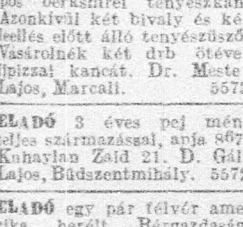
Raktírói szállítja: Magyar Szellőző Művek és Gépgyár R.-T. Bpest, XIV., Hosszai-u. 8-12.

MAGYARÓVÁRI MÁRKUS IPARMŰVEK R.-T.

MOSONMAGYARÓVÁR TELEFON: 80.

Szerződéseket köt rostlen- és kendertermelésre

1944. évre és vásárol minden mennyiségben maglenszalmát.

Nagyteju

magasan hasas és friseborjas törzskönyvezésre alkalmas, vagy törzskönyvezett tehéneket eladó FARM MEZOGAZDASÁGI SZOVETKEZET, Bpest, IV. Váci-utca 65. sz. 8639

URADALMAK

részre borsderes fehér és tarka járműhöz, beállítási vákóknak, törzskönyvezésre alkalmas tenyészállatok állandóan szállítunk.

Bérlésként szerződéses kertészekre és szarvasmunkákra előnyös feltételekkel kötvevünk. Hadizemek tejjelgazdálkodását bevezetjük.

CENTRAL BESZERZŐ SZOVETKEZET 8696 Budapest, IV., Dalmady Győző-utca 9. Telefon: 380-185, 189-692

VEGYESEK

KOMBINÁLT fagyalugép, főtenyészanyag, mágneses, mágnesjavítás, felpadunk, öntözomotor, hengerek, szarvasmunkák, Bekéscsaba.

Singer Károlyhoz, Budapest, VI., Lehel-utca 4/a címzendők. 1248

Növénytermelési közp

iskolák

keresek

mielőbbi

belépésre.

Kizárólag frissbélű ajánlatok eddigi működés és referenciák megjelölésével

Singer Károlyhoz, Budapest, VI., Lehel-utca 4/a címzendők. 1248

keresek... Keresek... 5480

keresek... Keresek... 5481

Körhelyez 1944/3-4. márc 52. 104. lap

1135

5859

1248

1248

1248

8872

A belga gyártmányú:

Melotte TEJESKANNA

20 liter űrtartalmú, tejnek, méznek kiválóan megfelel, mint zsírosbődön is használható.

AGRIBOP IV. B-jelű
KALAPÁCSOSÓRLÓ

18-22 lóerőt igényel, teljesítménye óránként 1000-2000 kilogramm.

Raktárról szállítja:
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

Lópokrócok takarók kötöttárúk

178

Aranytex Budapest, IX., Horváth István-körút II (vált Vémhár-körút)

Felhívás szerződéses magtermelésre!

Kihelyezek szerződéses alapon minden nagyságú területre különféle cukor-, velő-, kilejtő-, viktoriá- és expresszborsókat, fajta- és étkezési babokat. Vetőmagot kölcsön adom! Előnyös bonyolítás! Export.

Mindenféle takarmány- és konyhakerti magot is.

PÖHL HENRIK magtermelő,
Budapest, IV., Váci-utca 56/58. Tel.: 181-453, 387-174.

FAG GÖLYÓSCSAPÁGY-KÉPVISELET

NEHÉZ ÉS TÁRSAS
BUDAPEST, VII., PRÁTER-UTCA 22.

TELEFON: 182.182.44.231-718. Székhely: FAG-BUDAPEST

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-t olvassa

LÓPOKRÓCOK ÁRAI

1944 jan. hóban

amíg az újabb érkezett tétel tart.

Bácskai, kender lótakaró darabonként ... P **69**.-

Székely, színes, gyapjús, háziszóttosból 150x190 cm méretben drb-kint ... P **108**.-

OSTORSZÍJ
110 cm hosszú fekete és barna valódi erős bőrből darabonként P **108**

Helyt raktárról, postán **utánvétellel**, a csomagolási önköltség felszámítása mellett.

SALVA műszaki cég Budapest, V., Csanády-u. 5. Telefon: 298-559

Univerzális silótológépek elevátorral és elevátor nélkül zúz, vág és tép. **RÉPÁT VÁG.**

Készíték vasból gép- és kézhajtásos szén-, szalma-, ló-, örekből.

SAJTOLOKAT mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtol az eddigieknél. Gyártók barnaszén-generátorokat.

BARTKO GYÖRGY GÉPÜZEME Budapest, XIII., Szegedi-út 48. Telefon: 498-374.

„REKORD” egyetemes ÓRLÓGÉPEK

szállításra már előjegyezhetők. Mindenféle üzemi felszerelési cikk beszerezhető

Gerő Sándor műszaki nagykereskedésében
Budapest, VI., Órta 21. 179. Telefon: 315-172

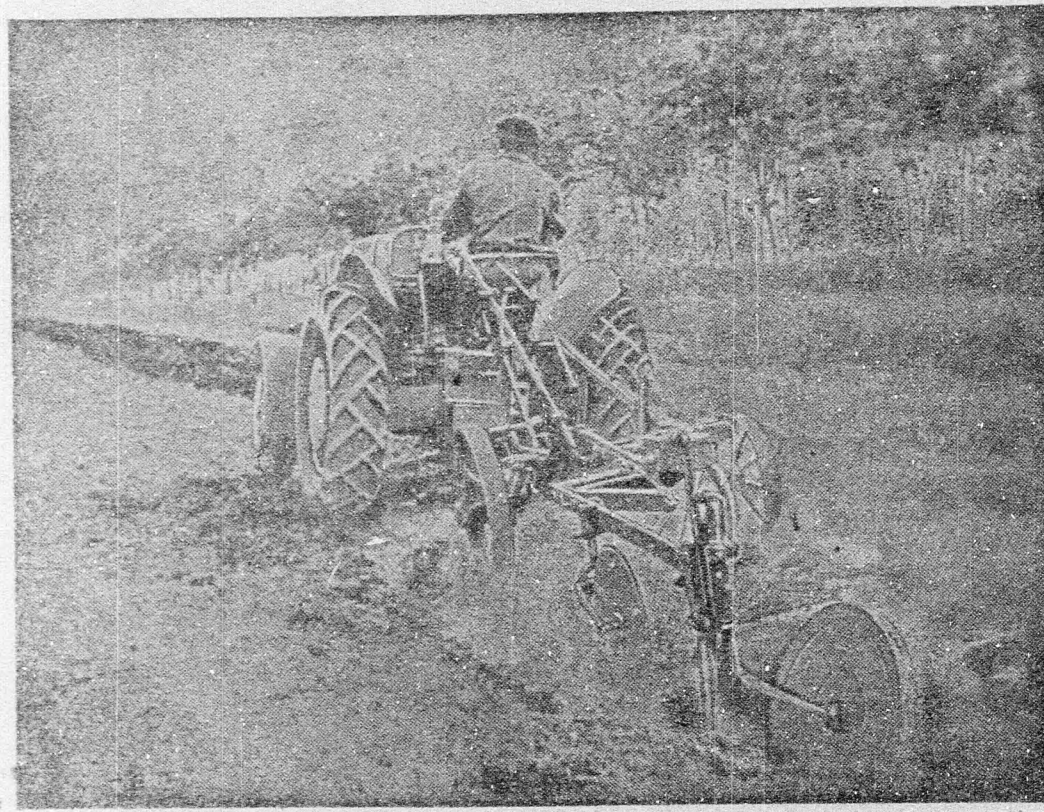
Mezőgazdasági szeszgyáram

kihasználása céljából nagyobb gazdasággal társulnék, vagy termelési szerződést kötnek burgonyára vagy répára. Ifj. **Krepuska Géza, Somoskőújfalu, Nógrád megye** 8574

Ne vásároljon új ekéket

addig, amíg a régiéket javítani lehet! Mindenféle eke gyári javítását felelősség mellett vállaljuk.

8875 **Kérjen ajánlatot.**
Polich és Varga ekegyár, Kula, Bács megye

AZ ÚJ 20-25 LE

RÁBA

MINDENES TRAKTOR

Kisebb gazdaságok egyetemes munkagépe. Uradalmak könnyű talajművelő- és vontatógépe, nagyteljesítményű kaszáló- és kapálógép, vontatja és üzembentartja a nagyobb cséplőgépeket is.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

»Pátria» Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Öllősi-út 25. szám (Köztelek) — 440035 — Felelős vezető: Wessely Károly

Felb...
lék...
Résv...
Egyéb...
OMGE...
Fegyed...

Mint...
tétítési...
tanács...
olvasga...
olvasás...
s talán...
közül ne...
Egyi...
kiadván...
nagy ké...
régí tap...
nyok na...
könyv...
hivatal...
vele, me...
nem sok...
a könyv...
talán n...

A kö...
tek-ter...
mány...
és töm...
szepten...
moló a...
dott is...
sásába...
egész...
kedő t...
adatsz...
adath...
dasági...
dóan...
Benne...
közelm...
mait é...
lantást...
Kállay...
képv...
egység...
nubizo...
ségérv...
nemzet...
nemzet...
nem V...
Ha...
nemzet...
óriási...
ben, ...
Többe...
évb...
Mai